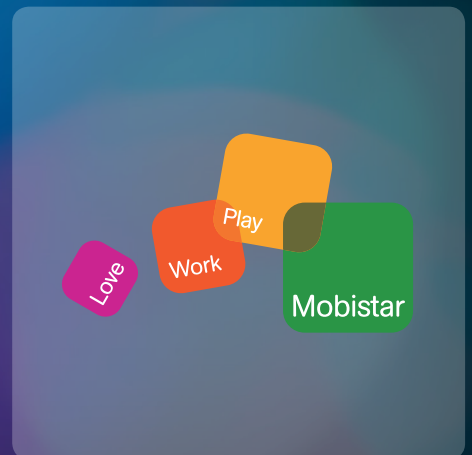
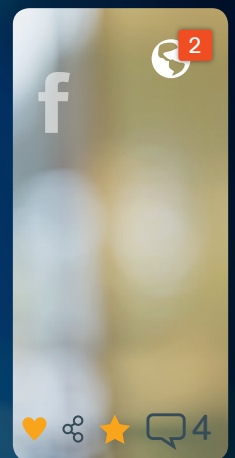

JAARVERSLAG 2015

#ConnectedStories

@Mobistar

Mobistar: vertrouwenspartner inzake connectiviteit

Mobistar wil een referentie zijn voor mobiele breedband-connectiviteit en zich onderscheiden op het gebied van convergente vaste en mobiele oplossingen voor thuis en op het werk. Daarvoor doet het beroep op datadiensten van topkwaliteit. Mobistar biedt het grootst mogelijke gamma toestellen en diensten aan om zijn klanten overal en op elk moment toegang te geven tot informatie.

Mobistar wil een open operator zijn die innovatieve ecosystemen ontwikkelt in samenwerking met diverse partners, zowel gevestigde bedrijven als start-ups.

1.235,4 Mio€
Omzet MOBISTAR Groep

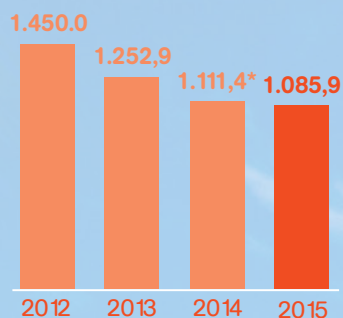
5.820 Mio
Simkaarten in gebruik

1.712
Medewerkers

€1.085,9_{MIO}

Omzet uit diensten

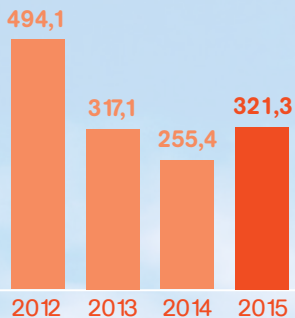
(in mio €)

€321,3_{MIO}

Ebitda

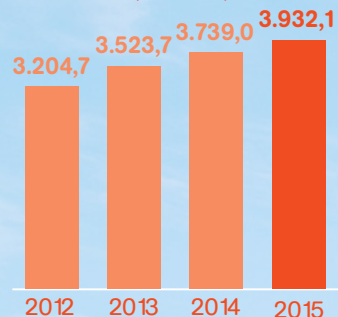
(in mio €)

€3.932,1_{MIO}

Gecumuleerde investeringen

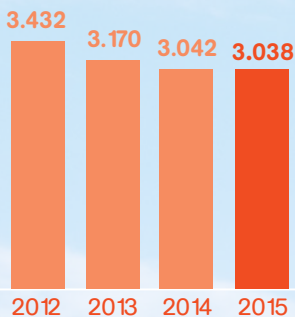
(in mio €)

3.038.000

Actieve klanten

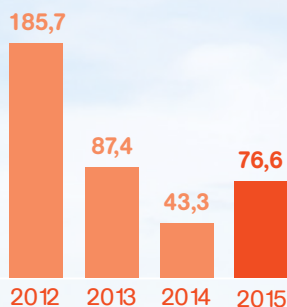
(x000)

€76,6_{MIO}

Geconsolideerd nettoresultaat

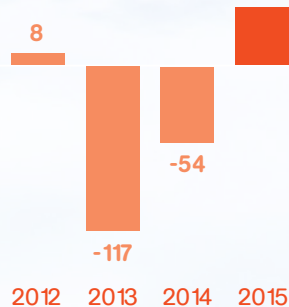
(in mio €)

41.000

Postpaid nettoaan groei

(x000)

* De presentatie van de geconsolideerde financiële staten is aangepast in vergelijking met de presentatie die is gebruikt voor het jaar afgesloten op 31 december 2014.

Mobistar Groep

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat (Mio €)	2015	2014 ^(*)
Omzet uit mobiele diensten	1.006,2	1.019,1
Omzet uit vastelijndiensten	79,6	92,3
Overige opbrengsten	21,5	6,0
Verkoop van mobiele apparatuur	128,0	131,3
Totale omzet	1.235,4	1.248,7
EBITDA	321,3	255,4
EBITDA-marge in % van de omzet uit diensten	29,6%	23,0%
EBIT	119,1	60,9
EBIT-marge in % van de omzet uit diensten	11,0%	5,5%
Financieel resultaat	-6,7	-8,8
Belastingen	-35,8	-8,8
Nettowinst van de periode ^(**)	76,6	43,3
Aandeel van de groep in de winst van de periode	76,6	43,3
Gewone winst of gewoon verlies per aandeel (in EUR)	1,28	0,72
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen	60.014.414	60.014.414
Verwaterde nettowinst per aandeel (in EUR)	1,28	0,72
Verwaterd gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen	60.014.414	60.014.414

Geconsolideerde staat van financiële positie (Mio €)	2015	2014 ^(*)
Vaste activa	1.280,5	1.201,6
Vlottende activa	236,9	242,8
waarvan kas en kasequivalenten	9,7	6,1
Totaal activa	1.517,4	1.444,4
Eigen vermogen	457,1	383,7
Langlopende verplichtingen	484,1	161,5
Kortlopende verplichtingen	576,2	899,2
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	1.517,4	1.444,4

Geconsolideerd kasstroomoverzicht (Mio €)	2015	2014 ^(*)
Geconsolideerde netto-inkomsten, incl. niet-kasstroom gebonden aanpassingen	360,4	295,3
Wijzigingen in werkkapitaalvereisten	14,8	8,3
Overige kasuitstromen van nettogeldmiddelen	-33,3	-37,8
Nettokasstromen uit bedrijfsactiviteiten	341,8	265,8
Nettokasstromen gebruikt voor investeringsactiviteiten	-205,6	-240,9
Leningen	-132,7	-27,2
Inkoop van eigen aandelen	0,0	0,0
Uitgekeerde dividenden	0,0	-0,1
Nettowijziging in geldmiddelen en kasequivalenten	3,6	-2,4

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat - Gesegmenteerde informatie (Mio €)	2015			2014		
	België	Luxemburg	Mobistar Groep	België	Luxemburg	Mobistar Groep
Omzet uit mobiele diensten	963,6	44,8	1.006,2	972,2	48,4	1019,1
Omzet uit vastelijndiensten	76,5	3,1	79,6	89,9	2,4	92,3
Overige opbrengsten	21,4	0,2	21,5	6,2	0,3	6,0
Verkoop van mobiele apparatuur	126,6	16,6	128,0	129,9	11,2	131,3
Totale omzet	1.188,1	64,8	1.235,4	1.198,2	62,3	1248,7
EBITDA	317,1	4,2	321,3	250,0	5,4	255,4
EBITDA-marge in % van de omzet uit diensten	30,5%	8,9%	29,6%	23,5%	10,7%	23,0%

* De presentatie van de geconsolideerde financiële staten is aangepast in vergelijking met de presentatie die is gebruikt voor het jaar afgesloten op 31 december 2014.

** Nettowinst van de periode stemt overeen met nettowinst uit voortgezette activiteiten.

OVERZICHT 02

- 02 – Interview
- 04 – Ons profiel
- 05 – Onze strategie
- 06 – Het Mobistar-aandeel

GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN 19 2015

- 20 – Geconsolideerde financiële staten 2015
- 20 – Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat
- 21 – Geconsolideerde staat van financiële positie
- 22 – Geconsolideerd kasstroomoverzicht
- 23 – Geconsolideerd overzicht van vermogensmutaties
- 24 – Gesegmenteerde informatie
- 27 – Toelichting bij de geconsolideerde financiële staten

DEUGDELIJK BESTUUR 66

- 66 – Inleiding
- 66 – Wet op de openbare overnamebiedingen
- 67 – Relevante informatie beoogd door de Wet van 2 mei 2007 en het Koninklijk Besluit van 14 november 2007
- 68 – Samenstelling en werkingwijze van de Raad van Bestuur en de comités
- 75 – Inspanningen die werden geleverd zodanig dat minstens een derde van de leden van een ander geslacht is dan de overige
- 76 – Samenstelling en werking van het Uitvoerend Management
- 78 – Contractuele relaties met bestuurders, managers en groepsvennootschappen
- 78 – Evaluatieproces van de Raad van Bestuur, de comités en de individuele bestuurders
- 78 – Informatie met betrekking tot verloning gerelateerd aan aandelen
- 78 – Remuneratieverslag
- 83 – Dematerialisatie van aandelen
- 83 – Beschrijving van de vijf kenmerken van de interne controleomgeving en de processen voor risicobeheer
- 84 – Verantwoording van de toepassing van de boekhoudkundige continuïteitsregels
- 85 – Toepassing van artikel 524 van het Wetboek van Vennootschappen tijdens het boekjaar 2015
- 85 – Toepassing van artikel 96 §1 (9°) van het Wetboek van Vennootschappen
- 85 – Informatie over de opdrachten die werden toevertrouwd aan de commissarissen

10 BEHEERS- VERSLAG

- 10 – Markante feiten 2015
- 10 – Toelichting bij de geconsolideerde financiële staten
- 14 – Gebeurtenissen na de verslagperiode en tendensen
- 14 – Financiële instrumenten
- 15 – Geschillen

61 JAARREKENING 2015 VAN MOBISTAR NV

- 61 – Toelichting bij de jaarrekening van het boekjaar 2015
- 62 – Balans na verdeling
- 64 – Resultatenrekening

86

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS

88

VERKLARING VAN DE VERANT- WOORDELIJKEN

Mobistar gaat weer volle kracht vooruit

Na drie jaar vol veranderingen knoopt Mobistar in 2016 weer aan met een positieve dynamiek. Het schoot uit de startblokken met de opening van de kabel en gaat daarmee vol vertrouwen de toekomst tegemoet. Jan Steyaert, voorzitter van de raad van bestuur, en Jean Marc Harion, CEO van Mobistar, doen hun verhaal.

Wat moeten we onthouden van 2015?

Jan Steyaert: Mobistar zette zijn driejarige transformatieplan verder. Dat plan is nu voltooid en dus kunnen we een nieuw hoofdstuk starten. Nadat onze gemiddelde opbrengst per klant in 2014 stabiel bleef, plukten we in 2015 de eerste vruchten van onze duurzame groei.

Jean Marc Harion: Het succes van onze 4G-aanbieding, waarmee het dataverbruik de hoogte in schoot, deed ons weer aanknopen met groei in 2015, zowel wat betreft onze opbrengsten als onze rentabiliteit. Een exponentiële groei bovendien doorheen het hele jaar. En doordat we opnieuw met een dynamische groei aanknoopten, zagen we ook een toename in ons postpaidklantenbestand. Deze terugkeer naar groei liet ons toe opnieuw mensen aan te werven om de herschikking van onze activiteiten in goede banen te leiden. Zo werken er vandaag een honderdtal personen op het kabelproject.

Langs deze weg wil ik al onze werknemers bedanken om zo enthousiast bij te dragen aan de verdere groei van Mobistar.

Jan Steyaert: Daarnaast wil ik onze aandeelhouders danken voor hun steun in deze soms moeilijke transformatieperiode.

JEAN MARC HARION :

“De kwaliteit van ons 4G-netwerk en van ons commerciële aanbod, in combinatie met het dataverbruik dat explodeerde, gaven ons de zuurstof om opnieuw aan te knopen met groei in 2015. In 2016 zijn we een nieuw soort convergente speler, waarbij mobiliteit centraal staat in het gebruik van zowel de consumenten als de bedrijven.”

De concurrentie op de telecommarkt is bijzonder groot. Waarom gelooft u dat deze groei duurzaam is?

J.M.H.: Nadat we in 2014 leider werden op het vlak van 4G, hebben we het proefproject als het ware in de praktijk gebracht. Onze investeringen in de kwaliteit van ons 4G-netwerk en in de dekking ervan – die bedraagt vandaag 99 % van ons grondgebied – werpen hun vruchten af. Ons dataverkeer is in een jaar tijd meer dan verdubbeld en het toenemende succes van onze gesubsidieerde aanbiedingen voor smartphones ontworpen voor breedbandinternet, wijst erop dat steeds meer Belgen dol zijn op mobiel internet. De nieuwe generaties, die met hun smartphone vergroeid zijn, verbruiken meer mobiele data dan dat ze bellen. Die trend blijft zich doorzetten doordat er alsmaar meer innoverende apps en mobiele diensten op de markt komen.

Ook op de zakelijke markt kunnen we, door de geslaagde lancering van onze convergente vast-mobielaanbieding Shape & Pulse, de behoeften vervullen van kleine en middelgrote ondernemingen die hun telecomdiensten willen rationaliseren.

Mobiele connectiviteit blijft uw kernactiviteit. Maar dat belet u niet een triple play-aanbieding met vast internet en digitale tv voor te bereiden. Hoe ver staat u met de opening van de kabel?

J.S.: De regulatoren hebben hun werk gedaan. Ook al wachten we nog op meer duidelijkheid aangaande de toegangskosten voor de kabelnetwerken voor de nieuwe speler die we zijn, de bestaande regulering is er wel en ze geeft ons de kans om onze aanbieding voor internet en tv te lanceren.

J.M.H.: De weg was niet zonder obstakels, maar vanaf 1 maart 2016 zijn we begonnen met de commercialisering van onze dienst. Ruim 4.000 mensen probeerden ons aanbod al uit, waardoor we de werking van de decoders en modems, ons activerings- en installatieprocessen, enz. heel goed hebben kunnen testen. Wij hebben vooral aandacht besteed aan de eenvoud, de transparantie en het gemak van de aanbieding; en uiteraard ook aan de prijs ervan, want die maakt het verschil. We blijven er echter voor pleiten om de wholesaleprijzen te laten

JAN STEYAERT :

“Om de groei van Mobistar te versnellen, hebben de leden van de raad van bestuur van Mobistar zich unaniem uitgesproken vóór de merknaamwijziging van Mobistar naar dat van onze meerderheidsaandeelhouder Orange en dat voor het einde van het 2016.”

dalen en zo de concurrentie echt te kunnen aanwakkeren, zoals de regulatoren voor ogen hebben. Ons baseren op een model dat rekening houdt met de reële kosten, lijkt ons juist en meer in lijn met wat in andere landen gebeurt.

Hoe is de Belgische marktcontext geëvolueerd?

J.S.: De concurrentie op de mobiele markt blijft hevig woeden, met name door het optreden van tientallen virtuele operatoren (MVNO's). Op de markt van vaste telefonie en vast internet daarentegen, zal de recente consolidatiebeweging de regionale duopolies verder versterken, vooral in Vlaanderen. De kabelbedrijven waren al erg dominant op de segmenten van digitale tv en vaste telefonie; en dreigen hun hegemonie nog verder te versterken. Dat is voor niemand goed: niet voor de consument en niet voor de bedrijven. De convergente aanbiedingen in België behoren nog steeds tot de duurste in Europa – een duidelijk bewijs van de mislukte liberalisering van de vaste netwerken. Het werd tijd dat we onze aanbieding voor internet en tv lanceerden, want er moest dringend iets veranderen!

Wat zijn de vooruitzichten voor 2016?

J.M.H.: Mobistar positioneert zich als de eerste aanbieder van breedbandinternet in België: voor onderweg, thuis of op het werk, en dat op elk ogenblik. Het is aan de klant om te bepalen met welke diensten, welke voorwerpen en in welke context hij zich wil verbinden. We dringen onze klanten niets op, we bieden hen enkel een heel uitgebreid gamma van toestellen en diensten aan, zoals back-up, beveiliging en betaling bijvoorbeeld, die hen in staat stellen om toe te treden tot het enorme digitale universum.

En deze strategie willen we in België en in heel Europa toepassen. De afschaffing van de meerprijs voor roaming op Europees niveau betekent een opportuniteit voor Mobistar. Doordat we gebruikmaken van het internationale netwerk van onze hoofdaandeelhouder Orange zullen we een aantal obstakels

kunnen wegwerken voor gebruikers die in het verleden hun neus ophaalden voor grensoverschrijdende communicatie.

Is de lancering van uw kabelaanbieding in dat opzicht een eerste stap?

J.M.H.: Het is een begin. In 2016 worden we een nieuwe soort van convergente speler, een bedrijf dat mobiliteit centraal plaatst in toepassingen voor consumenten en bedrijven.

J.S.: Naast investeringen in zijn 4G en 4G+-netwerk is Mobistar bereid (mee) te investeren in alle regio's van het land om de groei van de digitale concurrentie in een stroomversnelling te brengen, met name in glasvezelnetwerken.

Maar dat gebeurt onder een nieuwe naam ...

J.S.: Precies. Om de verdere groei van Mobistar te ondersteunen, heeft de raad van bestuur van Mobistar beslist met eenparigheid van stemmen om voor het einde van 2016 de naam Orange van onze hoofdaandeelhouder over te nemen.

J.M.H.: De verandering naar Orange is een unieke opportuniteit: onze nieuwe naam zal onze intrede tot de wereld van de convergente oplossingen vergemakkelijken en ons toelaten om innovaties uit de Orange groep in België te introduceren. Bij bedrijven zal de naamsverandering onze positionering als onderdeel van een grote internationale groep kracht bij zetten en onze leiderspositie herbevestigen op het vlak van machine-to-machine, het internet der dingen en Big Data. In een veranderende en zich consoliderende markt zijn we daarnaast trots dat we als enige operator in België een internationaal erkende merknaam zullen dragen, met alle verbintenissen op het vlak van kwaliteit en prestaties die daarmee gepaard gaan.

Mobistar geeft inhoud aan het begrip mobiliteit

Mobistar is één van de belangrijkste spelers op de telecommarkt in België en Luxemburg.

Het bedrijf biedt zijn residentiële klanten vernieuwende mobiele telecomproducten en -diensten aan en dat via abonnementen of herlaadkaarten. Sinds kort biedt Mobistar ook internet en TV aan zijn mobiele klanten.

Op de professionele markt levert Mobistar vaste telefonie en breedbandinternet, maar ook mobiliteits- en connectiviteitsdiensten om bedrijven te helpen om zo veel mogelijk voordeel te halen uit de digitale technologieën.

Mobistar is als provider ook actief in de groothandel (wholesale) en verstrekt zijn partners zo toegang tot Mobistar's infrastructuur.

Mobistar beschikt over een kwalitatief hoogstaand mobiel netwerk waar voortdurend in geïnvesteerd wordt om een optimale dekking in 2G, 3G, 4G en sinds kort ook 4G+ te garanderen.

WAARDEN

OPENHEID

Wij zijn open in onze communicatie en nemen de verantwoordelijkheid voor onze daden.

ENGAGEMENT

We verbinden ons ertoe onze taken tot in de puntjes uit te voeren en zijn er trots op dat we altijd tijd maken om naar klanten te luisteren.

DYNAMIEK

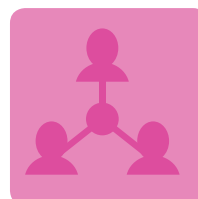
We stimuleren nieuwe ideeën en thinking-outside-the-box en we moedigen levenslang leren aan.

RESPECT

We tonen respect voor de waarden en de diversiteit van al onze professionele contacten, zowel intern als extern.

MISSIE

Door gericht te innoveren, geeft Mobistar consumenten, gemeenschappen en bedrijven de kans om mobiele ervaringen op een unieke manier te beleven.

VISIE

Mobistar wil een betrouwbaar telecombedrijf zijn voor zijn klanten, toonaangevend ook omdat het betrouwbare en gepersonaliseerde communicatiediensten aanbiedt.

Weer richting duurzame groei

In 2015 voltooide Mobistar zoals voorzien een driejarig strategisch plan dat in het leven was geroepen om het bedrijf weer rendabel te maken. Alle wezenlijke voorwaarden - op commercieel, financieel, technisch en menselijk vlak - zijn nu vervuld om opnieuw met groei aan te knopen.

Het jaar 2015 was het einde van een hoofdstuk. De doelstellingen van het besparings- en schuldreductieplan, dat zich gezien de prijserosie in de mobiele telefonie opdrong, werden gehaald en zelfs overtroffen. Omdat Mobistar op een stevige balans kon terugvallen, besloot het een nieuw hoofdstuk te schrijven waarin het opnieuw wil groeien en renderen onder invloed van de explosie van het mobielegebruik.

Het dossier van de opening van de kabelnetwerken is afgerond. Mobistar lanceerde zijn aanbieding voor digitale televisie en vast breedbandinternet begin 2016.

Mobiliteit blijft echter essentieel in de strategie, eenvoudigweg omdat de klanten, zowel particulieren als professionals, steeds mobieler worden. De strategie van Mobistar draait rond deze vijf strategische prioriteiten:

Leider worden op de markt van de mobiele activiteiten

Mobistar verbindt zich ertoe om het meest kwalitatieve mobiele netwerk aan te bieden en daarbij alle contentcreators en -providers neutraal te behandelen. In 2015 bereikte Mobistar met zijn 4G-netwerk een dekkingsgraad van 99 % en is daarmee één van de beste in Europa.

Op de markt van de mobiele abonnementen wil Mobistar duurzaam blijven groeien door aantrekkelijke aanbiedingen en innovatieve diensten te lanceren, klaar voor de toepassingen van morgen.

Het bedrijf blijft trouw aan zijn mobiele DNA en lanceert degelijke alternatieven voor de vaste lijn, die de nieuwe behoeften van residentiële en professionele gebruikers inlossen.

De nummer 1 challenger van de convergente oplossingen zijn

Mobistar heeft de ambitie om de challenger bij uitstek te worden op de markt van de convergente oplossingen.

Op de retailmarkt zal de effectieve opening van de kabelmarkt zich vertalen in nieuwe concurrerende diensten, op maat van de behoeften van de consument.

Op de businessmarkt breidt Mobistar zijn convergente aanbod verder uit met vaste oplossingen via vdsi en door geïntegreerde diensten met een meerwaarde te bieden.

De beste klantervaring op de markt bieden

Het bedrijf wil door zijn klanten als een betrouwbare telecomprovider gezien worden en hen de beste klantervaring bieden. Daarvoor steunt het op de betrouwbaarheid van zijn netwerken (dekking, snelheid, kwaliteit van audio) en op een onberispelijke klantervaring.

Mobistar zal verder sleutelen aan het innovatieve getrouwheidsprogramma dat in 2014 werd ingevoerd. Verder worden de werken aan het distributienetwerk afgerond om zo goed mogelijk de verwachtingen van de meest veeleisende klanten in te lossen. Tot slot wordt het webplatform geoptimaliseerd om de distributie transversaal te organiseren.

De exploitatiekosten zo efficiënt mogelijk beheren

Mobistar blijft aandacht besteden aan een goed kostenbeheer. Er wordt voortdurend gesleuteld aan de exploitatiemodellen met partners, in het bijzonder de IT- en netwerkpartners.

Door de operationele kosten verder af te bouwen, komen er middelen vrij om te investeren in nieuwe markten, zoals die van de convergente oplossingen, maar ook die van de geconnecteerde objecten, big data, enz.

De tevredenheid en het engagement van onze werknemers verhogen

Mobistar wil een aantrekkelijke werkgever zijn die het allerbeste in zijn werknemers naar boven brengt. Die krijgen nieuwe kansen afhankelijk van de groeidomeinen van het bedrijf, ongeacht hun specialisatie.

Het bedrijf wil een werkcultuur creëren die gebaseerd is op kwaliteit, vereenvoudiging en een betere klantervaring. De digitalisering van het bedrijf staat centraal in de manier van werken.

Het Mobistar-aandeel

Het doel van het Investor Relations-team van Mobistar bestaat erin een vertrouwensrelatie met de financiële markten tot stand te brengen, door een betrouwbare bron van informatie te zijn en relevante informatie te verstrekken die nuttig is voor de besluitvorming van zowel de beleggers als het management.

Evolutie van het aandeel en de aandelenkoers in 2015

Sinds 28 januari 2015 worden de aandelen van Mobistar (ISIN: BE0003735496) genoteerd in Compartiment A van Euronext Brussels. Compartiment A omvat de beursgenoteerde ondernemingen met een marktkapitalisatie van meer dan 1 miljard euro.

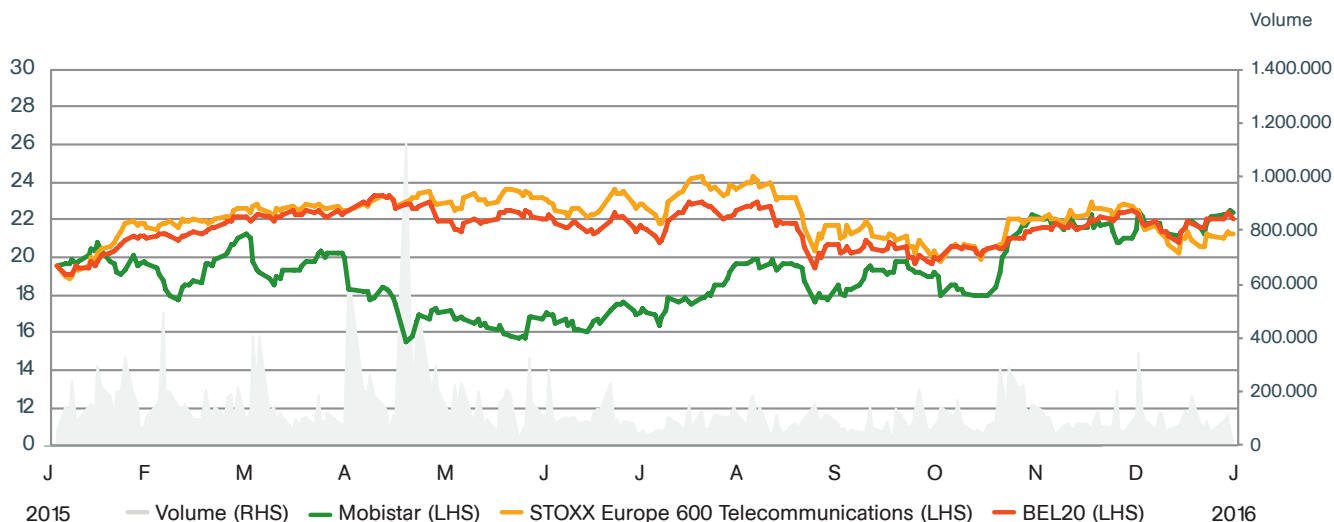
2015 was een relatief goed jaar voor de Europese aandelenmarkt in het algemeen. De Stoxx Europe 600, een referentie-index van de grootste Europese bedrijven, steeg met 7 %. Tijdens de eerste helft van 2015 zetten de Europese aandelen een topprestatie neer, aangedreven door het massale stimulatieprogramma van de Europese Centrale Bank, maar in augustus werden de indexen neergehaald door de bezorgdheid over de wereldwijde groei en de ineenstorting van de grondstoffenprijzen.

De Europese telecomsector presteerde in 2015 lichtjes beter dan de algemene aandelenmarkt, met een stijging van 8 %. De sector zette 2015 in met een sterke stijging in januari, en consolideerde dit positieve momentum verder tot juli. Deze positieve evolutie werd gesteund door dezelfde trends die we identificeerden in

2014 en 2015, nl. het vooruitzicht op consolidatie als een manier om de markt opnieuw winstgevend te maken, de vraag naar snelle mobiele data die de neerwaartse trend in de omzet uit mobiele telefonie compenseerde, en een strak kostenbeheer dat de nodige basis legde voor een herstel van de volledige sector. Tegen het midden van het jaar keerde de stemming onder de beleggers, naarmate de bezorgdheid over de industriële groei in China een impact begon te hebben op de wereldwijde economische vooruitzichten, wat leidde tot een sterke daling op de meeste Europese indexen. Als gevolg daarvan was de verhandeling van Europese telecomaandelen gemengd, doordat de hoop op een voortzetting van de Europese consolidatie afnam als gevolg van het meer restrictieve standpunt van de Europese Commissie in een Deense fusiekwestie.

Het Mobistar-aandeel deed het in 2015 voor het tweede jaar op rij beter dan de algemene aandelenmarkt en de Europese telecomsector, met een stijging van bijna 14 %, en dit na de sterke stijging van de aandelenkoers van 42 % in 2014. Tijdens de eerste drie maanden van 2015 werd het aandeel verhandeld aan een koers tussen 18 en 21 euro. Vanaf eind maart ondervond de aandelenkoers van Mobistar een negatieve impact doordat

Mobistar vs. BEL 20 vs. STOXX Europe 600 Telecommunications

de geruchten van een consolidatie tussen Telenet en BASE Company stilaan bevestigd raakten. Sommige beleggers hadden ten onrechte gespeculeerd op een scenario waarbij Mobistar overgenomen werd, en bovendien leidde de overeenkomst tussen Telenet en BASE tot onzekerheid over hoe Mobistar het potentiële verlies van zijn mvno-groothandelsinkomsten op de korte termijn zou compenseren. Mobistar slaagde er relatief snel in de markt gerust te stellen dat het in staat zou zijn het toekomstige verlies aan inkomsten te compenseren, voornamelijk door zijn kostenbasis aan te spreken en door toekomstige initiatieven voor groei veilig te stellen. Bovendien hielp de sterke vraag naar 4G-smartphones en mobiele data de ARPU en de groei van de inkomsten uit mobiele telefonie geleidelijk op te trekken. Een ontwerpvoorstel betreffende de kabelregulering in de groothandel bood meer duidelijkheid over het potentieel van een convergent kabelaanbod van Mobistar. Het Mobistar-aandeel sprong dan ook vlot omhoog in de laatste drie maanden van het jaar, goed voor een outperformance ten opzichte van de BEL20 en de STOXX Europe 600 Telecommunications.

Evolutie van het Mobistar-aandeel

	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Kerncijfers (in euro)							
Totaal aantal aandelen in omloop per einde van het jaar	60.014.414	60.014.414	60.014.414	60.014.414	60.014.414	60.014.414	60.014.414
Aantal vrij verhandelbare aandelen in omloop per einde van het jaar	28.261.314	28.261.314	28.261.314	28.261.314	28.261.314	28.261.314	28.261.314
Beurskapitalisatie Mobistar per einde van het jaar	1.340.121.865	1.176.582.586	828.198.913	1.163.679.487	2.385.572.957	2.911.299.223	2.874.390.359
Gegevens van de Beurs van Brussel							
Hoogste koers	22,54	20,20	21,47	39,71	53,33	49,20	59,00
Laagste koers	15,50	11,35	10,25	18,70	37,73	39,51	41,19
Koers per einde van het jaar	22,33	19,61	13,80	19,39	39,75	48,51	47,90
Totaal volume voor de periode*	33.421.814	33.101.429	42.740.595	44.150.505	45.717.610	42.058.634	53.685.388
Gemiddeld verhandeld volume per dag*	130.090	130.015	166.955	172.463	177.890	163.018	209.709
Circulatie van de vrij verhandelbare aandelen per jaar	1,18	1,17	1,51	1,56	1,62	1,49	1,90

(*) aantal aandelen

Aandeelhoudersstructuur

Mobistar sloot 2015 af met een vrij evenwichtige aandeelhoudersstructuur wat institutionele beleggers betreft, zowel qua regiospreiding als qua beleggersstijl. Naast de 52,91 % die in handen is van de Orange Group, is de meerderheid van Mobistar-aandelen in handen van beleggers uit het VK, gevolgd door beleggers uit het Europese vasteland en Noord-Amerika. De aandeelhoudersbasis van Mobistar bestaat hoofdzakelijk uit waardebeleggers, gevolgd door groei-beleggers. Beleggers met een lage en middelgrote omloopsnelheid van de portefeuille vormen de grootste groep binnen de institutionele beleggersbasis, wat een positief signaal is voor het Mobistar-aandeel aangezien deze beleggers stabiliteit bieden met gemiddelde beleggingsperioden van respectievelijk meer dan 4 jaar en 2 tot 4 jaar.

Volgens de statuten van Mobistar is bij een stijging tot boven (of een daling tot onder) de volgende drempels een verklaring aan Mobistar vereist op adporre@mail.mobistar.be en aan de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) op trp.fin@fsma.be:

- > statutaire drempel van 3 %, zoals vermeld in de statuten van de Vennootschap;
- > 5 % of elk veelvoud van 5 %, zoals vermeld in de Belgische wet.

Orange sa (voorheen 'France Télécom') heeft via zijn 100 %-dochteronderneming Atlas Services Belgium nv 31.753.100 aandelen in handen, wat neerkomt op 52,91 % van het totale aandelenkapitaal van Mobistar nv. Het aantal aandelen dat in handen is van Orange (France Télécom) is sinds 2009 niet meer veranderd.

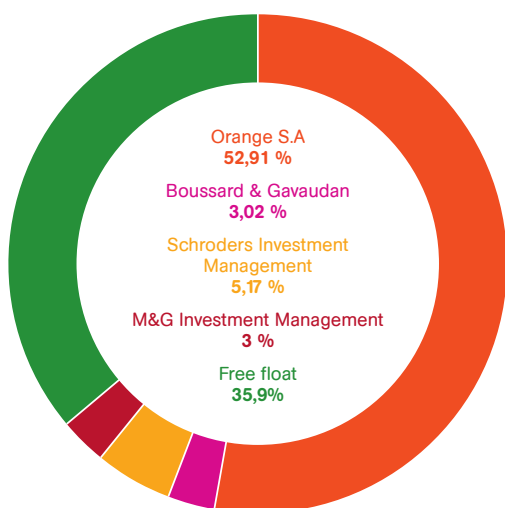
Op 9 mei 2014 ontving Mobistar van Boussard & Gavaudan een transparantieverklaring waarin werd gemeld dat Boussard & Gavaudan Asset Management LP per 18 april 2014 1.810.714 aandelen in handen heeft, wat neerkomt op 3,02 % van het totale aandelenkapitaal van de Vennootschap.

Op 19 januari 2015 ontving Mobistar van Schroders Plc een transparantieverklaring waarin werd gemeld dat Schroders Investment Management per 15 januari 2015 3.105.040 aandelen in handen heeft, wat neerkomt op 5,17 % van het totale aandelenkapitaal van de Vennootschap.

Op 26 augustus 2015 ontving Mobistar van Prudential Plc een transparantieverklaring waarin werd gemeld dat M&G Investment Management per 21 augustus 2015 1.801.397 aandelen in handen heeft, wat neerkomt op 3 % van het totale aandelenkapitaal van de Vennootschap.

Voor zover Mobistar weet, heeft geen enkele andere aandeelhouder per 31 december 2015 3 % of meer van de uitstaande aandelen van Mobistar in handen.

Aandeelhoudersstructuur
(situatie in % op 31/12/2015)

Liquiditeitscontract

Op 31 juli 2014 kondigde Mobistar aan dat het op 1 augustus 2014 een liquiditeitscontract had afgesloten met een financiële instelling en dat het deze de opdracht had gegeven om het Mobistar-aandeel op strikt discretionaire basis in naam en voor rekening van Mobistar te verhandelen. Deze transacties worden uitgevoerd op het centrale orderboek van de geregementeerde markt van Euronext Brussel. Dit contract heeft tot doel de regelmatige en liquide verhandeling van het Mobistar-aandeel te bevorderen. De handel in eigen aandelen werd goedgekeurd door de gewone algemene vergadering van aandeelhouders van Mobistar op 7 mei 2014. In het licht van dit liquiditeitscontract had Mobistar op 31 december 2015 geen eigen aandelen in handen.

Investor Relations

Het doel van het Investor Relations-team van Mobistar bestaat erin een vertrouwensrelatie met de financiële markten tot stand te brengen, door een betrouwbare bron van informatie te zijn en relevante informatie te verstrekken die nuttig is voor de besluitvorming van zowel de beleggers als het management.

Om die doelstelling te verwezenlijken, heeft het 'Investor Relations'-team van Mobistar een communicatieprogramma ontwikkeld voor het hele jaar, met onder meer:

- > formele presentaties van de kwartaal- en jaarresultaten die live gevolgd kunnen worden, via een webcast en/of via teleconferenties;
- > regelmatige beleggersvergaderingen in Europa (Brussel, Londen, Parijs, Zürich, Amsterdam, Milaan, Madrid, Dublin, Nice en Luxemburg), het VK, de VS en Canada, tussen institutionele beleggers en analisten enerzijds, en de Chief Executive Officer, de Chief Financial Officer en Investor Relations Director van Mobistar anderzijds, om de resultaten en de vooruitzichten van de operationele prestaties van Mobistar te bespreken; het management en het Investor Relations-team van Mobistar ontmoetten meer dan 340 beleggers in persoonlijke gesprekken en groepsvergaderingen, en spendeerden in totaal 41 dagen op roadshows en sectorconferenties in 12 verschillende landen;
- > 'reversed roadshows' en bezoeken van analisten, waarbij steeds iemand van het senior management aanwezig is;
- > antwoorden op vragen van aandeelhouders en analisten via ons 'Investor Relations'-team, en via <http://corporate.mobistar.be/nl/financiële-informatie>, een deel van onze website speciaal voor aandeelhouders en analisten. Het Investor Relations-team stelt ook samen met het Corporate Communication-team de jaarverslagen op die op de Jaarlijkse Algemene Vergadering worden gepresenteerd.

Voor het tweede jaar op rij werd het Investor Relations-team van Mobistar beloond voor hun inspanningen, want het team won de Extel 2015 IR Awards voor België in de categorie 'Best Corporate on IR' Mid- & Small caps. Sidy Jobe, Director of Investor Relations van Mobistar, werd eveneens voor het tweede jaar op rij tot winnaar bekroond voor België in de categorie 'Best IR Professional' Mid- & Small caps.

Berichtgeving analisten

Het aantal makelaarsbedrijven dat actief analyserapporten over Mobistar heeft gepubliceerd, is met 24 relatief stabiel gebleven in de loop van 2015, en toont een goede mix van plaatselijke (21 % uit de Benelux) en internationale analisten (respectievelijk 71 % en 8 % uit het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk).

FINANCIËLE AGENDA

15 januari 2016	Start black-outperiode
4 februari 2016	Financiële resultaten Q4 2015 (7.00 uur CET) – Persbericht
4 februari 2016	Financiële resultaten Q4 2015 – Vergadering/ Webcast voor analisten en beleggers (14.00 uur CET)
1 april 2016	Start black-outperiode
22 april 2016	Financiële resultaten Q1 2016 (7.00 uur CET) – Persbericht
22 april 2016	Financiële resultaten Q1 2016 (10.00 uur) - Teleconferentie
4 mei 2016	Jaarlijkse Algemene Vergadering
1 juli 2016	Start black-outperiode
20 juli 2016	Financiële resultaten Q2 2016 (7.00 uur CET) – Persbericht
20 juli 2016	Financiële resultaten Q2 2016 – Vergadering/ Webcast voor analisten en beleggers (14.00 uur CET)
1 oktober 2016	Start black-outperiode
21 oktober 2016	Financiële resultaten Q3 2016 (7.00 uur CET) – Persbericht
21 oktober 2016	Financiële resultaten Q3 2016 (10.00 uur CET) - Teleconferentie

* voorlopige agenda, kan nog onderhevig zijn aan mogelijke wijzigingen

Investor Relations

Tel.: +32 (0)2 745 80 92
E-mail: ir@mail.mobistar.be

Beheersverslag van het boekjaar 2015

Het beheersverslag voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2015, bestaande uit p. 10 tot 17 en 66 tot 85 (deugdelijk bestuur) werd opgesteld in overeenstemming met Artikels 96 en 119 van het Wetboek van Vennootschappen en goedgekeurd door de Raad van Bestuur op 25 maart 2016. Het heeft betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening van de Mobistar groep en de statutaire jaarrekening van Mobistar nv.

1. MARKANTE FEITEN 2015

2015 vormde het hoogtepunt van een transformatieperiode die drie jaar duurde, en die van start ging in 2013 als een reactie op de verstoring van de mobiele markt als gevolg van de nieuwe telecommunicatiewetgeving. Mobistar besloot de upgrade van zijn 3g-netwerk en de uitrol van zijn 4g-netwerk te versnellen. Bovendien nam de operator de uitdaging aan om zijn distributiekanaal te transformeren, door het belang van zijn rechtstreekse distributiekanaal groter te maken. Tegelijk verlaagde Mobistar met succes zijn kostenbasis en slaagde het erin zijn commerciële acties nog verder op te krikken, wat zich vertaalde in een groei van zijn postpaidklantenbestand. De laatste hoeksteen van dit drie jaar durende transformatieplan was de voorbereiding van de organisatie om een convergente speler te worden. Het transformatieprogramma 2013-2015 werd succesvol afgerond, en heeft een stevige basis gelegd voor de ontwikkelingsplannen van 2016. In 2015 werden de volgende belangrijke verwezenlijkingen gerealiseerd:

- > Officiële telecompartner voor de Culturele Hoofdstad van Europa in 2015
- > Geëngageerde aandeelhouder van Co.Station, een business accelerator gevestigd in Brussel, om start-ups te ondersteunen en open innovatie in de organisatie te introduceren
- > De 4g-netwerkdruk bereikte 99 % buitenshuis en 88 % binnenshuis
- > Geleidelijke uitrol van de 4G+ technologie, die een populatiedekking van 21 % bereikte
- > Gestimuleerde innovatie met de lancering van nieuwe diensten, zoals Easy Internet @Home (een oplossing voor mobiel internet op basis van 4g, voor gebruik thuis of in een tweede woning), iCoyote (realttime verkeers- en reisinformatie)
- > Actieve versterking van het getrouwheidsprogramma 'Have a Nice Day'
- > Solide verbetering van de net promotor score, een hulpmiddel om de algemene klantentevredenheid te meten
- > Belangrijke daling in het postpaidklantenverloop, terwijl het klantenwervingsniveau stabiel bleef
- > Stimulering van smartphonepenetratie, in het bijzonder 4g, waardoor er meer inkomsten gegenereerd werden uit het gestegen dataverbruik

- > Integratie van de residentiële klantenafdeling en de verkoop & distributieafdeling in één nieuw departement
- > Herfinanciering van de doorlopende langetermijnkredietfaciliteit
- > Een strategisch partnerschap met EDPNET voor de levering van vaste diensten (telefonie en internet) op de kmo-markt
- > Versterking van het distributienetwerk door de overname van Walcom, een telecomspecialist op de markt van de detailhandel met 20 winkels en 70 werknemers, waaronder een toegewijd team voor de professionele markt
- > Een vruchtbare voorbereiding van het efficiëntieprogramma ACE3 voor de jaren 2016-2018
- > Voorbereiding van de organisatie (distributie, marketing, klantenservice, technische afdeling) op de lancering van de convergente diensten via de groothandelsverkoop van kabeldiensten.

2. TOELICHTING BIJ DE GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN OPGESTELD OVEREENKOMSTIG DE INTERNATIONALE IFRS-NORMEN

De consolidatiekring omvat Mobistar nv (100 %), de Luxemburgse vennootschap Orange Communications Luxembourg sa (100 %), IRISnet cvba (28,16 %), Smart Services Network nv (100 %), Walcom nv (100 %) en Co.Station Brussels (25 %).

Orange Communications Luxembourg sa, een vennootschap opgericht en actief onder Luxemburgs recht, werd op 2 juli 2007 door Mobistar nv gekocht. De aankoop had betrekking op 90 % van de aandelen van Orange Communications Luxembourg sa. De resterende 10 % van de aandelen zijn verworven op 12 november 2008. De vennootschap consolideert de resultaten van Orange Communications Luxembourg sa voor 100 % sinds 2 juli 2007.

IRISnet cvba is een vennootschap die in juli 2012 werd opgericht in samenwerking met de Brusselse overheden om de activiteiten van de tijdelijke vereniging Irisnet uit te voeren. De overname van de activiteiten vond plaats op 1 november 2012. In deze nieuwe wettelijke structuur heeft Mobistar een inbreng in contanten verricht van 3.450.000 euro, wat overeenstemt met 345.000 aandelen van de 1.225.000 aandelen die door de vennootschap zijn uitgegeven. Door de structuur van de deal wordt IRISnet cvba

in de rekeningen administratief verwerkt door toepassing van de vermogensmutatiemethode.

Smart Services Network nv, een vennootschap actief onder Belgisch recht, werd opgericht op 30 september 2014. Mobistar nv heeft een inbreng in contanten verricht van 999.900 euro, wat overeenstemt met 9.999 aandelen van de 10.000 aandelen die door de vennootschap zijn uitgegeven. Atlas Services Belgium nv heeft een inbreng in contanten verricht van 100 euro overeenstemmend met 1 aandeel.

Walcom nv, een vennootschap opgericht en actief onder Belgisch recht, werd op 3 april 2015 door Mobistar nv gekocht. De aankoop had betrekking op 100 % van de 1.250 aandelen van Walcom nv. De vennootschap consolideert de resultaten van Walcom nv voor 100 % sinds 3 april 2015.

Co.Station Brussels nv is een vennootschap opgericht en actief onder Belgisch recht. Mobistar heeft een inbreng in contanten verricht van 100.000 euro, wat overeenstemt met 2.000 aandelen van de 8.000 aandelen die door de vennootschap zijn uitgegeven (29 oktober 2015). Door de structuur van de deal zal Co.Station Brussels nv in de rekeningen administratief verwerkt worden door toepassing van de vermogensmutatiemethode.

2.1 Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

Geconsolideerde kerncijfers van de Mobistar-groep	2015	2014	Variatie
Totaal aantal aangesloten simkaarten (Mobistar nv, Orange Communications Luxembourg sa en mvno's)	5 819,6	5 599,9	3,9 %
Geconsolideerde omzet (mio €)	1 235,4	1 248,7	-1,1 %
Totale omzet uit diensten (mio €)	1 085,9	1 111,4	-2,3 %
Omzet uit de verkoop van mobiele apparatuur (mio €)	128,0	131,3	-2,5 %
Geherformuleerde EBITDA (mio €)	276,0	274,9	0,4 %
Geherformuleerde EBITDA-marge in % van de omzet uit diensten	25,4 %	24,7 %	
EBITDA (mio €)	321,3	255,4	25,8 %
EBITDA-marge in % van de omzet uit diensten	29,6 %	23,0 %	
Geconsolideerde nettowinst (mio €)	76,6	43,3	76,9 %
Nettowinst per gewoon aandeel (€)	1,28	0,72	76,9 %
Netto-investeringen (mio €)	193,1	215,3	-10,3 %
Netto-investeringen / Totale omzet uit diensten	17,8 %	19,4 %	
Operationele kasstroom (mio €)	128,2	40,1	219,5 %
Organische kasstroom (mio €)	130,5	30,2	331,4 %
Netto financiële schuld (mio €)	407,5	538,1	-24,3 %

Bedrijfsopbrengsten

De totale geconsolideerde omzet van Mobistar bedroeg 1.235,4 miljoen euro in 2015, tegenover 1.248,7 miljoen euro in 2014, ofwel een daling van 1,1 % jaar-op-jaar. Zonder de regelgevende impact van 12,8 miljoen euro die reeds in de eerste helft van 2015 was geboekt, zijnde 12,1 miljoen euro als gevolg van EU-roaming en 0,7 miljoen euro voor mobiele terminatietarieven, zou de totale geconsolideerde omzet stabiel zijn geweest in vergelijking met 2014.

De totale omzet uit diensten van Mobistar bedroeg 1.085,9 miljoen euro in 2015, tegenover 1.111,4 miljoen euro in 2014, ofwel een daling van 2,3 % jaar-op-jaar. Zonder de regelgevende impact van 12,8 miljoen euro zou de daling van de totale geconsolideerde omzet uit diensten van Mobistar in 2015 beperkt zijn gebleven tot 1,2 % in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar.

De geconsolideerde verkoop van mobiele apparatuur in 2015 bedroeg 128,0 miljoen euro, tegenover 131,3 miljoen euro in

dezelfde periode vorig jaar, ofwel een daling van 2,5 % jaar-op-jaar. De dalende verkoop van mobiele apparatuur voor het volledige jaar 2015 vindt een verklaring in de afbouw van de zuivere groothandels verkoop/terugkoopactiviteit van mobiele toestellen (wat een activiteit met een lage marge is).

Resultaat van bedrijfsactiviteiten vóór afschrijvingen en andere kosten

In 2015 behaalde Mobistar een geherformuleerde EBITDA van 276,0 miljoen euro, wat een stijging van 0,4 % vertegenwoordigt in vergelijking met 2014 toen de geherformuleerde EBITDA van Mobistar 274,9 miljoen euro bedroeg. De geherformuleerde EBITDA-marge bedroeg 25,4 % van de totale omzet uit diensten in 2015 tegenover 24,7 % in 2014. Er moet echter worden opgemerkt dat het bedrijf de pylonenbelasting voorzichtig benaderde, met een extra provisie van 10 miljoen euro in het vierde kwartaal van 2015 voor de periode 2014-2015. Die provisie

kwam er door een correctienota die eind december 2015 door de Waalse administratie werd uitgegeven. Vandaar dat de totale provisie voor die taks voor 2014 en 2015 nu 31,6 miljoen euro bedraagt. Zonder die bijkomende Waalse pyloontaksprovisie, die zwaar gecontesteerd blijft door Mobistar en de andere mobiele operatoren, zou Mobistar in 2015 een geherformuleerde EBITDA hebben gerealiseerd van 286,0 miljoen euro.

De directe kosten in 2015 daalden met 3,6 % jaar-op-jaar tot 544,4 miljoen euro tegenover 564,5 miljoen euro een jaar eerder.

De personeelskosten daalden in 2015 met 1,5 % jaar-op-jaar tot 133,9 miljoen euro tegenover 135,9 miljoen euro in 2014. Tegelijkertijd werd meer personeel ingezet voor klantgerichte en groeiactiviteiten, met onder andere de insourcing van 85 verkoopagenten van de shop-in-shops in de hypermarkten Carrefour, het toevoegen van 70 werknemers naar aanleiding van de overname van de Walcom-winkels en de geleidelijke personeelsbezetting met betrekking tot de kabelopportunity. Het totale personeelsbestand bedroeg 1.712 op het einde van 2015, wat een toename is met 133 werknemers in vergelijking met eind 2014.

De indirecte kosten stegen met 2,8 % jaar-op-jaar tot 281,1 miljoen euro in 2015 tegenover 273,4 miljoen euro in 2014, wat verklaard wordt door een stijging van de vastgoedkosten verbonden aan de huur van netwerksites en van de niet-personeelsgerelateerde IT-kosten volgende op de outsourcing van de IT-activiteiten in het vierde kwartaal van 2014.

De negatieve regelgevende impact op de geherformuleerde EBITDA bedroeg 9,6 miljoen euro en werd volledig geboekt in de eerste helft van 2015. De regelgevende impact niet meegerekend, zou de geherformuleerde EBITDA in 2015 met 4,1 % zijn gestegen in vergelijking met 2014.

De kosten die gemaakt werden in het licht van de lancering van de kabeldiensten bedroegen 6,8 miljoen euro in 2015, inclusief contentkosten in het laatste kwartaal en de terugkerende operationele kosten.

EBITDA herformuleringen (mio €)	2015	2014	Variatie
Geherformuleerde EBITDA	276,0	274,9	0,4 %
Herformuleringen	45,3	-19,5	Na
waarvan herstructureringskosten	-8,7	-19,5	-55,5%
waarvan overige operationele inkomsten	54,0	0,0	Na
EBITDA	321,3	255,4	25,8 %

Zoals op 21 oktober 2015 werd meegedeeld, stemden Mobistar, KPN, BASE Company en Proximus ermee in alle uitstaande geschillen te regelen met betrekking tot de voormalige praktijk om tarieven te hanteren voor mobiele telecommunicatiediensten waarbij een onderscheid werd gemaakt tussen on-net en off-net voice-communicaties. In het geval van Mobistar hield de schikkingsovereenkomst een betaling van Proximus aan Mobistar in van 54,0 miljoen euro, wat een positieve impact had op de winst-en-verliesrekening van Mobistar onder de geherformuleerde EBITDA. In 2015 boekte Mobistar eveneens herstructureringskosten in voor een bedrag van 8,7 miljoen euro die voornamelijk verband houden met de vroegtijdige beëindiging van langetermijn distributiecontracten. Dat resulteerde in een positieve herwerking

van 45,3 miljoen euro voor het volledige jaar 2015. Zonder rekening te houden met de schikkingsvergoeding, zouden de herwerkingen in 2015 ook gedaald zijn van 19,5 miljoen euro een jaar geleden tot 8,7 miljoen euro.

Als gevolg van bovenvermelde herwerkingen bedroeg de EBITDA van Mobistar voor 2015 321,3 miljoen euro tegenover 255,4 miljoen euro, een stijging van 25,8 % jaar-op-jaar. Vandaar dat de EBITDA-marge 29,6 % bedroeg van de inkomsten uit diensten in 2015, tegenover 23,0 % een jaar geleden.

Afschrijvingen en andere kosten

De afschrijvingen en andere kosten bedroegen 202,3 miljoen euro in 2015, tegenover 194,5 miljoen euro in 2014, een stijging van 4,0 %. Die stijging is grotendeels het resultaat van de hogere activabasis als gevolg van de toename van het aantal investeringen in het mobiele radio- en transmissienetwerk, met een piek in 2014.

EBIT

De EBIT van Mobistar in 2015 bedroeg 119,1 miljoen euro, tegenover 60,9 miljoen euro die vorig jaar werd opgetekend. De EBIT-marge meer dan verdubbelde in 2015 tot 11,0 %, komende van 5,0 % in 2014. Het is duidelijk dat de EBIT positief beïnvloed werd door de schikkingsvergoeding die door Proximus betaald werd in het vierde kwartaal van 2015.

Financiële resultaten

De financiële resultaten verbeterden van -8,8 miljoen euro in 2014 tot -6,7 miljoen euro in 2015. Die verbetering was vooral toe te schrijven aan de lagere financieringskosten als gevolg van de lagere schuldgraad.

Belastingen

De belastinguitgaven stegen in 2015, wat vooral verklaard wordt door de bijdrage van de schikkingsvergoeding op de belastbare grondslag. Daarnaast kon Mobistar in het vierde kwartaal van 2015 profiteren van een belastingvermindering op investeringen van 7,5 miljoen euro, die weliswaar lager lag dan de 12,5 miljoen euro die in 2014 werd opgetekend. Beide redenen vormen grotendeels de verklaring voor de belastinguitgaven van Mobistar in 2015 die 35,8 miljoen euro beliepen. Dit moet worden vergeleken met de 8,8 miljoen euro in 2014. Het effectieve belastingtarief van Mobistar kwam in 2015 uit op 31,9 %, tegenover een effectief belastingtarief van 16,9 % in 2014.

Nettowinst

De geconsolideerde nettowinst van Mobistar bedroeg 76,6 miljoen euro in 2015, tegenover 43,3 miljoen euro in 2014, een stijging van 76,9 % jaar-op-jaar. De nettowinst per aandeel bedroeg 1,28 euro in 2015, tegenover 0,72 euro in 2014, een stijging van 76,9 % jaar-op-jaar.

2.2. Geconsolideerd overzicht van de financiële positie

Het geconsolideerde overzicht van de financiële positie bedroeg 1.517,4 miljoen euro op 31 december 2015 tegenover 1.444,4 miljoen euro op het einde van het vorige boekjaar.

De niet-courante activa bedroegen 1.280,5 miljoen euro eind 2015 tegenover 1.201,6 miljoen euro eind 2014 en bestaan uit volgende elementen:

➤ De goodwill van 80,1 miljoen euro als gevolg van:

- de overname van Mobistar Affiliate nv (10,6 miljoen euro) in 2001;
- de overname van OLU (70,9 miljoen euro) in 2007, aangepast met 2,2 miljoen euro (daling) na de verwerving van de resterende aandelen van OLU in 2008;
- de overname van MES in 2010 (0,8 miljoen euro).

De goodwill is tijdens het jaar gecontroleerd op bijzondere waardeverminderingen. Gezien de realiseerbare waarde aan het einde van het boekjaar de boekwaarde overschrijdt, werd er geen bijzonder waardeverminderingverlies opgenomen.

➤ De immateriële vaste activa vertegenwoordigen een nettowaarde van 347,4 miljoen euro eind 2015 tegenover 305,0 miljoen euro eind 2014. De waarden in verband met de licenties zijn als volgt (respectievelijke aanschaffingswaarde, nettoboekwaarde aan het einde van de periode en resterende afschrijvingsduur):

- 2g (verlenging 900 & 1800 MHz): 76,8 miljoen euro, 74,9 miljoen euro, 62 maanden;
- 3g (2.1 GHz): 149,0 miljoen euro, 49,1 miljoen euro, 63 maanden;
- 4g (2.6 GHz): 20,0 miljoen euro, 20,0 miljoen euro, zodra het technisch beschikbaar is tot eind juni 2027;
- 4g (800 MHz): 120,0 miljoen euro, 108,4 miljoen euro, 215 maanden.

➤ De materiële vaste activa bedragen 840,4 miljoen euro op het einde van het boekjaar 2015 tegenover 804,4 miljoen euro op het einde van 2014.

➤ In 2012 heeft de Groep in een nieuwe Belgische vennootschap (IRISnet cvba) geïnvesteerd voor een bedrag van 3,5 miljoen euro, wat overeenkomt met 28,16 % van het eigen vermogen. Deze vennootschap wordt beschouwd als een geassocieerde deelneming. De activiteiten van IRISnet cvba zijn op 1 november 2012 gestart. Het afwijkend cijfer per einde 2015 omvat het Mobistar aandeel in het resultaat van IRISnet cvba voor het boekjaar 2015.

➤ In 2015 heeft de Groep een Belgische vennootschap (Walcom nv) overgenomen voor een bedrag van 5 miljoen euro. De overname stemt overeen met 100 % van de 1.250 aandelen van Walcom nv. Het afwijkend cijfer per einde 2015 omvat het resultaat van Walcom nv.

➤ In 2015 heeft de Groep in een Belgische vennootschap (Co. Station Brussels) geïnvesteerd voor een bedrag van 100 duizend euro, wat overeenkomt met 25 % van het eigen vermogen. Deze vennootschap wordt beschouwd als een geassocieerde deelneming. Dit had echter geen wezenlijke impact op de geconsolideerde resultaten van het jaar 2015, aangezien de resultaten van Co.Station Brussels niet wezenlijk zijn.

➤ De andere niet-courante activa daalden van 1,2 miljoen euro aan het einde van 2014 naar 0,3 miljoen euro aan het einde van 2015. De daling is het gevolg van de uitbetaling van een borg in 2014 in verband met de verlenging van de 2g-licentie.

➤ De uitgestelde belastingen hebben voornamelijk betrekking op het belastingkrediet voor investeringen, op de tijdelijke verschillen als gevolg van de tenlasteneming van de kosten voor de ontwikkeling van websites, op de afschrijving van

ontmantelingsactiva en simkaarten, alsook aan de integratie van de overgedragen verliezen van OLU en MES. Ze bedragen 8,4 miljoen euro op het einde van 2015.

De courante activa daalden lichtjes ten opzichte van vorig boekjaar, van 242,8 miljoen euro eind 2014 naar 236,9 miljoen euro eind 2015. Ze bestaan uit volgende elementen:

➤ De goederenvoorraden voor een bedrag van 21,5 miljoen euro, een jaar-op-jaar stijging van 3,3 miljoen euro. Deze stijging is grotendeels te danken aan de verkoop van mobiele uitrusting in het vierde kwartaal van 2015, aangezien de nieuwe iPhone pas in het vierde kwartaal beschikbaar werd.

➤ De handelsvorderingen voor een bedrag van 184,4 miljoen euro eind 2015 tegenover 192,9 miljoen euro eind 2014. Die daling is hoofdzakelijk het resultaat van een daling van de omzet uit telefonie met 2,3 % en van de omzet uit het verkoop van apparatuur (2,5 %). Dankzij onze voortdurende invorderingsinspanningen vond er in alle categorieën van uitstaande vorderingen van minder dan 360 dagen een aanzienlijke daling plaats. De onderneming is niet afhankelijk van de toestand van belangrijke klanten, aangezien geen enkele klant meer dan 10 % van de omzet van de onderneming vertegenwoordigt. Het klantenrisico is gespreid over meer dan 5 miljoen klanten.

➤ De overige courante activa en vooruitbetaalde kosten stegen van 13,5 miljoen euro eind 2014 naar 17,2 miljoen euro eind 2015. Die daling kan verklaard worden door een stijging in de vooruitbetaalde kosten, als gevolg van vooruitbetalingen in de huur van gebouwen en een stijging in de vooruitbetaalde interestkosten die verband houdt met de uitbreiding van de 2g-licentie.

➤ Operationele belastingen en heffingen daalden met 3,6 miljoen euro (minder terug te vorderen btw aan het einde van het jaar).

➤ De kas en kasequivalenten bedroegen 9,7 miljoen euro eind 2015, ofwel een stijging van 3,6 miljoen euro sinds de afsluiting van het boekjaar 2014. De tabel van de kasstromen detailleert de bewegingen die aanleiding gaven tot deze evolutie.

Het eigen vermogen steeg in de loop van het boekjaar 2015 met 73,5 miljoen euro, van 383,7 miljoen euro naar 457,1 miljoen euro:

➤ In totaal is het geplaatst kapitaal stabiel gebleven aan 131,7 miljoen euro.

➤ De wettelijke reserve stemt overeen met 10 % van het maatschappelijk kapitaal.

➤ De evolutie van de overgedragen winst (73,5 miljoen euro) is het gevolg van de resultaatsbestemming van de nettowinst van de periode (74,6 miljoen euro) en de impact van de kapitalisatie van de simkaarten van de klanten vanaf dit jaar (-1,1 miljoen euro impact ten opzichte van de voorgaande jaren).

De niet-courante schulden stegen van 161,5 miljoen euro eind 2014 naar 484,1 miljoen euro eind december 2015. Dat is grotendeels het gevolg van de herfinanciering van de kortetermijnschuld in langetermijnschuld. Ter herinnering: in juni 2015 herfinancierde Mobistar de doorlopende langetermijnkredietfaciliteit van 450 miljoen euro met een nieuwe doorlopende langetermijnkredietfaciliteit van 420 miljoen euro, met een gemiddelde looptijd van 5 jaar. Daarnaast heeft Mobistar toegang tot een andere op drie jaar afschrijfbaar doorlopende

kredietfaciliteit die in december 2013 ondertekend werd voor een bedrag van 120 miljoen euro, en waarvan begin 2016 nog 70 miljoen euro beschikbaar was.

De courante schulden daalden van 899,2 miljoen euro eind 2014 tot 576,2 miljoen euro eind 2015. Dat is het gevolg van de herbalancerings van de schulden van korte- naar langetermijnschuld, de stijging in de courante vaste activa die we verschuldigd zijn voor de betaling van de resterende 900 MHz- en 1.800 MHz-licenties, de stijging in de verschuldigde operationele belastingen en heffingen als gevolg van de Waalse pylonenbelastingprovisies, en ten slotte, de stijging van de courante belastingsschulden.

3. GEBEURTENISSEN NA DE VERSLAGPERIODE EN TENDENSEN

Gebeurtenissen na de verslagperiode

Er deden zich geen belangrijke gebeurtenissen voor na de verslagperiode.

Tendensen

De Raad van Bestuur van Mobistar stemde met eenparigheid van stemmen de goedkeuring om in België de merknaam Orange aan te nemen om de strategische ambities van Mobistar te steunen. Mobistar zal de merknaam Orange voor het einde van 2016 aannemen. Te gepasten tijde zal een meer gedetailleerde planning worden meegedeeld aan al onze stakeholders.

De toenemende vraag van Mobistar-klienten naar mobiele data die aangestuurd wordt door een steeds sterkere penetratie van 4g-smartphones, de brede toepassing van een grote verscheidenheid aan applicaties (muziek/videostreaming, virtual reality, verbeterde messaging, M2M/IoT) en het superieure netwerk zouden een sterke steun moeten bieden aan de ontwikkeling van de ARPU. Het klantenmomentum dat Mobistar nieuw leven heeft ingeblazen en dat zijn oorsprong vindt in een sterkere relatieve marktpositie en trouwere klienten, zou in 2016 moeten voortduren.

Niettegenstaande Mobistar nog steeds een materiele verbetering verwacht in het regelgevingskader, zal convergentie in 2016 een werkelijkheid worden voor Mobistar in alle marktsegmenten. De verwachtingen van de consument betreffende de voordelen van echte concurrentie op het vlak van convergentie in België zijn hooggespannen en Mobistar is er klaar voor om de producten en diensten aan te bieden om die verwachtingen in te lossen. De eerste doelstelling van Mobistar is om een kwalitatief aanbod op de markt te brengen met een hoog niveau van klantentevredenheid.

Het ACE3-besparingsprogramma - dat de vereenvoudiging en digitalisering van een aantal belangrijke processen van Mobistar inhoudt, waaronder het plaatsen van bestellingen, facturering, beheer van klientenrelaties, alsook de implementatie van een nieuwe ERP - zal tegen het einde van 2016 vorm beginnen te krijgen met de voordelen over een volledig jaar in 2017.

In oktober 2015 heeft de Europese Commissie met een voltallige vergadering vóór het beëindigen van de roamingkosten tegen 15 juni 2017 gestemd. In december 2015 heeft de Europese Commissie ook nieuwe implementatieregels goedgekeurd waarin de maximale kosten staan uiteengezet die aan klienten kunnen worden aangerekend als ze telefoonoproepen ontvangen wanneer ze in het buitenland binnen de EU roamen. De nieuwe grens is vastgelegd op 1,14 eurocent per minuut ontvangen

oproep, bijna vijf keer goedkoper dan de huidige grens van 5 eurocent per minuut.

Mobistar schat dat het nieuwe roamingkader in 2016 een bruto negatieve impact van 19 miljoen euro zal hebben, zowel op de inkomsten uit diensten van de groep als op de EBITDA, zijnde 17 miljoen euro voor België en 2 miljoen euro voor Luxemburg. Zoals eerder al aangegeven, wordt verwacht dat een deel van die bruto-impact gecompenseerd wordt door de prijselasticiteit van de vraag naar roamingdiensten, aangezien lagere roamingprijzen zouden moeten leiden tot bijkomend volume. De verwachte toename van het datavolume dient eveneens in het perspectief te worden geplaatst van de stijgende vraag van reizigers naar on-the-go connectiviteit.

Het BIPT publiceerde in de tweede jaarheft van 2015 haar ontwerpbesluit rond vaste terminatie en bijgevolg ook mobiele terminatie. Om de terminatieprijzen te kunnen bepalen, heeft de Belgische regulator een bottom-up methode gebruikt om een 'zuivere' LRIC voor de theoretisch efficiënte operator te bepalen. Binnen het toepassingsgebied van deze ontwerpbesluiten zouden de maximale vaste terminatietarieven (FTR) in 2016 kunnen dalen tot 0,078 eurocent per minuut (een daling met 84 %), terwijl de maximale mobiele terminatietarieven (MTR) in 2016 zouden kunnen dalen tot 0,77 eurocent per minuut (een daling met 34 %). In beide gevallen heeft een publieke consultatie plaatsgevonden. Bijgevolg heeft het BIPT zijn definitieve beslissing nog niet gepubliceerd. Indien de ontwerpbesluiten worden bevestigd, schat Mobistar dat de netto-terminatietarieven een negatieve impact zouden kunnen hebben van maximaal 12,1 miljoen euro op de omzet uit diensten in België en van 0,9 miljoen euro op zijn EBITDA in 2016.

Wanneer we de geleidelijke terugkeer van de groei in de omzet uit diensten en alle bovenvermelde elementen in overweging nemen, verwacht Mobistar dat zijn geherformuleerde EBITDA, excl. kabel, in 2016 zal schommelen tussen 270 en 290 miljoen euro, tegenover de 282,8 miljoen euro die in 2015 werd gerealiseerd. Mobistar verwacht dat zijn kapitaalsuitgaven voor 2016 met ongeveer 25 % zullen dalen ten opzichte van 193 miljoen euro in 2015. Daarnaast zal Mobistar de kosten gelinkt aan het kabelaanbod, zoals de apparatuur in het huis van de klient en de installatie, activeren. De gegeven vooruitzichten zijn gebaseerd op de huidige markt-, fiscale en regelgevende context.

4. FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Doelstellingen en beleid met betrekking tot het beheer van financiële risico's

De voornaamste financiële instrumenten van Mobistar zijn bank- en intergroepsleningen, bankkredieten, banksaldo's en kortlopende bank- en intergroepsdeposito's. De belangrijkste doelstelling van deze financiële instrumenten is het verschaffen van financiering van de activiteiten van Mobistar.

Mobistar heeft eveneens verschillende andere financiële activa en passiva zoals vorderingen en schulden, die rechtstreeks afkomstig zijn uit haar activiteiten.

Er dient te worden opgemerkt dat het beleid van Mobistar niet toestaat dat financiële instrumenten met speculatieve doeleinden worden verhandeld.

Renterisico

Per 31 december 2015 heeft Mobistar voor een totaal van 410 miljoen euro opgenomen uit de langetermijnkredietfaciliteit die ons ter beschikking wordt gesteld door Atlas Services Belgium nv, en voor een totaal van 8,2 miljoen euro uit kortetermijnkredietfaciliteit van Mobistar bij Orange sa.

De schuld werd aangegaan tegen een vlottend rentetarief, EURIBOR voor de langetermijnlening en EONIA voor de kortetermijnlening, waardoor Mobistar ten volle kan profiteren van de lage rentevoeten. Om zich toch gedeeltelijk in te dekken tegen het risico op plotse stijgingen in deze vlottende rentevoeten, heeft Mobistar 200 miljoen euro van zijn langetermijnschuld vastgezet tegen een vaste rentevoet van 0,41 % tot en met 2020.

Wisselkoersrisico

Mobistar is niet blootgesteld aan significante wisselkoersrisico's.

Kredietrisico

Mobistar doet alleen zaken met verantwoorde, kredietwaardige derde partijen. Het beleid van Mobistar vereist dat alle klanten die krediet wensen, onderworpen worden aan kredietcontrole. Bovendien worden de handelsvorderingen voortdurend gecontroleerd (zie toelichting 2).

De voorziening voor dubieuze debiteuren wordt berekend op basis van verschillende criteria, afhankelijk van het type klanten. De voorziening voor hardwareklanten is gebaseerd op een individuele beoordeling van de financiële betrouwbaarheid van de klant, die geval per geval wordt uitgevoerd. In bepaalde omstandigheden worden de betalingsvoorwaarden gedefinieerd als contant bij levering. Voor 'Airtime'-klanten wordt de voorziening gebaseerd op een percentage van de verwezenlijkte omzet, in combinatie met de betalingsevolutie van de openstaande klantenrekeningen. Er worden percentages gedefinieerd op basis van klantensegmentatie en de betalingservaringen van de vorige jaren. Alle indicatoren worden jaarlijks herzien.

Liquiditeitsrisico

De doelstelling van Mobistar bestaat erin een evenwicht te bewaren tussen duurzame financiering en flexibiliteit via het aanwenden van bankkredieten, bankleningen en intergroepsleningen. Wij verwijzen naar de overzichtstabel met de looptijd van de financiële activa en passiva.

5. GESCHILLEN

Antennes: Sinds 1997 voerden een aantal Belgische gemeenten en vier provincies lokale belastingen in, waardoor ze jaarlijks heffingen kunnen opleggen voor pylonen, masten of antennes op hun grondgebied. Deze belastingen worden momenteel betwist voor de burgerlijke rechtbanken (rechtbank van eerste aanleg - fiscale kamer en hoven van beroep).

De Raad van State heeft sinds 20 november 2007 in verschillende arresten beslist dat een belastingreglement het gelijkheidsbeginsel schendt wanneer de motivatie in de preambule van het belastingreglement verwijst naar de financiële situatie van de gemeente. Dergelijke motivatie verduidelijkt immers geenszins het onderscheid dat wordt gemaakt tussen operatoren van mobiele telecommunicatie (die belast worden op grond van dat reglement) en uitbaters van andere vergelijkbare netwerken (die niet worden belast). Het staat in dat geval niet vast dat het verschil in behandeling berust op een objectief criterium en redelijk verantwoord is.

Het Grondwettelijk Hof heeft in zijn arrest van 15 december 2011 beslist dat artikel 98 §2 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven de gemeenten niet verbiedt de economische activiteit van de telecomoperatoren die op het grondgebied van de gemeente verwezenlijkt wordt door de aanwezigheid op publiek of privaat domein van gsm-masten, -pylonen of -antennes die voor die activiteit worden aangewend, te belasten om budgettaire of andere redenen. In die interpretatie is de in het geding zijnde bepaling, volgens het Grondwettelijk Hof, niet onbestaanbaar met artikel 170, § 4, van de Grondwet.

Het Hof van Cassatie heeft in haar arresten van 30 maart 2012 de interpretatie door het Grondwettelijk Hof aangaande artikel 98 van de wet van 21 maart 1991 bevestigd.

Op 4 september 2014 heeft het Europees Hof van Justitie geoordeeld dat de richtlijn betreffende de machtiging voor elektronische communicatienetwerken en -diensten aldus moet worden uitgelegd dat zij niet eraan in de weg staat dat operatoren die elektronische communicatienetwerken of -diensten leveren, aan een algemene belasting op vestigingen worden onderworpen wegens de aanwezigheid op publiek of privaat domein van gsm-masten, -pylonen of -antennes die nodig zijn voor hun activiteit.

De lasten van de op de rol geplaatste heffingen, verhoogd met de wettelijke moratoire interesten, bedragen 111,1 miljoen euro.

Waalse belasting op masten, pylonen of antennes: Het Waals gewest heeft bij decreet van 11 december 2013 een jaarlijkse belasting ingevoerd op masten, pylonen of antennes voor mobiele telecommunicatie. De belasting is van toepassing vanaf 1 januari 2014 en bedraagt 8.000 euro per site (jaarlijks geïndexeerd vanaf 2015). Bovendien kunnen de Waalse gemeenten bijkomende opcentiemen vestigen ten bedrage van maximum 100 % van de hierboven beschreven belasting. Mobistar heeft op 20 juni 2014 een verzoek tot vernietiging ingediend bij het Grondwettelijk hof tegen dit decreet. Het Grondwettelijk Hof heeft in zijn arrest van 16 juli 2015 de bepalingen betreffende de belasting op masten, pylonen of antennes voor mobiele telecommunicatie in het decreet van 11 december 2013 vernietigd, maar handhaaft definitief de gevolgen van de vernietigde bepalingen. Dit arrest is op 1 september 2015 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Mobistar heeft de aanslagbiljetten voor deze belasting gedateerd 22 december 2014 ontvangen. Mobistar heeft op 20 februari 2015 een fiscaal bezwaarschrift ingediend tegen de aanslagbiljetten. Op 14 juli 2015 werden de aanslagbiljetten voor deze belasting vernietigd door de Waalse belasting administratie wegens onregelmatigheden in de procedure. Op 20 juli 2015 heeft de Waalse administratie een vraag voor inlichtingen betreffende de masten, pylonen of antennes van 2014 gestuurd teneinde de procedure voor het vestigen van een aanslag verder te zetten. In december 2015 heeft Mobistar van de Waalse administratie een aanslagbiljet gekregen voor een bedrag van 16.000 euro en een kennisgeving van een rectificatie waarbij de heffing van een belasting van 15,9 miljoen euro wordt aangekondigd voor het jaar 2014. De rectificatie heeft betrekking op de belasting van een veel grotere hoeveelheid van sites dan de vorige aanslagbiljetten, dit op basis onder andere van de informatie van het Waalse ISSeP kadaster. Het ISSeP kadaster omvat ook sites die nooit zijn gebouwd, of sites die zijn verplaatst van de ene locatie naar een andere, dus het bevat veel meer sites dan er fysisch echt 'on air' zijn. Mobistar zal de Waalse fiscale administratie dan ook van antwoord dienen binnen de wettelijke termijn om de rectificatie

te betwisten. Mobistar zal ook een fiscaal bezwaar aantekenen tegen de belastingaanslag. Dezelfde argumenten, al gebruikt in het verzoek tot nietigverklaring, zullen worden opgenomen in de betwisting van Mobistar en Mobistar zal bovendien de belasting van niet-bestaande of niet-uitgebate sites betwisten.

Het decreet van 12 december 2014, dat de hierboven beschreven Waalse belasting verderzet voor de aanslagjaren 2015 en volgende, werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 29 december 2014. Mobistar heeft op 26 juni 2015 een verzoek tot vernietiging ingediend bij het Grondwettelijk hof tegen dit decreet. Het decreet van 17 december 2015 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 30 december 2015. Het decreet voorziet dat de gemeenten een aanvullende belasting kunnen vestigen op de gewestelijke belasting op de masten, pylonen of antennen die voornamelijk op hun grondgebied worden opgesteld. Het decreet is in voege vanaf 1 januari 2016.

MTR-tarieven: Het Hof van Beroep heeft op 30 september 2014 beslist dat de effecten van de beslissing van 29 juni 2010 behouden blijven tot 30 juni 2015.

Misbruik van dominante positie door Belgacom groep: In maart 2004 had Mobistar zich gevoegd bij een bestaande procedure van Base waarbij deze schadevergoeding zocht voor machtsmisbruiken van Proximus, in het bijzonder de Proximus praktijk van het verleden om tarieven voor mobiele telecommunicatiediensten toe te passen die gedifferentieerd waren tussen on-net en off-net communicaties. Na tal van procedurele stappen, die resulteerden in een tussenarrest van het Hof van Beroep van Brussel op 26 februari 2015, besloten Proximus, Base en Mobistar via een dadingsovereenkomst van oktober 2015 de procedure te beëindigen met inbegrip van een aantal andere juridische openstaande procedures. De dadingsovereenkomst omvatte de betaling van een som van 120 miljoen euro, waarvan 66 miljoen euro aan Base Company en 54 miljoen euro aan Mobistar. De dadingsovereenkomst impliceert geen nadelige erkenning en vertaalt de wil van de partijen de gerechtelijke procedures, die meer dan 10 jaar geleden gestart werden, te beëindigen.

Deze overeenkomst omvat tevens het beëindigen van het geschil omtrent misbruik van dominante positie op de mobiele professionele markt.

Tot slot heeft Mobistar, samen met BASE, in april 2009 bij de Europese Commissie een klacht ingediend tegen Belgacom wegens misbruik van een dominante positie op de breedbandmarkt. In de loop van 2010 werd deze klacht ingetrokken en in plaats daarvan ingediend bij de Belgische Raad voor de Mededinging. Begin 2014 heeft Base beslist haar klacht in te trekken. Het onderzoek loopt nog steeds.

Porteringskosten: De drie actieve operatoren in België (Proximus, Mobistar en Base) hebben het besluit van het BIPT van 2003 betreffende de porteringskosten bij overdraagbaarheid van een mobiel nummer, betwist. Mobistar is van oordeel dat de geëiste prijs voor het gelijktijdig overdragen van meerdere nummers te hoog is. Het Europese Hof van Justitie in Luxemburg, dat betrokken is via een prejudiciële vraag, oordeelde in juli 2006 dat de regelgever maximumprijzen kan vastleggen op basis van een theoretisch kostenmodel, op voorwaarde dat deze prijzen worden vastgelegd volgens de reële kosten en dat de verbruikers niet worden ontmoedigd om gebruik te maken van de mogelijkheid

tot nummeroverdraagbaarheid. Aangezien er geen verdere evoluties plaatsvonden in deze zaak, en rekening houdend met de algemene ontwikkelingen op de markt, kan de zaak nu als gesloten beschouwd worden.

Sociale tarieven: De wet ter omzetting van de Europese Telecom Richtlijnen werd op 26 januari 2013 door Mobistar en BASE aangevochten voor het Grondwettelijk Hof en dit voor wat betreft de compensatieregeling en het retroactieve effect met betrekking tot de sociale tarieven. Proximus besloot tussen te komen. Het Grondwettelijke Hof besloot de zaak voor prejudiciële vragen te verwijzen naar het Europese Hof van Justitie dat op 11 juni 2015 een arrest heeft uitgesproken. Het Europees Hof beschouwde dat de mobiele diensten niet aan de voorwaarden van het stelsel van de sociale tarieven en hun specifieke financiering door de sector voldeden. Op basis van dit arrest en volgend op de zitting voor het Grondwettelijke Hof in november 2015, dient het Hof nu een finaal arrest uit te spreken.

Op 22 juli 2013 hebben Mobistar, Telenet en Proximus voor de Raad van State de nietigverklaring gevorderd van twee Koninklijke Besluiten (KB) van 14 april 2013 houdende de goedkeuring van investeringen en onderhoudskosten met betrekking tot de databank voor sociale tarieven voor de periode 2007-2013. De Koninklijke Besluiten schenden het verbod op retroactiviteit inzake belastingen en schenden tevens artikel 30 5, al. 2 van de wet van 17 januari 2003 omdat ze kosten vaststellen die niet voorafgaandelijk door de Koning werden goedgekeurd. Op 30 juni 2015 heeft de Raad van Staat de argumenten van de verzoekers gevolgd en heeft de KB voor de periode 2007-2011 volledig en de KB voor de periode 2012-2013 gedeeltelijk nietig verklaard.

Regulering van breedband en kabel: Midden 2011 besloten de 4 mediaregulatoren (BIPT, CSA, Medienrat en VRM) om de kabeloperatoren toegangs- en wederverkoop verplichtingen op te leggen (in het bijzonder de doorverkoop van analoge tv en de toegang tot het digitale tv-platform). Bovendien moeten ze een wederverkoop-breedband dienst aanbieden maar enkel in combinatie met een tv-dienst. De kabeloperatoren vroegen de schorsing en annulering van de beslissingen die op hen betrekking hebben. De schorsingsprocedures werden in 2012 verworpen. Ten gronde heeft het Hof van Beroep op 12 november 2014 het annulleringsverzoek van Telenet en op 13 mei 2015 het gelijkaardige verzoek van Nethys, Brutélé, Coditel/AIESH verworpen. In deze arresten bevestigt het Hof de beslissingen omtrent de regulering van de kabelnetwerken opening terwijl het via haar beslissing ook toegang tot deze netwerken geeft aan Proximus voor digitale televisie en internet. In december 2015 startten Telenet en Coditel/AIESH een procedure tegen deze arresten in hoger beroep voor het Hof van Cassatie. Telenet beperkt zijn cassatieberoep tegen de arresten in de mate dat deze aan Proximus toegang tot digitale televisie en breedband verlenen. Numéricable vecht de arresten in hun totaliteit aan.

De media regulatoren hebben, in september en december 2013, beslissingen aangenomen over respectievelijk de kwalitatieve en kwantitatieve aspecten van de toegang tot de kabelnetwerken.

Met betrekking tot de kwalitatieve beslissingen over de technische referentieaanbiedingen hebben de kabeloperatoren beroepsprocedures gestart eind 2013-begin 2014. Mobistar is in deze procedures tussengekomen om de regulatoren te ondersteunen. Na een voorlopige schorsing van deze procedures in 2014 werden deze in het tweede kwartaal van 2015 door Brutélé, Nethys en Telenet stopgezet.

Met betrekking tot de kwantitatieve beslissingen startten zowel de kabeloperatoren als Mobistar beroepsprocedures tegen de beslissingen van december 2013. Deze procedures werden voorlopig geschorst tot het arrest van 12 november 2014 over de marktanalyse. Op dit ogenblik ziet het ernaar uit dat de laatste conclusies hieromtrent in het eerste of tweede kwartaal van 2016 door de regulatoren zullen worden ingediend. Een datum voor de pleidooien dient nog te worden vastgelegd.

In parallel heeft Mobistar de implementatie van de reglementaire beslissingen met Telenet, Brutélé en Nethys gestart. Omwille van hun gebrek aan medewerking heeft Mobistar in maart 2014 voorlopige maatregelen verzocht tegen Brutélé en Nethys en heeft het een procedure ten gronde aangevat wegens inbreuk op hun reglementaire verplichtingen. Gezien de verandering inzake de medewerking van Brutélé en Nethys werd besloten om de procedure ten gronde te schorsen met een verwijzing naar de rol.

Weigering van Proximus om een commerciële overeenkomst te onderhandelen: In 2012 hebben Mobistar en Proximus commerciële onderhandelingen opgestart die Mobistar zouden toelaten om vaste diensten (internet, telefonie en televisie) aan particuliere gebruikers aan te bieden. Ondanks de voortgang van de onderhandelingen heeft Proximus abrupt het overleg verbroken. Mobistar heeft een procedure tegen Proximus ingesteld in mei 2013 wegens het niet respecteren van het niet-discriminatie principe en wegens het verbreken van de onderhandelingen. Conclusies werden uitgewisseld in 2013 en 2014. Met het oog op de marktrevolutie in 2015 werd de zaak heropend voor verdere uitwisseling van conclusies in het tweede kwartaal van 2015 en pleidooien werden gepland voor het tweede kwartaal van 2016.

Telenet Full MVNO (Mobile Virtual Network Operator) overeenkomst: Mobistar heeft een procedure gestart tegen Telenet voor de Rechtbank van Koophandel te Brussel voor de gerechtelijke invordering van facturen verschuldigd onder het Full MVNO (Mobile Virtual Network Operator) contract afgesloten tussen Mobistar en Telenet op 27 april 2012. Telenet claimt ten onrechte een prijsvermindering op facturen voor diensten door Mobistar geleverd in 2013 en 2014. Telenet maakte tevens een foutief gebruik van de afspraken in verband met wholesale tarieven op grond waarvan Mobistar de betaling van een bijkomend bedrag vordert en dit voor de periode 2012-2015. Aangezien Telenet weigert om deze bedragen vrijwillig te betalen, heeft Mobistar geen andere optie dan het opstarten van een gerechtelijke procedure tegen Telenet voor het openstaande bedrag.

Overeenkomst tot overdracht van aandelen KPN Belgium Business nv aan Mobistar nv: Op 10 november 2010 diende KPN Mobile International bv (KPN) bij Cepani een verzoek tot arbitrage in tegen Mobistar voor een geschil over hun overeenkomst tot overdracht van aandelen (Share Purchase Agreement - SPA) op datum van 24 november 2009.

In zijn verzoek aan het Scheidsrecht vraagt KPN dat er geen aanpassingen aan de jaarrekening mogen aangebracht worden. Met andere woorden, KPN wil dat de onafhankelijke accountant geen beslissing mag nemen over de items die ter discussie staan en voordien bij hem werden ingediend door de partijen zoals bepaald in de SPA. KPN wil dat Mobistar veroordeeld wordt tot betaling van 6,3 miljoen euro aan hen in plaats van een terugbetaling aan Mobistar van een bedrag gaande van 0,3 miljoen euro tot 2,2 miljoen euro zoals beslist door de onafhankelijke accountant. Mobistar vraagt het Scheidsrecht

de vordering van KPN te verwerpen en de beslissing van de onafhankelijke accountant te bevestigen. De arbitrale beslissing werd openbaar gemaakt op 5 juli 2012 en bevestigde de taak van de expert maar stelde tevens dat het rapport van de onafhankelijke expert manifeste fouten bevatte. Gezien het Scheidsrecht niet competent is om zich te engageren in de betwiste items, stelt het voor dat de partijen een nieuwe onafhankelijke expert benoemen om deze items te herzien. Mobistar startte een vernietigingsprocedure tegen deze arbitrale beslissing. Bij vonnis van 24 maart 2014 oordeelde de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel dat er geen redenen waren tot vernietiging van de beslissing van het Scheidsrecht van 5 juli 2012. De vordering van Mobistar werd bijgevolg afgewezen als ongegrond. Mobistar besliste hoger beroep in te stellen tegen dit vonnis. Het verzoekschrift tot hoger beroep werd ingediend en de zaak werd ingeleid voor het Hof van Beroep te Brussel op de zitting van 9 september 2014. De partijen hebben inmiddels een minnelijke regeling bereikt in dit dossier. De zaak werd doorgehaald op de algemene rol op de zitting van 15 december 2015.

Agentuurovereenkomst: Een voormalige handelsagent is voor de Brusselse Rechtbank van Koophandel een procedure gestart om een schadevergoeding te verkrijgen voor de beëindiging van zijn agentuurovereenkomst. De agent eist een schadevergoeding voor een bedrag van circa 16,9 miljoen euro. Mobistar is ervan overtuigd dat de claim althans voor het grootste deel ongegrond is. Mobistar heeft een tegenclaim ingediend voor een waarde van ongeveer 14,6 miljoen euro. De procedure is gestart in juli 2011. De zaak werd gepleit op de zitting van 14 januari 2013. Bij vonnis van 22 april 2013 oordeelde de Rechtbank van Koophandel te Brussel samengevat dat zowel de claim van de voormalige agent als de claim van Mobistar gedeeltelijk gegrond was. Teneinde de omvang van de wederzijds te betalen schadevergoedingen te berekenen, werd een gerechtsdeskundige aangesteld. De gerechtelijke expertise is thans aan de gang.

Onbetaalde facturen - Wettelijke samenwerkingsplicht: In het kader van het Koninklijk Besluit van 9 januari 2003 houdende modaliteiten voor de wettelijke medewerkingsplicht bij gerechtelijke vorderingen met betrekking tot elektronische communicatie levert Mobistar diensten aan onderzoeksrechtshouders, rechtbanken enz. De vergoedingen die Mobistar voor de geleverde prestaties kan aanrekenen worden vastgelegd in boven genoemd KB. De Belgische staat, vertegenwoordigd door haar Minister van Justitie, is schuldenaar van deze bedragen. Op 19 juni 2014 heeft Mobistar de Belgische Staat gedagvaard tot betaling van de achterstallige bedragen. Tijdens de inleidingszitting van 19 september 2014 werden er tussen partijen conclusietermijnen overeengekomen. De zaak werd gepleit voor de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel op de zitting van 9 september 2015. Bij tussenvonnis van 14 oktober 2015 werd door de Rechtbank de heropening der debatten bevolen en werd de zaak opnieuw vastgesteld op de zitting van 17 februari 2016. Partijen trachten in tussentijd onderhandelingen te voeren met het oog op een minnelijke regeling die reeds aanleiding hebben gegeven tot een gedeeltelijke betaling in 2015.

Geconsolideerde financiële staten 2015

19 GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN

- 20 – Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat
- 21 – Geconsolideerde staat van financiële positie
- 22 – Geconsolideerd kasstroomoverzicht
- 23 – Geconsolideerd overzicht van vermogensmutaties
- 24 – Gesegmenteerde informatie

27 TOELICHTING BIJ DE GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN

- 27 – Toelichting 1: Beschrijving van de activiteiten en grondslagen voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten
- 31 – Toelichting 2: Omzet en (handels)vorderingen
- 33 – Toelichting 3: Kosten, vooruitbetaalde kosten en voorraden
- 36 – Toelichting 4: Goodwill
- 38 – Toelichting 5: Overige immateriële vaste activa en materiële vaste activa
- 41 – Toelichting 6: Belastingen en heffingen
- 42 – Toelichting 7: Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures
- 42 – Toelichting 8: Financiële activa, verplichtingen en financieel resultaat
- 46 – Toelichting 9: Eigen vermogen
- 46 – Toelichting 10: Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
- 47 – Toelichting 11: Niet-courante voorzieningen
- 48 – Toelichting 12: Relaties met verbonden ondernemingen
- 49 – Toelichting 13: Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving
- 59 – Toelichting 14: Gebeurtenissen na balansdatum

1. Geconsolideerde financiële staten

1.1 Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

		in duizend EUR	
Ref.		31.12.2015	31.12.2014*
2	Omzet uit mobiele diensten	1 006 224	1 019 101
2	Omzet uit vastelijdiensten	79 629	92 326
2	Overige opbrengsten	21 543	6 030
2	Verkoop van mobiele apparatuur	127 978	131 258
2	Totale omzet	1 235 374	1 248 715
3	Aankoop van apparatuur	-185 601	-178 554
3	Overige directe bedrijfskosten	-358 824	-385 939
3	Directe bedrijfskosten	-544 425	-564 493
3	Personeelskosten	-133 852	-135 928
3	Handelskosten	-41 262	-43 262
3	Overige IT & netwerk uitgaven	-100 681	-96 747
3	Kosten m.b.t. terreinen en gebouwen	-53 696	-50 939
3	Algemene kosten	-57 547	-63 150
3	Overige indirecte inkomsten	21 644	32 310
3	Overige indirecte bedrijfskosten	-49 533	-51 631
3	Indirecte bedrijfskosten	-281 075	-273 419
	Geherformuleerde EBITDA	276 022	274 875
3	Herformuleringen	45 327	-19 471
	waarvan herstructureringskosten**	-8 673	-19 471
	waarvan overige operationele inkomsten	54 000	
	EBITDA	321 349	255 404
5	Afschrijvingen	-202 224	-194 479
	Aandeel in winst (verlies) in geassocieerde ondernemingen	-51	-45
	EBIT	119 074	60 880
8	Financieel resultaat	-6 686	-8 789
8	Financiële kosten	-6 687	-9 006
8	Financiële inkomsten	1	217
6	Belastingen	-35 797	-8 805
	Nettowinst van de periode***	76 591	43 286
	Aandeel van de groep in de winst van de periode	76 591	43 286
	GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN HET TOTAALRESULTAAT		
	Nettowinst van de periode	76 591	43 286
	Overige baten en lasten (kasstroomafdekking)	-1 984	
	Totaalresultaat van de periode	74 607	43 286
	Aandeel van de groep in het totaalresultaat	74 607	43 286
	Gewone winst of gewoon verlies per aandeel (in EUR)	1,28	0,72
	Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen	60 014 414	60 014 414
	Verwaterde nettowinst per aandeel (in EUR)	1,28	0,72
	Verwaterd gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen	60 014 414	60 014 414

* De presentatie van de geconsolideerde financiële staten is aangepast in vergelijking met de presentatie die is gebruikt voor het jaar afgesloten op 31 december 2014 (zie Toelichting 1).

** Herstructureringskosten bestaan uit kosten in verband met de beëindiging van contracten en ontslagvergoedingen (zie Toelichting 3 - Kosten).

*** Nettowinst van de periode stemt overeen met nettowinst uit voortgezette activiteiten.

1.2 Geconsolideerde staat van financiële positie

in duizend EUR

Ref.		31.12.2015	31.12.2014
	ACTIVA		
4	Goodwill	80 080	80 080
5	Overige immateriële vaste activa	347 391	304 989
5	Materiële vaste activa	840 389	804 387
7	Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	3 237	3 288
8	Financiële vaste activa	741	551
8	Langlopende derivaten (vorderingen)		1
2	Overige vaste activa	254	1 218
6	Uitgestelde belastingen	8 389	7 095
	Totaal vaste activa	1 280 481	1 201 609
3	Voorraden	21 473	18 197
2	Handelsvorderingen	184 366	192 894
8	Vlottende financiële activa	1 113	6 261
8	Kortlopende derivaten (vorderingen)	2 160	1 393
2	Andere vlottende activa	575	3 510
6	Terug te vorderen operationele belastingen en heffingen	842	4 372
	Actuele belastingvorderingen		4
3	Vooruitbetaalde kosten	16 633	10 028
8	Kas en kasequivalenten	9 709	6 124
	Totaal vlottende activa	236 871	242 783
	Totaal activa	1 517 352	1 444 392
	EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN		
9	Kapitaal	131 721	131 721
	Wettelijke reserve	13 172	13 172
	Overgedragen winst (excl. wettelijke reserve)	312 214	238 721
	Ingekochte eigen aandelen		39
	Aandeel van de groep in het eigen vermogen	457 107	383 653
	Totaal eigen vermogen	457 107	383 653
8	Langlopende financiële schulden	409 007	94 717
8	Langlopende derivaten (verplichtingen)	1	
5/11	Langlopende voorzieningen voor ontmanteling	60 125	56 439
	Langlopende voorzieningen voor herstructurering	2 099	
11	Andere langlopende verplichtingen	10 823	10 352
6	Uitgestelde belastingen	2 008	
	Totaal langlopende verplichtingen	484 063	161 508
8	Kortlopende financiële schulden	8 165	449 489
8	Kortlopende derivaten (verplichtingen)	4 172	1 393
8	Te betalen kortlopende vaste activa	128 819	70 883
3/8	Handelsschulden	169 815	151 680
3	Kortlopende personeelsbeloningen	36 462	33 770
5	Kortlopende voorzieningen voor ontmanteling	924	488
3/11	Andere kortlopende verplichtingen	10 176	12 294
8	Te betalen operationele belastingen en heffingen	114 230	95 604
6/8	Belastingen	42 870	15 000
3	Uitgestelde opbrengsten	60 549	68 630
	Totaal kortlopende verplichtingen	576 182	899 231
	Totaal eigen vermogen en verplichtingen	1 517 352	1 444 392

1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht

in duizend EUR

Ref.		31.12.2015	31.12.2014
	Kasstroomen uit bedrijfsactiviteiten		
	Geconsolideerde netto-inkomsten	76 591	43 286
	Aanpassingen om een aansluiting te verschaffen tussen het nettoresultaat en de		
6	Operationele belastingen en heffingen	38 809	45 095
5	Afschrijvingen, waardeverminderingen en bijzondere waardeverminderingen	202 224	194 479
	Wijziging in voorzieningen	-671	-5 234
7	Aandeel in winst (verlies) in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	51	45
	Operationele nettovalutatransacties en -derivaten	865	71
8	Nettofinancieringskosten	6 686	8 789
6	Inkomstenbelasting	35 797	8 805
	Wijzigingen in werkkapitaalvereisten		
3	Daling (stijging) in voorraden, bruto	-2 026	2 650
2	Daling (stijging) in handelsvorderingen, bruto	9 167	9 904
3	Stijging (daling) in handelsschulden	13 190	-7 826
2	Wijzigingen in andere activa en verplichtingen	-5 540	3 538
	Overige kasuitstromen van nettogeldmiddelen		
	Betaalde operationele belastingen en heffingen	-16 552	-20 437
	Betaalde rente en rentegevolgen voor derivaten, netto	-6 470	-7 240
6	Betaalde inkomstenbelasting	-10 301	-10 128
	Nettokasstroomen uit bedrijfsactiviteiten	341 820	265 797
	Kasstroomen uit investeringsactiviteiten		
	Aankopen (verkopten) van materiële vaste activa en immateriële activa		
5	Aankoop van materiële vaste activa en immateriële activa	-269 273	-215 271
	Stijging (daling) in te betalen vaste activa	57 936	-20 278
	Organische kasstroom*	130 483	30 248
	Betaalde geldmiddelen voor beleggingen, na aftrek van verworven geldmiddelen	-3 618	-10
	Daling (stijging) in effecten en andere financiële activa	9 375	-5 352
	Nettokasstroomen gebruikt voor investeringsactiviteiten	-205 580	-240 911
	Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
8	Uitgiften van langlopende schuld	540 000	20 000
	Aflossingen en terugbetalingen van langlopende schuld	-675 000	-25 000
	Stijging (daling) van banktegoeden en kortlopende leningen	2 344	-22 180
	Inkoop van eigen aandelen	39	-39
	Dividenden uitgekeerd aan de eigenaars van de moedermaatschappij	-28	-50
	Nettokasstroomen gebruikt voor financieringsactiviteiten	-132 645	-27 269
	Nettowijziging in geldmiddelen en kasequivalenten	3 595	-2 383
	Geldmiddelen en kasequivalenten – saldo in het begin van de periode	6 124	8 507
	waarvan geldmiddelen	2 998	8 155
	waarvan kasequivalenten	3 126	352
	Wijziging in geldmiddelen en kasequivalenten	3 595	-2 383
	Effect van wisselkoersschommelingen op geldmiddelen en kasequivalenten en andere niet-monetaire effecten	-10	0
	Geldmiddelen en kasequivalenten – saldo aan het einde van de periode	9 709	6 124
	waarvan geldmiddelen	3 163	2 998
	waarvan kasequivalenten	6 546	3 126

* Netto kasstroom gegenereerd door operationele activiteiten verminderd met de aankoop van materiële en immateriële vaste activa en verhoogd met de verkoop van materiële en immateriële vaste activa.

1.4 Geconsolideerd overzicht van vermogensmutaties

	in duizend EUR				
	Kapitaal	Wettelijke reserve	Overgedragen winst	Eigen aandelen	Totaal eigen vermogen
Balans per 1 januari 2015	131 721	13 172	238 721	39	383 653
Impact IAS 8 op simkaarten			-1 114		-1 114
Correctie eigen aandelen				-39	-39
Nettowinst van de periode			76 591		76 591
Overige baten en lasten			-1 984		-1 984
Totaalresultaat			74 607		74 607
Goedgekeurde dividenden					
Balans per 31 december 2015	131 721	13 172	312 214	0	457 107

	in duizend EUR				
	Kapitaal	Wettelijke reserve	Overgedragen winst	Eigen aandelen	Totaal eigen vermogen
Balans per 1 januari 2014 (zoals gepubliceerd op 4 februari 2015)	131 721	13 172	192 284		337 177
Mobistar Affiliate			2 805		2 805
Mobistar Enterprise Services			385		385
Balans per 1 januari 2014*	131 721	13 172	195 474		340 367
Nettowinst van de periode			43 247	39	43 286
Totaalresultaat			43 247	39	43 286
Goedgekeurde dividenden					
Balans per 31 december 2014	131 721	13 172	238 721	39	383 653

* Het consolidatieverschil van Mobistar Affiliate (2005) en het verschil in de toerekening van de overnameprijs van Mobistar Enterprise Services (2011) zijn beide het gevolg van een correctie van onverklaarde verschillen uit vorige perioden geboekt in juni 2015 als een aanpassing van de ingehouden winst.

1.5 Gesegmenteerde informatie

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat voor het jaar afgesloten op 31 december 2015

31.12.2015	in duizend EUR			
	België	Luxemburg	Intergroep eliminatie	Mobistar groep
Omzet uit mobiele diensten	963 606	44 798	-2 180	1 006 224
Omzet uit vastelijndiensten	76 490	3 139		79 629
Overige opbrengsten	21 417	198	-72	21 543
Verkoop van mobiele apparatuur	126 595	16 624	-15 241	127 978
Totale omzet	1 188 108	64 759	-17 493	1 235 374
Directe bedrijfskosten	-525 667	-36 359	17 601	-544 425
Personeelskosten	-124 176	-9 676	0	-133 852
Indirecte bedrijfskosten	-266 488	-14 479	-108	-281 075
Geherformuleerde EBITDA	271 777	4 245	0	276 022
EBITDA	317 104	4 245	0	321 349

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat voor het jaar afgesloten op 31 december 2014

31.12.2014	in duizend EUR			
	België	Luxemburg	Intergroep eliminatie	Mobistar groep
Omzet uit mobiele diensten	972 199	48 378	-1 476	1 019 101
Omzet uit vastelijndiensten	89 941	2 385		92 326
Overige opbrengsten	6 180	343	-493	6 030
Verkoop van mobiele apparatuur	129 868	11 214	-9 824	131 258
Totale omzet	1 198 188	62 320	-11 793	1 248 715
Directe bedrijfskosten	-541 628	-34 051	11 186	-564 493
Personeelskosten	-126 795	-9 133	0	-135 928
Indirecte bedrijfskosten	-260 303	-13 723	607	-273 419
Geherformuleerde EBITDA	269 462	5 413	0	274 875
EBITDA	249 991	5 413	0	255 404

Geconsolideerde staat van financiële positie voor het jaar afgesloten op 31 december 2015

	in duizend EUR			
	België	Luxemburg	Eliminaties en niet-toegerekende posten	Mobistar groep
31.12.2015				
Goodwill	11 351	68 729		80 080
Overige immateriële vaste activa	344 149	3 242		347 391
Materiële vaste activa	818 247	22 142		840 389
Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	3 237			3 237
Vaste activa opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	741			741
Overige	4 048	4 595		8 643
Totaal vaste activa	1 181 773	98 708	0	1 280 481
Vorraden	18 753	2 720		21 473
Handelsvorderingen	184 472	3 598	-3 704	184 366
Vooruitbetaalde kosten	12 306	4 327		16 633
Vlottende activa opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	10 720	1 149		11 869
Overige	2 149	381		2 530
Totaal vlottende activa	228 400	12 175	-3 704	236 871
Totaal activa	1 410 173	110 883	-3 704	1 517 352
Totaal eigen vermogen	0	0	457 107	457 107
Langlopende verplichtingen opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	410 001		-993	409 008
Overige	71 048	4 007		75 055
Totaal langlopende verplichtingen	481 049	4 007	-993	484 063
Te betalen kortlopende vaste activa	127 236	1 583		128 819
Handelsschulden	166 486	7 033	-3 704	169 815
Kortlopende personeelsbeloningen	35 580	882		36 462
Uitgestelde opbrengsten	59 996	553		60 549
Vlottende activa opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	12 342	7 732	-7 737	12 337
Overige	167 002	1 198		168 200
Totaal kortlopende verplichtingen	568 642	18 981	-11 441	576 182
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	1 049 691	22 988	444 672	1 517 352

Geconsolideerde staat van financiële positie voor het jaar afgesloten op 31 december 2014

	in duizend EUR			
	België	Luxemburg	Eliminaties en niet-toegerekende posten	Mobistar groep
31.12.2014				
Goodwill	11 351	68 729		80 080
Overige immateriële vaste activa	301 868	3 121		304 989
Materiële vaste activa	780 664	23 723		804 387
Investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	3 288			3 288
Vaste activa opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	552			552
Overige	4 737	3 576		8 313
Totaal vaste activa	1 102 460	99 149	0	1 201 609
Vorraden	15 761	2 436		18 197
Handelsvorderingen	192 891	3 543	-3 540	192 894
Vooruitbetaalde kosten	9 511	517		10 028
Vlottende activa opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	5 911	1 606		7 517
Overige	5 090	3 496		14 147
Totaal vlottende activa	229 164	11 598	-3 540	242 783
Totaal activa	1 331 624	110 747	-3 540	1 444 392
Totaal eigen vermogen	0	0	383 653	383 653
Langlopende verplichtingen opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	94 717			94 717
Overige	63 271	3 520		66 791
Totaal langlopende verplichtingen	157 988	3 520	0	161 508
Te betalen kortlopende vaste activa	67 919	2 964		70 883
Handelsschulden	148 182	7 038	-3 540	151 680
Kortlopende personeelsbeloningen	33 022	748		33 770
Uitgestelde opbrengsten	67 631	999		68 630
Vlottende activa opgenomen in de berekening van de netto financiële schuld	452 181	4 021	-5 320	450 882
Overige	122 091	1 295		123 386
Totaal kortlopende verplichtingen	891 026	17 065	-8 860	899 231
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	1 049 014	20 585	374 793	1 444 392

2. Toelichting bij de geconsolideerde financiële staten

Toelichting 1: Beschrijving van de activiteiten en grondslagen voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten

1. Beschrijving van de activiteiten

Mobistar nv (de uiteindelijke meerderheidsaandeelhouder is Orange sa) is een van de belangrijkste spelers op de telecommarkt in België en Luxemburg. Het bedrijf biedt zijn residentiële klanten naast mobiele prepaidaanbiedingen en abonnementen ook innovatieve mobiele telecomdiensten aan. Op de professionele markt biedt Mobistar vaste telefonie over het dsl-netwerk en breedbandinternet aan, treedt het op als een provider van geïntegreerde communicatieoplossingen en heeft het een ruim aanbod aan mobiliteits- en connectiviteitsdiensten. Mobistar is als provider ook actief in de groothandel van telecomdiensten en verstrekt zijn partners toegang tot zijn infrastructuur en diensten.

Orange Communications Luxembourg sa is een onderneming opgericht en actief onder Luxemburgs recht die per 2 juli 2007 door Mobistar nv werd overgenomen. Daarbij kocht het 90 % van de aandelen van Orange Communications Luxembourg sa aan. De resterende 10 % werd op 12 november 2008 overgenomen. De onderneming heeft de resultaten van Orange Communications Luxembourg sa per 2 juli 2007 100 % geconsolideerd.

Smart Services Network nv (SSN) is een Belgische vennootschap die telecommunicatie- en energiediensten verkoopt, waaronder die van Mobistar en Luminus. Het verkoopmodel van SSN is gebaseerd op het principe van netwerkmarketing. SSN beschikt over een netwerk van meer dan 1.000 onafhankelijke consultants.

Smart Services Network nv, een vennootschap actief onder Belgisch recht, werd opgericht op 30 september 2014. Mobistar nv heeft een inbreng in contanten verricht van 999.900 euro, wat overeenstemt met 9.999 aandelen van de 10.000 aandelen die door de vennootschap zijn uitgegeven. Atlas Services Belgium nv heeft een inbreng in contanten verricht van 100 euro overeenstemmend met 1 aandeel.

IRISnet cvba is een onderneming die in juli 2012 werd opgericht in samenwerking met de Brusselse overheden om de activiteiten van de tijdelijke vereniging Irisnet uit te voeren. De onderneming is verantwoordelijk voor de exploitatie van het glasvezelnetwerk Irisnet 2 en voor de levering van diensten op het gebied van vaste telefonie, gegevensoverdracht (internet, e-mail) en andere netwerkgerelateerde diensten (videoconferenties, videobewaking, enz.).

De overname van de activiteiten vond plaats op 1 november 2012. In deze nieuwe wettelijke structuur heeft Mobistar een inbreng in contanten verricht van 3.450.000 euro, wat overeenstemt met 345.000 aandelen van de 1.225.000 aandelen die door de onderneming zijn uitgegeven. IRISnet cvba wordt in de rekeningen administratief verwerkt door toepassing van de vermogensmutatiemethode.

Walcom nv is een residentieel en professioneel distributienetwerk gevestigd in Wallonië. Walcom is gespecialiseerd in de verkoop van telecommunicatieproducten en -diensten aan particulieren via een netwerk van 20 winkels en een speciaal verkoopteam voor de professionele markt. Het bedrijf is al bijna 20 jaar een exclusieve agent van Mobistar.

Walcom nv, een vennootschap opgericht en actief onder Belgisch recht, werd op 3 april 2015 door Mobistar nv overgenomen. De aankoop had betrekking op 100 % van de 1.250 aandelen van Walcom nv. De vennootschap consolideert de resultaten van Walcom nv voor 100 % sinds 3 april 2015.

Co.Station Brussels nv is een accelerator met een ruime infrastructuur voor digitale start-ups en scale-ups. Er worden drie formules aangeboden, die kunnen worden gecombineerd: Co.Station Village, een succesvolle co-workingruimte die een heterogene gemeenschap voor ondernemers wil uitbouwen; Co.Station Virtuology Academy, een gespecialiseerd opleidingscentrum; en Co.Station Accelerator, een specifiek acceleratieprogramma voor scale-ups en snelgroeiende bedrijven die internationaal willen uitbreiden en groeien.

Co.Station Brussels nv is een vennootschap opgericht en actief onder Belgisch recht. Mobistar heeft een inbreng in contanten verricht van 100.000 euro, wat overeenstemt met 2.000 aandelen van de 8.000 aandelen die door de vennootschap zijn uitgegeven (29 oktober 2015). Co.Station Brussels nv wordt in de rekeningen administratief verwerkt door toepassing van de vermogensmutatiemethode.

2. Consolidatiekring

De consolidatiekring omvat per 31.12.2015 de hieronder vermelde moederverenootschap, dochterondernemingen en joint venture:

Mobistar nv

Moederverenootschap, opgericht naar Belgisch recht
Naamloze vennootschap met publiek verhandelde aandelen
Bourgetlaan 3
B - 1140 Brussel
België
Ondernemingsnummer: BE 0456 810 810

Orange Communications Luxembourg sa

100 % van de aandelen is in handen van Mobistar nv
8, rue des Mérovingiens
L – 8070 Bertrange
Luxemburg
Ondernemingsnummer: LU 19749504

IRISnet cvba

28,16 % van de aandelen is in handen van Mobistar nv
Geboekt volgens de vermogensmutatiemethode
Kunstlaan 21
B – 1000 Brussel
België
Ondernemingsnummer: BE 0847 220 467

Smart Services Network nv

100 % van de aandelen is in handen van Mobistar nv
Bourgetlaan 3
B – 1140 Brussel
België
Ondernemingsnummer: BE 0563 470 723

Walcom nv

100 % van de aandelen is in handen van Mobistar nv
Fridericht 10
B – 6700 Arlon
België
Ondernemingsnummer: BE 0424 071 231

Co.Station Brussels

25 % van de aandelen is in handen van Mobistar nv
Geboekt volgens de vermogensmutatiemethode
Sint-Goedelevoorplein 5
B – 1000 Brussel
België
Ondernemingsnummer: BE 0599 786 434

Er zijn geen aanzienlijke beperkingen op de activa en verplichtingen van de dochterondernemingen en joint venture die deel uitmaken van de consolidatiekring.

Toestemming voor publicatie van de financiële staten

Op 25 maart 2016 heeft de Raad van Bestuur van Mobistar nv de geconsolideerde financiële staten van 2015 nagezien en ze vrijgegeven voor publicatie.

De geconsolideerde financiële staten van 2015 zullen op 4 mei 2016 worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van aandeelhouders, die de financiële staten na publicatie nog kan wijzigen.

3. Grondslagen voor het opstellen van de financiële staten

De geconsolideerde financiële staten zijn opgemaakt in duizend euro tenzij anders vermeld. De functionele en rapporteringsvaluta van de Groep is Euro. Iedere entiteit binnen de Groep stelt haar financiële staten in deze functionele valuta op.

Overeenstemmingsverklaring

De geconsolideerde financiële staten van Mobistar nv en al haar dochterondernemingen zijn opgesteld in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS), zoals aangenomen door de Europese Unie.

Dochterondernemingen worden vanaf de overnamedatum volledig geconsolideerd, dus vanaf de datum waarop de Groep de controle erover verwerft. De consolidering loopt zolang de Groep deze controle ook behoudt.

Wijzigingen in regels voor verslaggeving en in informatie

De grondslagen voor financiële verslaggeving en de berekeningsmethoden die zijn gehanteerd voor de opstelling van de geconsolideerde financiële staten stemmen overeen met degene die gehanteerd zijn voor de opstelling van de geconsolideerde financiële staten voor het jaar afgesloten op 31 december 2014.

Hoewel er beperkte impact was op de activiteiten die door de Groep worden uitgevoerd, zijn de volgende nieuwe wijzigingen in IFRS in aanmerking genomen bij de opstelling van de geconsolideerde financiële staten:

- Verbeteringen aan IFRS (2011-2013) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2015)
- IFRIC 21 *Heffingen* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 17 juni 2014)

Grondslagen

De presentatie van de financiële overzichten van Orange sa is in 2015 veranderd wat de gesegmenteerde informatie betreft. Mobistar Group, voorheen een onderdeel van het segment 'Rest van de wereld', wordt nu gerapporteerd in het speciaal segment: 'België en Luxemburg'. Om verschillen te vermijden tussen de gepubliceerde informatie die door Mobistar en zijn meerderheidsaandeelhouder worden verstrekt m.b.t. de consolidatiekring 'België en Luxemburg', heeft Mobistar beslist om een vergelijkbaar rapporteringsformaat en vergelijkbare normen te hanteren als Orange.

Bijgevolg is de presentatie van de verkorte geconsolideerde financiële overzichten aangepast in vergelijking tot de lay-out die is gebruikt voor het jaar afgesloten op 31 december 2014. Dat heeft geleid tot enkele wijzigingen in de presentatie van de geconsolideerde staat van de financiële positie, het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat en het geconsolideerde kasstroomoverzicht.

De belangrijkste verschillen tussen de geconsolideerde staat van de financiële positie dat in 2014 door Mobistar is gepubliceerd en de cijfers van vorig jaar die in 2015 worden gepresenteerd (*door het invoeren van het rapporteringsformaat en de normen van Orange*) zijn:

1. Softwarelicenties, vroeger een onderdeel van hardware activa, worden nu opgenomen in de post '*Overige immateriële activa*', terwijl ze voorheen werden opgenomen in '*Materiële vaste activa*', wat de herindeling tussen materiële en immateriële activa verklaart.
2. In toepassing van IAS 18 zijn vorderingen waarvan werd gemeend dat het meer onwaarschijnlijk was dan niet dat ze zouden worden geïnd, veranderd van rubriek '*Handelsvorderingen*' naar '*Uitgestelde inkomsten*', wat de stijging in de balanspositie van de totale activa en verplichtingen per eind 31/12/2014 verklaart.
3. De voorziening voor de belasting op pylons is heringedeeld van 'Handelsschulden' naar 'Te betalen operationele belastingen en heffingen'.
4. Het totaal van de post Handelsschulden is nu verdeeld over 'Te betalen courante vaste activa' en 'Handelsschulden'.

Er zijn ook enkele verschillen tussen het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat dat in 2014 door Mobistar is gepubliceerd en de cijfers van vorig jaar die in 2015 worden gepresenteerd volgens het rapporteringsformaat en de normen van Orange. Om de in 2014 en 2015 gepubliceerde informatie van de financiële overzichten te kunnen vergelijken, heeft Mobistar zijn voorheen gepubliceerde financiële overzichten aangepast. Deze informatie is beschikbaar op de website van de onderneming, in het deel 'Financiële resultaten'.

4. Gebruik van schattingen en oordelen

Het opstellen van de financiële staten van de Groep in overeenstemming met de IFRS normen vereist dat het management bepaalde beoordelingen, schattingen en veronderstellingen maakt die een invloed hebben op de in de financiële staten opgenomen bedragen en toelichtingen.

Belangrijke beoordelingen bij de toepassing van grondslagen voor financiële verslaggeving

Bij de toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving van de Groep heeft het management geen belangrijke beoordelingen, schattingen en veronderstellingen gevormd omtrent de toekomst en andere belangrijke bronnen van onzekerheid die met schattingen per balansdatum samenhangen en die een groot risico met zich meebrengen op een belangrijke aanpassing van de boekwaarde van activa en verplichtingen in het komende boekjaar, behalve voor:

Operationele leaseverplichting – Groep als leasingnemer

De Groep heeft leaseovereenkomsten gesloten voor vastgoed, netwerken en auto's. Op basis van een beoordeling van de algemene voorwaarden van de overeenkomsten, heeft de Groep vastgesteld dat de leasinggever alle significante risico's en voordelen van eigendom van deze eigendommen behoudt, en verantwoordt de contracten als operationele leases. Gedetailleerde informatie wordt verstrekt in toelichting 10.

Belangrijke schattingen en veronderstellingen

De schattingen die werden gemaakt op de verschillende rapporteringsdata geven een beeld van de situatie op dat moment (bv. marktprijzen, rentevoeten en wisselkoersen). Hoewel het management deze schattingen uitvoert met de best mogelijke kennis van de actuele gebeurtenissen en de acties die Mobistar kan ondernemen, kunnen de werkelijke resultaten afwijken van die schattingen.

Bijzondere waardevermindering van niet-financiële activa

De waarderingstest voor goodwill toegepast door de Groep is gebaseerd op berekeningen die een continuïteit van de business inhouden en het gebruik maken van een verdisconteerd kasstroommodel. De kasstromen werden berekend op basis van de financiële prognoses voor de volgende vijf jaar. Hierin werden geen herstructureringskosten opgenomen waartoe de Groep zich nog niet heeft geëngageerd, noch belangrijke toekomstige investeringen dewelke het actief aanzienlijk zou doen toenemen van de geteste kasstroomgenererende eenheid. Het recupereerbare bedrag is zeer gevoelig voor de discountvoet gebruikt bij het verdisconteerbare kasstroommodel alsook voor de verwachte toekomstige kasinstromen en de groeivoet gebruikt voor extrapolatie doeleinden. De voornaamste veronderstellingen gebruikt om het recupereerbare bedrag te bepalen van de verschillende kasstroomgenererende eenheden worden verder uitgelegd in toelichting 4.

Uitgestelde belastingvorderingen

Voor zover het waarschijnlijk is dat er sprake zal zijn van belastbare winst waartegen de verliezen kunnen worden afgezet, worden voor alle niet-verrekende fiscale verliezen uitgestelde belastingvorderingen verantwoord. Om het bedrag aan uitgestelde belastingvorderingen te bepalen dat kan worden verantwoord, is een aanzienlijke mate van beoordeling door het management nodig op basis van het waarschijnlijke tijdstip en niveau van toekomstige belastbare winsten, in combinatie met toekomstige fiscale planningsstrategieën. Bijzonderheden betreffende uitgestelde belastingvorderingen zijn opgenomen onder toelichting 6.

Afschrijving voor ontmanteling van netwerksites

De Groep heeft een afschrijving geboekt in het kader van de verplichte ontmanteling van netwerksites in het huurgebouw aan de Bourgetlaan, en de ontmanteling van de antennesites. Om de juiste afschrijving te kunnen berekenen moeten veronderstellingen en schattingen worden gemaakt voor wat betreft de afschrijvingspercentages en de kosten die aan de ontmanteling en de verwijdering van alle installaties zullen verbonden zijn. Zie toelichting 11.

Universele telecommunicatiedienst

Mobistar is samen met andere operatoren betrokken bij een aantal gerechtelijke procedures aangaande het voorgestelde financiële compensatiesysteem voor de aanbidding van sociale tarieven. Om de potentiële impact van de evolutie van de regelgeving in deze kwestie te evalueren waren belangrijke beoordelingen en veronderstellingen van het management vereist. Zie toelichting 11.

Beëindiging van contracten

Wegens wijzigingen in de gebruikte distributiekanaalen waren er schattingen over de beëindiging van distributiecontracten vereist om het resultaat van de onderhandelingen en de waardering van de kosten van de beëindiging te beoordelen. Zie toelichting 3.

Operationele belastingen: pylonen

Sinds 1997 heffen gemeenten en provincies jaarlijks lokale belastingen op masten, pylonen en antennes. Deze belastingen zijn geen inkomstenbelastingen en worden geboekt als operationele belastingen. Bijgevolg hebben ze een negatieve invloed op de winst vóór belasting.

Wanneer een aanslagbiljet wordt ontvangen, worden de daarmee gepaard gaande kosten geboekt. Als er geen aanslagbiljet wordt ontvangen, worden de kosten gebaseerd op het aanslagbiljet van het vorige jaar en de verplichting uit hoofde van de belasting op pylonen vervalt wanneer er binnen drie jaar geen aanslagbiljet wordt ontvangen.

Aangezien alle aanslagbiljetten worden betwist, wordt er rente berekend op het wettelijke belastingtarief. Wanneer de zaak procedureel wordt gesloten, worden de basis en de rente teruggeboekt.

Deze methode wordt nog steeds gebruikt voor Vlaanderen en voor het Brussels Gewest, en gold tot 2013 ook voor Wallonië. Sinds 2014 is deze belasting, geïntroduceerd door een decreet van het Waalse Gewest, een gewestelijke belasting geboekt op basis van het laatste ontvangen aanslagbiljet.

Gezien de onzekerheden over het wettelijke karakter (zie Toelichting 11 over geschillen) én het bedrag van de belastingen op pylonen, en onder andere in aanmerking nemend dat deze belasting niet volledig betaalbaar is in het begin van elk boekjaar en in werkelijkheid niet is betaald, blijft Mobistar dit risico administratief verwerken als een risico in overeenstemming met IAS 37 (Voorzieningen en voorwaardelijke verplichtingen). Het risico over het volledige jaar wordt echter geschat en in het begin van elk jaar opgenomen als een verplichting en als kosten. Rentekosten in verband met de niet-betaling van deze belasting worden echter nog steeds maandelijks opgenomen.

De voorziening voor belasting op pylonen wordt elk kwartaal opnieuw beoordeeld met behulp van voorzichtige veronderstellingen over de beste schattingen op basis van de evolutie van het gewestelijke fiscale kader, de verschillende rechtszaken en de ontvangen nieuwe aanslagbiljetten. Deze schattingen worden door het management herzien als de onderliggende omstandigheden veranderen of in geval van nieuwe informatie. Bijgevolg kunnen de gemaakte schattingen per 31 december 2015 later worden gewijzigd.

Operationele taken: IFRIC 21

IFRIC 21 is door de Europese Unie bekrachtigd in de loop van het eerste semester 2014. Deze interpretatie is van toepassing op boekjaren die aanvangen op of na 17 juni 2014, dus op 1 januari 2015 voor de Mobistar-groep. Deze interpretatie bepaalt de 'tot verplichting leidende gebeurtenis' waardoor een verplichting ontstaat om een heffing op te nemen als te betalen (als de gebeurtenis die de heffing activeert) en tevens refereert naar andere standaarden om te bepalen dat de erkende verplichting dient te worden opgenomen als een activa of een uitgave.

Mobistar past IFRIC 21 toe in de tussentijdse verkorte geconsolideerde financiële overzichten van 30 juni 2015 op een beperkt aantal heffingen waarvan de administratieve verwerking door deze interpretatie wordt gewijzigd: onroerende voorheffing, belasting op kantoorruimten, belasting op vestigingen van klasse 1/2/3 (gevaarlijke en/of ongezonde inrichtingen), belasting op vestigingen en belastingen op reclameborden, -panelen, enz. De verplichting voor het volledige jaar met betrekking tot deze heffingen en de gerelateerde kosten zijn opgenomen in de geconsolideerde financiële overzichten per 30 juni 2015. Aan het einde van het jaar is deze verplichting ongewijzigd gebleven in vergelijking met 30 juni 2015.

Toelichting 2: Omzet en (handels)vorderingen

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
België	1 188 108	1 198 188
Mobiele diensten	963 606	972 199
Vastelijdiensten	76 490	89 941
Overige opbrengsten	21 417	6 180
Verkoop van mobiele apparatuur	126 595	129 868
Luxemburg	64 759	62 320
Mobiele diensten	44 798	48 378
Vastelijdiensten	3 139	2 385
Overige opbrengsten	198	343
Verkoop van mobiele apparatuur	16 624	11 214
Inter-segment eliminaties	-17 493	-11 793
TOTAAL	1 235 374	1 248 715

De totale geconsolideerde omzet van Mobistar bedroeg 1.235,4 miljoen euro in 2015, tegenover 1.248,7 miljoen euro in 2014, ofwel een daling van 1,1 % jaar-op-jaar. Zonder de regelgevende impact van 12,8 miljoen euro die reeds in de eerste helft van 2015 was geboekt, zijnde 12,1 miljoen euro als gevolg van EU-roaming en 0,7 miljoen euro voor mobiele terminatietarieven, zou de totale geconsolideerde omzet stabiel zijn geweest in vergelijking met 2014.

De totale omzet uit diensten van Mobistar (in casu mobiele diensten en vastelijndiensten) bedroeg 1.085,9 miljoen euro in 2015, tegenover 1.111,4 miljoen euro in 2014, ofwel een daling van 2,3 % jaar-op-jaar. Zonder de regelgevende impact van 12,8 miljoen euro zou de daling van de totale geconsolideerde omzet uit diensten van Mobistar in 2015 beperkt zijn gebleven tot 1,2 % in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. De variatie van jaar tot jaar van de totale omzet uit diensten van Mobistar werd in het vierde kwartaal van 2015 negatief beïnvloed, aangezien het vierde kwartaal van 2014 profiteerde van een eenmalig effect, namelijk de herindeling van de omzet die voorheen werd geboekt in de post 'Overige opbrengsten' naar de post 'Omzet uit vastelijndiensten'. Dit verklaart waarom de omzet uit vastelijndiensten in 2015 met 15 % is gedaald, van 89,9 miljoen euro in 2014 tot 76,5 miljoen euro in 2015.

De geconsolideerde verkoop van mobiele apparatuur in 2015 bedroeg 128,0 miljoen euro, tegenover 131,3 miljoen euro in dezelfde periode vorig jaar, ofwel een daling van 2,5 % jaar-op-jaar. Terwijl de dalende verkoop van mobiele apparatuur voor het volledige jaar 2015 een verklaring vindt in de afbouw van de zuivere groothandels verkoop/terugkoopactiviteit van mobiele toestellen (wat een activiteit met een lage marge is), werd de retailverkoop van mobiele toestellen in het vierde kwartaal van 2015 positief beïnvloed door de verkoop van de nieuwe iPhone, die werd gelanceerd in het vierde kwartaal van 2015, ten opzichte van het derde kwartaal van 2014.

Naast de vermelde herindeling in het vierde kwartaal van 2014 van de omzet die voorheen in de post 'Overige opbrengsten' was geboekt naar de post 'Omzet uit vastelijndiensten', werd de variatie van jaar tot jaar van de overige opbrengsten van Mobistar in 2015 en in het bijzonder in het vierde kwartaal van 2015, verder positief beïnvloed door de opname van aangegroeide opbrengsten na de betaling van onbetaalde facturen voor diensten die door Mobistar waren geleverd aan procureurs, rechtbanken, enz.

Handelsvorderingen

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Handelsvorderingen – brutowaarde	243 068	250 105
Waardevermindering voor dubieuze debiteuren	-58 702	-57 211
TOTAAL HANDELSVORDERINGEN	184 366	192 894

Vervaldagenbalans

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Nog niet vervallen	130 407	96 488
Minder dan 180 dagen	22 737	66 749
Tussen 180 en 360 dagen	4 676	13 734
Meer dan 360 dagen	26 546	15 923
TOTAAL HANDELSVORDERINGEN	184 366	192 894

Wijziging in de voorziening voor handelsvorderingen

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Voorzieningen voor handelsvorderingen – saldo in het begin van de periode	-57 211	-59 229
Netto toevoeging met impact op de winst-en-verliesrekening	-10 559	-9 948
Verliezen op handelsvorderingen	9 068	11 966
Voorzieningen voor handelsvorderingen – saldo aan het einde van de periode	-58 702	-57 211

Informatie over de voorwaarden omtrent vorderingen op verbonden ondernemingen zijn opgenomen in de toelichting 12.

Handelsvorderingen zijn renteloos en worden meestal via domiciliëring ontvangen (meer dan 60 % van de omzet uit telefonie wordt geïnd via domiciliëring). Handelsvorderingen die niet via domiciliëring betaald worden, hebben meestal een termijn van 30 dagen einde maand.

De onderneming is niet afhankelijk van de toestand van belangrijke klanten, aangezien geen enkele klant meer dan 10 % van de omzet van de onderneming vertegenwoordigt. Het klantenrisico is gespreid over meer dan 5 miljoen klanten.

De handelsvorderingen bedragen 184,4 miljoen euro eind 2015 tegenover 192,9 miljoen euro eind 2014. Die daling is hoofdzakelijk het resultaat van een daling van de omzet uit telefonie met 2,3 % en van de omzet uit de verkoop van apparatuur (2,5 %). Dankzij voortdurende invorderingsinspanningen vond er in alle categorieën van uitstaande vorderingen van minder dan 360 dagen een aanzienlijke daling plaats.

Als we geen rekening houden met de voorziening van 5,8 miljoen euro op het groothandelscontract en de inning van 2,1 miljoen euro uit de claim in verband met IRISnet1, is er een geringe daling (2 %) in de voorziening voor dubieuze debiteuren, die perfect aansluit bij de daling in de courante handelsvorderingen.

Overige activa

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Vooruitbetalingen	352	
Betaalde borgstellingen	254	
Overige	223	4 728
TOTAAL OVERIGE ACTIVA	829	4 728
waarvan overige vaste activa	254	1 218
waarvan overige vlottende activa	575	3 510

De daling in de overige vaste activa wordt verklaard door de terugboeking van een garantie van 1 miljoen euro die in 2014 werd betaald in verband met het 900/1800 MHz-spectrum. Deze 2g-licentie werd in december 2015 verlengd.

De daling in de overige vlottende activa kan voornamelijk worden toegeschreven aan een herindeling van Uitgestelde kosten naar Vooruitbetaalde kosten voor 3,4 miljoen euro in Orange Communications Luxembourg (voornamelijk uitgestelde kosten in verband met gegevens - zie Toelichting 3 - Vooruitbetaalde kosten).

Toelichting 3: Kosten, vooruitbetaalde kosten en voorraden

Directe bedrijfskosten

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Aankoop van apparatuur	-185 601	-178 554
Overige directe bedrijfskosten	-358 824	-385 939
TOTAAL DIRECTE BEDRIJFSKOSTEN	-544 425	-564 493

De directe bedrijfskosten zijn in 2015 met 3,6 % jaar-op-jaar gedaald tot 544,4 miljoen euro, in vergelijking met 564,5 miljoen euro een jaar voordien.

Aankoop van apparatuur

De aankoop van materiaal is met 4 % gestegen, voornamelijk door de stijging in het vierde kwartaal van 2015 als gevolg van het grotere aantal acties voor klantenwerving en -binding, met een nettoaan groei van respectievelijk 40,7 duizend en 27,6 duizend in 2015 en in het vierde kwartaal van 2015.

Als gevolg van de commerciële programma's en meer specifiek de 'gsm-reparatiedienst' zijn de kosten voor herstelling en onderhoud van mobiele toestellen eveneens gestegen.

Overige bedrijfskosten

De overige directe kosten, die voornamelijk uit interconnectiekosten, commissies, kosten van content en dubieuze debiteuren bestaan, zijn met 8 % jaar-op-jaar gedaald.

Interconnectiekosten

De interconnectiekosten zijn met 21,6 miljoen euro gedaald tot 273,7 miljoen euro, door de lagere terminatietarieven in de eerste helft van 2015, het lagere verkeer en door een herindeling van leased lines van niet-klanten van Interconnectiekosten naar IT- en netwerkkosten voor 3,6 miljoen euro.

Commissies

De kosten in verband met commissies zijn in 2015 met 7 miljoen euro gedaald, tot 53 miljoen euro. Dit kan worden verklaard door de overname van de agent Walcom in april 2015 en door de lagere vergoedingen van andere dealers.

Kosten van content

De totale gemaakte kosten voor de voorbereiding van de introductie van kabeldiensten bedroegen in 2015 6,8 miljoen euro, waarvan 2,0 miljoen euro werd uitgegeven in het vierde kwartaal van 2015 aan kosten van content (naast recurrente operationele uitgaven).

Dubieuze debiteuren

De kosten voor dubieuze debiteuren bedroegen 10,5 miljoen euro (in vergelijking met 9,9 miljoen euro in 2014).

Vooruitbetaalde kosten

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Vooruitbetaalde goederen en diensten	15 388	10 028
Vooruitbetaalde spectrumvergoedingen	1 245	
TOTAAL VOORUITBETAALDE KOSTEN	16 633	10 028

Stijging in vooruitbetaalde goederen is toe te schrijven aan een herindeling van Overige vlottende activa van 3,4 miljoen euro in Orange Communications Luxembourg (zie Toelichting 2 – Omzet en (handels)vorderingen) en aan de vooruitbetaling van 1,3 miljoen euro aan huur voor gebouwen voor het eerste kwartaal van 2016. De vooruitbetaalde rentekosten van 1,2 miljoen euro houden verband met de verlenging van de 2g-licentie.

Voorraden

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Bruto voorraden	23 280	19 912
Afschrijvingen	-1 807	-1 715
TOTAAL VOORRADEN	21 473	18 197
Voorraden – tenlasteneming van de kosten tijdens het boekjaar	-181 935	-178 348

De stijging in de voorraden is voornamelijk te wijten aan de kerstcampagne die dit jaar werd verlengd tot januari 2016. De reserve voor verouderde en weinig verkochte artikelen bevindt zich op hetzelfde niveau als in 2014 (1,8 miljoen euro).

Handelsschulden en andere courante schulden

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
HANDELSCHULDEN	169 815	151 680
Bezoldigingen en opzegvergoedingen	5 491	5 358
Performance and profit sharing bonus, pensioenen	9 813	7 530
Bijdragen voor de sociale verzekering	7 336	5 349
Enkel en dubbel vakantiegeld	13 758	15 533
Overige	64	
KORTLOPENDE PERSONEELSBELONINGEN	36 462	33 770
OVERIGE KORTLOPENDE VERPLICHTINGEN	10 176	12 294
ACTUELE BELASTINGSSCHULDEN	42 870	15 000
UITGESTELDE OPBRENGSTEN	60 549	68 630

Handelsschulden zijn niet-rentedragend en worden normaliter afgewikkeld binnen een termijn van 30 tot 60 dagen. De stijging in de handelsschulden van 18 miljoen euro kan voornamelijk worden verklaard vanwege het kleinere aantal te ontvangen openstaande kredietnota's (6 miljoen euro) in vergelijking met 2014 en het grotere aantal openstaande facturen aan het einde van het jaar.

De stijging in de kortlopende personeelsbeloningen houdt verband met de herindeling van loonvoorschotten naar de overige vlottende activa (1,3 miljoen euro) en met de hogere winstdeling en prestatiebonussen in 2015.

Als gevolg van de wet van 18 december 2015 zijn minimumrendementen als volgt door de werkgever gewaarborgd:

- voor de betaalde bijdragen vanaf 1 januari 2016, een nieuw variabel minimumrendement op basis van de OLO-tarieven, met een minimum van 1,75 % en een maximum van 3,75 %. Gezien de lage OLO-tarieven van de afgelopen jaren is het rendement aanvankelijk vastgesteld op 1,75 %.
- voor de betaalde bijdragen tot eind december 2015 blijven de voorheen geldende wettelijke rendementen (respectievelijk 3,25 % en 3,75 % op de werkgevers- en werknemersbijdragen) gelden tot de pensioendatum van de deelnemers.

Gezien de gewaarborgde minimumrendementen komen die regelingen in aanmerking als toegezegde-bijdragenregelingen.

De Groep bevond zich niet in een positie om een volledige actuariële berekening te ontvangen volgens de PUC-methode ('projected unit credit') vanwege de recente publicatiedatum van de wet. Op basis van een analyse van de regelingen en het beperkte verschil tussen de wettelijk gewaarborgde minimumrendementen en de gewaarborgde rente door de verzekeringsmaatschappij, heeft de Groep beslist dat de toepassing van de PUC-methode een immateriële impact zou hebben.

Bijgevolg is er, gezien het immateriële verschil tussen de gecumuleerde reserves en de minimumreserves per 31 december 2015, geen voorziening opgenomen.

De bijdragen die in 2015 voor die regelingen zijn betaald, bedroegen 4,8 miljoen euro betaald door de werkgever en 0,9 miljoen euro betaald door de werknemers.

De fondsbeleggingen bestonden per 31 december 2015 uit 98,96 miljoen euro aan individuele verzekeringsreserves, waarvoor een gewogen gemiddelde gewaarborgde rente van 3,73 % geldt, en 4,98 miljoen euro aan reserves in collectieve financieringsfondsen.

De daling in de overige kortlopende verplichtingen kan voornamelijk worden verklaard door de daling in de voorziening voor de twee jaar garantieverplichting voor mobiele telefoons.

De actuele belastingschulden houden verband met de belastingberekening van het huidige jaar (zie Toelichting 6 - Operationele belastingen en heffingen).

De daling in de uitgestelde inkomsten is voornamelijk te wijten aan de daling in de prepaidklantenactiviteiten en aan de betaling van onbetaalde facturen voor diensten die door Mobistar zijn geleverd aan procureurs, rechtbanken, enz.

Personeelskosten (exclusief ontslagvergoedingen)

De personeelskosten daalden in 2015 met 1,5 % jaar-op-jaar tot 133,9 miljoen euro tegenover 135,9 miljoen euro in 2014. Tegelijkertijd werd meer personeel ingezet voor klantgerichte en groeiactiviteiten, met onder andere de insourcing van 85 verkoopagenten van de shop-in-shops in de hypermarkten Carrefour, het toevoegen van 70 werknemers in de Mobistar centers naar aanleiding van de overname van de Walcom-winkels en de geleidelijke personeelsbezetting met betrekking tot de kabelopportunity. Het totale personeelsbestand bedroeg 1.712 op het einde van 2015, wat een toename is met 133 werknemers in vergelijking met eind 2014. Bijgevolg stegen de personeelskosten in het vierde kwartaal van 2015 met 8,6 % tot 32,9 miljoen euro tegenover 30,3 miljoen euro in het vierde kwartaal van 2014.

Dit effect werd gecompenseerd door een lagere gemiddelde kostprijs per werknemer, minder pensioenkosten en meer kapitalisatie van kosten voor teamleden gerelateerd aan belangrijke bedrijfsprojecten (ERP, CRM, ...).

Indirecte bedrijfskosten

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Handelskosten	-41 262	-43 262
Overige IT & netwerk uitgaven	-100 681	-96 747
Kosten m.b.t. terreinen en gebouwen	-53 696	-50 939
Algemene kosten	-57 547	-63 150
Overige indirecte inkomsten	21 644	32 310
Overige indirecte bedrijfskosten	-49 533	-51 631
TOTAAL INDIRECTE BEDRIJFSKOSTEN	-281 075	-273 419

De indirecte kosten stegen met 2,8 % jaar-op-jaar tot 281,1 miljoen euro in 2015 tegenover 273,4 miljoen euro in 2014.

De commerciële kosten zijn met 4,6 % gedaald vanwege de afgenomen activiteiten in de televerkoop en van externe verkopers. De stijging in de kosten m.b.t. terreinen en gebouwen (5,4 %) houdt verband met de huur van sites van het netwerk en niet-arbeidsgerelateerde IT-kosten (4,1 %) na de outsourcing van deze activiteit vanaf het vierde kwartaal van 2014. De algemene kosten zijn met 8,9 % gedaald, voornamelijk omdat er minder een beroep is gedaan op uitzendkrachten en omdat er minder is uitgegeven aan verzendingskosten.

De daling in overige indirecte inkomsten kan hoofdzakelijk worden toegeschreven aan de herindeling van verworpen betalingen en betalingsherinneringen naar Overige opbrengsten (10 miljoen euro) en omdat er minder voor personeel werd doorgefactureerd naar de Orange-groep.

De evolutie in de overige indirecte kosten houdt voornamelijk verband met de aanpassing van de belastingen op pylonen (herbeoordeling van het totale risico).

Herformuleringen

Overige operationele inkomsten

Mobistar, KPN, BASE Company en Proximus stemden ermee in alle uitstaande geschillen te regelen met betrekking tot de voormalige praktijk om tarieven te hanteren voor mobiele telecommunicatiediensten waarbij een onderscheid werd gemaakt tussen on-net en off-net voice-communicaties. In het geval van Mobistar hield de schikkingsovereenkomst een betaling van Proximus aan Mobistar in van 54,0 miljoen euro.

Herstructureringskosten

Mobistar heeft ook herstructureringskosten van 5,1 miljoen euro geboekt voor de vroegtijdige beëindiging van langlopende distributiecontracten (in 2014: 4,4 miljoen euro).

De ontslagkosten bedroegen 3,6 miljoen euro, een daling van ruim 11,4 miljoen euro ten opzichte van 2014. Vorig jaar hielden de ontslagkosten verband met de outsourcing van de IT-afdeling van Mobistar en de afname van het personeelsbestand.

Toelichting 4: Goodwill

	in duizend EUR					
	31.12.2015			31.12.2014		
	Aanschaffings- waarde	Gecumuleerde bijzondere waardevermin- deringsverliezen	Netto boek- waarde	Aanschaffings- waarde	Gecumuleerde bijzondere waardevermin- deringsverliezen	Netto boek- waarde
Orange Communications Luxembourg sa	68 729		68 729	68 729		68 729
Overige goodwill	11 351		11 351	11 351		11 351
TOTAAL GOODWILL	80 080	0	80 080	80 080	0	80 080

De goodwill werd niet gewijzigd in 2015 en is ontstaan bij de overname van:

Belgische activiteiten:	11 351
Luxemburgse activiteiten:	68 729
Totaal:	80 080

Orange Communications Luxembourg sa

De overname van Orange Communications Luxembourg sa verliep in twee fasen: 90 % van de aandelen werd overgenomen op 2 juli 2007. De resterende 10 % is verworven op 12 november 2008. De gerapporteerde goodwill is volledig toegerekend aan het segment 'Luxemburg'.

Een waardeverminderingstest op deze goodwill wordt minstens op het einde van elk boekjaar uitgevoerd om te beoordelen of de boekwaarde de realiseerbare waarde niet overschrijft.

Voor 2015 is dezelfde methode gebruikt als in vorige jaren. De kasstromen zijn geschat op basis van een businessplan over vier jaar (2016 tot 2019) dat door het Strategisch Comité is goedgekeurd. Het management van Orange Communications

Luxemburg voorziet een geleidelijke stijging van de EBITDA over de periode als gevolg van (i) een continue en duurzame omzetgroei zowel als gevolg van de grotere markt als het grotere marktaandeel, en (ii) de voortzetting van het versterkte transformatieprogramma met een strenge beheersing van de operationele kosten. Meer precies verwacht het management over deze periode van vier jaar naar een aanzienlijke financiële verbetering: een samengestelde jaarlijkse groei van de omzet en de EBITDA van respectievelijk 8 % en 23 %, terwijl de kapitaaluitgaven naar verwachting relatief stabiel zullen blijven. De behaalde resultaten in 2015 en het goedgekeurde budget voor 2016 stemmen overeen met de voorspellingen van vorig jaar, waardoor het management steeds meer vertrouwen heeft dat de ambitieuze doelstellingen in de toekomst zullen behaald worden.

Uitgaande van een perpetuele groei van 1,25 % en een gewogen gemiddelde kostprijs van het kapitaal van 6,5 % zouden die veronderstellingen leiden tot een aanzienlijk positief resultaat in vergelijking met de waarden van vorig jaar.

Gevoeligheid van de realiseerbare waarde

Er is op die parameters een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd met een groei variërend van 0,5 % tot 1,5 % en een disconteringsvoet variërend van 6,5 % tot 7,5 %, zelfs al kunnen die extremen als uiterst theoretisch worden beschouwd. Er moest geen bijzondere-waardeverminderingverlies worden opgenomen aangezien de realiseerbare waarde van het segment 'Luxemburg', inclusief goodwill, in elk van die scenario's hoger lag dan zijn boekwaarde.

Vanwege de correlatie tussen operationele kasstromen en investeringscapaciteit, wordt de gevoeligheid van de nettokasstromen berekend. Aangezien de kasstromen voor het laatste jaar een aanzienlijk deel van de realiseerbare waarde vertegenwoordigen, werd het effect van een verandering van plus of min 10 % van deze kasstromen berekend.

Per 31 december 2015, 100% effect op de realiseerbare waarde, een variatie van:

- 10 % in de kasstromen van het laatste jaar: 10,6 miljoen euro
- 1 % in de perpetuele groei: 16,0 miljoen euro
- 1 % in de disconteringsvoet: 27,0 miljoen euro

Overige goodwill

De overige goodwill bestaat uit:

Mobistar Affiliate nv

De verwerving van Mobistar Affiliate nv verliep in twee fasen: een eerste aankoop van 20 % van de aandelen in april 1999 en een aankoop van de resterende 80 % van de aandelen in mei 2001.

De gerapporteerde goodwill wordt volledig toegerekend aan het segment 'België' (zie gesegmenteerde informatie).

Mobistar Enterprise Services nv

De goodwill als gevolg van de overname van MES is in twee stappen geboekt: een eerste boeking op 1 april 2010 voor 844 duizend euro, dewelke werd aangepast op 31 maart 2011 aan een definitieve waarde van 793 duizend euro.

De gerapporteerde goodwill wordt volledig toegerekend aan het segment 'België' (zie gesegmenteerde informatie).

Minstens aan het einde van elk boekjaar wordt een bijzondere-waardeverminderingstest uitgevoerd op de goodwill toegerekend aan het segment 'België', om te bepalen of de boekwaarde ervan niet hoger ligt dan zijn realiseerbare waarde. Bij de schatting van de reële waarde min de kosten voor verkoop wordt rekening gehouden met de aandelenkoers van Mobistar zoals genoteerd op de effectenbeurs.

De toepassing van de waardeverminderingstest op de goodwill van het segment 'België', gebaseerd op de verhouding tussen de marktkapitalisatie en de netto activa van de Groep per 31 december 2015, toonde aan dat de marktkapitalisatie aanzienlijk hoger lag dan de nettoboekwaarde.

Toelichting 5: Overige immateriële vaste activa en materiële vaste activa

Afschrijvingen en waardeverminderingen

Het cijfer voor afschrijvingen en waardeverminderingen in 2015 bedroeg 202,2 miljoen euro, 7,7 miljoen euro hoger dan in 2014. Het niveau van de historische afschrijvingen is echter stabiel gebleven; de stijging is te wijten aan de versnelde afschrijvingen van bepaalde vaste activa.

Versnelde afschrijvingen van vaste activa

De wijzigingen in de gebruiksduur van immateriële en materiële vaste activa die in de loop van het jaar zijn geboekt, zijn berekend per specifiek activa, rekening houdend met de technologische en IT-ontwikkelingen. Ook wordt er rekening gehouden met veroudering, ontmanteling en verliezen van activa.

In de loop van 2015 werden als gevolg van wijzigingen in de geschatte gebruiksduur van zowel immateriële als materiële vaste activa bijkomende afschrijvingen geboekt voor een bedrag van 9,8 miljoen euro (2014: 8,5 miljoen euro) en geboekt als kost in de rubriek 'Afschrijvingen' in het overzicht van het totaalresultaat.

Overige immateriële vaste activa

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Nettoboekwaarde van overige immateriële activa in het begin van het jaar	304 989	332 282
Aankopen van overige immateriële activa	113 391	37 913
waarvan licenties	76 143	
Toevoegingen via bedrijfscombinaties	6 616	
Afschrijvingen en waardeverminderingen	-70 439	-65 206
Herindelingsen en overige posten	-7 166	
Nettoboekwaarde van overige immateriële activa aan het einde van het jaar	347 391	304 989

Aankopen van overige immateriële activa houden voornamelijk verband met de verlenging van de 2g-licentie.

	in duizend EUR			
	Bruto-waarde	Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	Gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen	Nettoboekwaarde
2015				
Telecommunicatielicenties	365 900	-113 364		252 536
Merk	4 172		-4 172	
Aboneebasis	11 180	-11 180		
Software	377 825	-297 105		80 720
Overige immateriële vaste activa	124 989	-110 854		14 135
TOTAAL	884 066	-532 503	-4 172	347 391

	in duizend EUR			
	Bruto-waarde	Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	Gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen	Nettoboekwaarde
2014				
Telecommunicatielicenties	587 228	-380 152		207 076
Merk	4 172		-4 172	
Aboneebasis	11 180	-11 180		
Software	375 815	-283 260		92 555
Overige immateriële vaste activa	103 779	-98 421		5 358
TOTAAL	1 082 174	-773 013	-4 172	304 989

Telecommunicatielicenties

Licentie	Verwervingskost	Nettoboekwaarde per eind 2015	Nettoboekwaarde per eind 2014	Gebruiksduur in maanden	in duizend EUR	
					Resterende maanden	Begin afschrijvingsperiode
2g verlenging 5 jaar			13 651	60		november 2010
UMTS 3g	149 041	49 143	58 507	191	63	april 2005
4g	20 020	20 020	20 020	Eind juni 2027		-
800 MHz	120 000	108 422	114 463	238	215	februari 2014
2g verlenging 5 jaar 3 maand	76 840	74 951		63	62	december 2015
TOTAAL	365 900	252 536	206 641			

Intern gegenereerde immateriële vaste activa omvatten de ontwikkeling van software gegenereerd door het personeel van de Groep.

Overige immateriële vaste activa houden voornamelijk verband met software die werd verworven van of ontwikkeld door externe leveranciers. Ze worden grotendeels gebruikt voor administratieve doeleinden of voor de netwerktoepassingen.

De gebruiksduur van immateriële activa die in 2015 werd gehanteerd, blijft vergelijkbaar met degene die in 2014 werd gehanteerd.

De aankoopkosten van overige immateriële activa houden voornamelijk verband met de verlenging van de 2g-licentie.

Investeringen in verband met de originele softwareaankoop zijn mogelijk ook volledig afgeschreven. Upgrades van deze software, die nog steeds in gebruik zijn, zijn echter nog niet volledig afgeschreven. Hetzelfde geldt voor de opzoekkosten van de oorspronkelijke antennevestigingen.

Het eigendomsrecht van immateriële activa kan niet worden beperkt en immateriële activa kunnen niet in pand worden gegeven als zekerheid voor verplichtingen.

Materiële vaste activa

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Nettoboekwaarde van materiële vaste activa in het begin van het jaar	804 387	750 812
Aankopen van materiële vaste activa	155 882	181 806
Toevoegingen via bedrijfscombinaties	126	
Vervreemding en buitengebruikstelling		-4 448
Afschrijvingen en waardeverminderingen	-131 785	-129 273
Herindelingen en overige posten	11 779	5 490
Nettoboekwaarde van materiële vaste activa aan het einde van het jaar	840 389	804 387

	in duizend EUR			
	Bruto-waarde	Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	Gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen	Nettoboekwaarde
2015				
Terreinen en gebouwen	70 398	-41 628		28 770
Netwerken en terminals	1 616 270	-840 353		775 917
IT-apparatuur	236 051	-216 510		19 541
Overige materiële vaste activa	28 042	-11 881		16 161
TOTAAL	1 950 761	-1 110 372	0	840 389

	Bruto-waarde	Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen	Gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen	in duizend EUR Nettoboekwaarde
2014				
Terreinen en gebouwen	67 871	-37 331		30 540
Netwerken en terminals	1 512 199	-783 415		728 784
IT-apparatuur	241 732	-215 018		26 714
Overige materiële vaste activa	50 304	-31 955		18 349
TOTAAL	1 872 106	-1 067 720	0	804 387

Voorziening voor ontmanteling

	31.12.2015	31.12.2014
Voorzieningen voor ontmanteling in het begin van het jaar	56 927	51 191
Terugboekingen (vrijval) met een impact op de winst-en-verliesrekening	-1 696	-429
Discontering met een impact op de winst-en-verliesrekening	772	705
Gebruik zonder impact op de winst-en-verliesrekening	-20	-30
Toevoegingen met een impact op de activa	5 066	5 490
Voorzieningen voor ontmanteling aan het einde van het jaar	61 049	56 927
waarvan langlopende voorzieningen	60 125	56 439
waarvan kortlopende voorzieningen	924	488

De belangrijkste veronderstellingen voor het waarden van voorzieningen voor het ontmantelen van de sites van het netwerk zijn de volgende:

	31.12.2015	31.12.2014
Aantal netwerksites, Orange Communications Luxembourg sa incl. (in eenheden)	4 257	4 329
Gemiddelde ontmantelingskosten per site	11,5	11,0
Inflatiecijfer	2,0%	2,0%
Discontovoet	1,135%	1,54%

Hoewel de omvang en de installatie enigszins kan verschillen van site tot site, wordt de voorziening berekend op basis van gemiddelde ontmantelingskosten, die gebaseerd zijn op de werkelijke kosten die in het verleden zijn gemaakt voor vergelijkbare activiteiten. Voor 2015 worden die kosten geschat op 11,5 duizend euro per site (in 2014 bedroegen de gemiddelde kosten 11 duizend euro). Voor sites van grotere omvang, zoals MSC's (Mobile Switching Centre), wordt de voorziening berekend rekening houdende met de oppervlakte van de gehuurde sites en de gemiddelde ontmantelingskosten per m² op basis van vergelijkbare ervaringen uit het verleden.

Hoewel het bijna niet haalbaar is een schatting te maken van de timing van de kasuitstroom, wordt aangenomen dat alle vestigingen van het netwerk in de toekomst worden ontmanteld. Sinds 2011 wordt voor de voorziening uitgegaan van een beperking van de looptijd van de huurcontracten tot 15 jaar, wat als gelijkwaardig kan worden beschouwd aan een ontmantelingsplan verspreid over een periode van bijna 30 jaar. Voor deze aanpassing was de langste periode die werd overwogen 99 jaar. Dezelfde benadering werd gehanteerd voor de waardering van de voorziening in 2015.

De voornaamste verklaring voor de stijging is het gebruik van een lagere verdisconteringsvoet (van 1,54 % tot 1,135 %), waardoor de verplichting met ruim 2,8 miljoen euro is toegenomen. Door het verdisconteringseffect is de voorziening met 0,6 miljoen euro gestegen, en 2,2 miljoen euro wordt verklaard door de stijging in de gemiddelde kosten voor ontmanteling. Door het kleinere aantal sites (72 minder) is de voorziening met 1,7 miljoen euro afgenomen.

Voorzieningen voor de ontmanteling van de sites van het netwerk worden eveneens aangepast indien er voldoende objectieve bewijzen zijn dat toekomstige wijzigingen in technologie of wetgeving een impact zullen hebben op het bedrag van de voorziening.

Toelichting 6: Belastingen en heffingen

Winstbelasting in de winst-en-verliesrekening

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Courante winstbelasting	-38 069	-10 141
Uitgestelde belastinglasten als gevolg van het ontstaan en de terugboeking van tijdelijke verschillen	2 272	1 336
TOTAAL BELASTINGLASTEN	-35 797	-8 805

Verband tussen de belastinglasten en winst vóór belasting

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Winst vóór winstbelasting	112 388	52 091
Winstbelastingtarief van de Groep	33,99%	33,99%
Theoretische winstbelasting	-38 201	-17 706
Effect van verschil tussen lokaal standaardtarief en tarief van de Groep*	254	157
Effect van permanente verschillen en andere aansluitposten**	-5 577	-4 283
Belastingeffect als gevolg van verschillen van standaardtarieven	-340	-157
Effect van belasting (zonder basis) die een invloed heeft op de courante belasting***	8 180	13 184
Effect van belasting (zonder basis) die een invloed heeft op de uitgestelde belasting	-113	
WINSTBELASTING	-35 797	-8 805
EFFECTIEF BELASTINGTARIEF	31,9%	16,9%

* Lokaal tarief (Orange Communications Luxembourg: 31,47%) en tarief van de Groep (33,99%).

** Bestaande uit niet-afrekbare kosten en permanente verschillen.

*** Aanpassingen ten aanzien van vorige jaren.

De belastinguitgaven waren goed voor 35,8 miljoen euro in 2015 tegenover 8,8 miljoen euro in 2014. De effectieve aanslagvoet kwam uit op 31,9 %, wat 15,0 procentpunten meer is dan de effectieve aanslagvoet van 16,9 % in 2014. Gezien de hogere inkomsten vóór belastingen in 2015 is het absolute bedrag van de belastinguitgaven aanzienlijk gestegen.

De investeringsaftrek van 7,1 miljoen euro (op investeringen van 2014) heeft een positieve impact gehad op de te betalen belastingen. De gewestelijke belasting op pylons werd beschouwd als een niet-fiscaal aftrekbare professionele uitgave.

Belastingpositie in het overzicht van de financiële positie

Mutaties in de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Courante belasting, netto - saldo in het begin van het jaar	14 996	14 987
Contant betaalde belastingen	-10 301	-10 128
Lasten uit hoofde van courante winstbelastingen	38 069	10 141
Wijzigingen in consolidatiekring, herindeling en omrekeningsverschillen	106	-4
Courante belasting, netto - saldo aan het einde van het jaar	42 870	14 996

Orange Communications Luxembourg sa heeft over de verslagperiode geen provisie voor verschuldigde belastingen geboekt omwille van de ter beschikking zijnde overgedragen verliezen.

Mutaties in de uitgestelde belastingen

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Uitgestelde belastingen, netto - saldo in het begin van het jaar	7 095	1 843
Wijziging in winst-en-verliesrekening	2 272	1 336
Wijzigingen in consolidatiekring, herindeling en omrekeningsverschillen	-2 986	3 916
Uitgestelde belastingen, netto - saldo aan het einde van het jaar	6 381	7 095

	in duizend EUR					
	31.12.2015			31.12.2014		
	Activa	Verplichtingen	Winst- en verliesrekening	Activa	Verplichtingen	Winst- en verliesrekening
Vaste activa		3 586	441		1 778	-163
Overgedragen fiscale verliezen	4 044			2 796		
Andere tijdelijke verschillen	5 923		1 831	6 077		1 499
Uitgestelde belastingen	9 967	3 586	2 272	8 873	1 778	1 336
Netting	-1 578	-1 578		-1 778	-1 778	
TOTAAL	8 389	2 008	2 272	7 095	0	1 336

De uitgestelde belastingen die werden geboekt in de resultaten van Mobistar houden voornamelijk verband met investeringsaftrekken, de ontwikkelingskosten voor intranetsites, de afschrijvingen voor de ontmanteling van activa en met de waardevermindering van simkaarten. In Orange Communications Luxembourg houdt de geboekte belastingvordering verband met overgedragen fiscale verliezen (4,0 miljoen euro).

Operationele belastingen en heffingen

De operationele belastingen en heffingen bedroegen 0,8 miljoen euro in 2015, in vergelijking met 4,4 miljoen euro een jaar eerder. Deze daling kan volledig worden verklaard door de daling van de terug te vorderen btw met 3,6 miljoen euro.

Toelichting 7: Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures

In juli 2012 heeft de Groep meegewerkt aan de oprichting van de vennootschap IRISnet cvba. De overname van de activiteiten vond plaats op 1 november 2012. Het aandeel van de Groep in het eigen vermogen van IRISnet cvba is 28,16 %. De Groep wordt in de Raad van Bestuur vertegenwoordigd met twee van de zeven zetels. Deze onderneming wordt boekhoudkundig verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode. Het nettoresultaat van het jaar bedraagt -51 duizend euro, wat resulteert in een nettoboekwaarde van 3.273 duizend euro per 31 december 2015.

In oktober 2015 heeft de Groep een inbreng in contanten verricht van 100.000 euro, wat overeenstemt met 2.000 aandelen van de 8.000 aandelen die door Co.Station Brussels zijn uitgegeven (25 %). Deze onderneming wordt administratief verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode.

Toelichting 8: Financiële activa, verplichtingen en financieel resultaat

Financieel resultaat

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Financiële kosten	-6 687	-9 006
Financiële opbrengsten	1	217
TOTAAL NETTO FINANCIËLE KOSTEN	-6 686	-8 789

Het netto financieel resultaat bedroeg -6,7 miljoen euro in 2015, tegenover -8,8 miljoen euro een jaar geleden. Die verbetering was vooral toe te schrijven aan de lagere financieringskosten als gevolg van de lagere schuldgraad.

Kas en kasequivalenten, financiële verplichtingen

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Kas en kasequivalenten		
Contanten	-9 709	-6 124
TOTAAL KAS EN KASEQUIVALENTEN	-9 709	-6 124
Financiële verplichtingen		
Kortlopende intergroepsleningen	10 177	449 489
Langlopende intergroepsleningen	407 024	94 716
TOTAAL LENINGEN	417 201	544 205
Netto financiële schuld	407 492	538 081

De netto financiële schuld op het einde van 2015 bedroeg 407,5 miljoen euro, een daling van de netto financiële schuldpositie van Mobistar met 130,6 miljoen euro in vergelijking met de netto financiële schuld van 538,1 miljoen euro eind december 2014. Mobistar heeft zijn balans aanzienlijk versterkt in 2015 door zijn langetermijnfinanciering veilig te stellen, terwijl het absolute niveau van zijn netto financiële schuldpositie werd verlaagd.

De aanzienlijke aanpassing in de intergroepsleningen kan worden toegeschreven aan de herschikking van de schuld van kortlopend naar langlopend, via een kredietfaciliteitovereenkomst met Atlas Services Belgium voor een totaalbedrag van 420 miljoen euro. Deze nieuwe kredietfaciliteit bevat één convenant gekoppeld aan de financiële ratio 'netto financiële schuld tot EBITDA' van de onderneming, die op geen enkel moment meer dan 2,75:1 mag bedragen.

Financiële instrumenten

Doelstellingen en beleid met betrekking tot het beheer van financiële risico's

De voornaamste financiële instrumenten van Mobistar omvatten bank- en intergroeps-leningen, bankkredieten, banksaldo's en kortlopende bank- en intergroeps-deposito's. De belangrijkste doelstelling van deze financiële instrumenten is het verschaffen van financiering van de activiteiten van Mobistar.

Mobistar heeft eveneens verschillende andere financiële activa en passiva zoals vorderingen en schulden, die rechtstreeks afkomstig zijn uit haar activiteiten.

Er dient te worden opgemerkt dat het beleid van Mobistar niet toestaat dat financiële instrumenten met speculatieve doeleinde worden verhandeld.

Renterisico

Per 31 december 2015 heeft Mobistar voor een totaal van 410 miljoen euro opgenomen uit de langetermijnkredietfaciliteit die ter beschikking wordt gesteld door Atlas Services Belgium nv, en voor een totaal van 8,2 miljoen euro uit de kortetermijnkredietfaciliteit van Mobistar bij Orange sa.

De schuld werd aangegaan tegen een vlottend rentetarief, EURIBOR (3 maand) voor de langetermijnlening en EONIA voor de kortetermijnlening, waardoor Mobistar ten volle kan profiteren van de lage rentevoeten. Om zich toch gedeeltelijk in te dekken tegen het risico op plotse stijgingen in deze vlottende rentevoeten, heeft Mobistar 200 miljoen euro van zijn langetermijnschuld vastgezet tegen een vaste rentevoet van 0,41 % tot en met 2020.

Valutarisico

Mobistar loopt geen belangrijk valutarisico.

Kredietrisico

Mobistar doet alleen zaken met verantwoorde, kredietwaardige derde partijen. Het beleid van Mobistar vereist dat alle klanten die krediet vragen onderworpen worden aan kredietcontrole. Bovendien worden de handelsvorderingen voortdurend gecontroleerd. Zie toelichting 2.

De voorziening voor dubieuze debiteuren wordt berekend op basis van verschillende criteria, afhankelijk van het type klanten. De voorziening voor Hardware-klanten is gebaseerd op een individuele beoordeling van de financiële betrouwbaarheid van de klant, die geval per geval wordt geanalyseerd. In bepaalde gevallen wordt een contante betaling bij levering opgelegd. Voor Airtime-klanten wordt de voorziening gebaseerd op een percentage van de verwezenlijkte omzet, in

combinatie met de betalingsevolutie van de openstaande vorderingen. Er worden percentages gedefinieerd op basis van klantensegmentatie en de betalingservaringen van vorige jaren. Alle indicatoren worden jaarlijks herzien.

Liquiditeitsrisico

De doelstelling van Mobistar is een evenwicht te bewaren tussen duurzame financiering en flexibiliteit via het aanwenden van bankkredieten, bankleningen en intergroeps-leningen. Wij verwijzen naar de overzichtstabel met de looptijd van de financiële activa en passiva.

Rentedragende leningen

	Nominale waarde eind 2015	Rentevoet	Einddatum	in duizend EUR	
				31.12.2015	31.12.2014
Ongedekte kredietfaciliteitovereenkomst met Atlas Services Belgium	70 000	EURIBOR +1,10	09.06.2017		95 000
	420 000	EURIBOR +1,25/1,05/0,95	15.06.2021	410 000	
Transactiekosten op langetermijnleningen				-993	-283
TOTAAL LANGETERMIJNLENINGEN EN -SCHULDEN				409 007	94 717
Ongedekte kredietfaciliteitovereenkomst met Atlas Services Belgium	410 000	EURIBOR +0,65	31.12.2015		450 000
Vlottende kredietfaciliteitovereenkomst met Orange	50 000	EONIA +0,90	op aanvraag	8 225	
Ongedekte kredietlijnen bij diverse banken	36 000	bepaald bij trekking	op aanvraag		
Transactiekosten op kortetermijnleningen					-511
TOTAAL KORTETERMIJNLENINGEN EN -SCHULDEN				8 225	449 489

Reële waarde

	Boekwaarde		Reële waarde	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
FINANCIËLE ACTIVA				
Niet-courante financiële activa*	741	551	738 ¹	548 ²
Langlopende derivaten (vorderingen)		1		1
Handelsvorderingen*	184 366	192 894	184 366	192 894
Courante financiële activa*	1 113 ⁴	6 261 ³	1 113 ^{1/4}	6 261 ^{2/3}
Kortlopende derivaten (vorderingen)	2 160	1 393	2 160	1 393
Kas en kasequivalenten	9 709	6 124	9 709	6 124
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN				
Niet-courante financiële verplichtingen	409 007	94 717	407 652 ¹	94 550 ²
Langlopende derivaten (verplichtingen)	1		1	
Courante financiële verplichtingen	8 165	449 489	8 165	449 489
Kortlopende derivaten (verplichtingen)	4 172	1 393	4 172	1 393
Handelsschulden	169 815	151 680	169 815	151 680

¹ Verdisconteringsvoeten (assumptie) werden beschouwd op de geschatte terugbetalingsperiode (1 jaar: -0,057015%, 2 jaar: -0,035%, 3jaar: 0,06357%, 4 jaar: 0,194035%, 5 jaar: 0,33265%, 6 jaar: 0,48127%).

² Verdisconteringsvoeten (assumptie) werden beschouwd op de geschatte terugbetalingsperiode (1 jaar: 0,1587%, 2 jaar: 0,1764%, 3 jaar: 0,2175%, 4 jaar: 0,2809%, 5 jaar: 0,3566%).

³ Dit bedrag omvat een lening aan een partner voor dewelke een voorziening voor niet-invorderbaarheid werd geboekt ter waarde van 3.722 duizend euro. De nettoboekwaarde is 700 duizend euro met een reële waarde van 699 duizend euro.

⁴ Dit bedrag omvat een lening aan een partner voor dewelke een voorziening voor niet-invorderbaarheid werd geboekt ter waarde van 3.513 duizend euro. De nettoboekwaarde is 700 duizend euro met een reële waarde van 700 duizend euro.

* Zie toelichting voor de financiële verslaggeving (leningen en vorderingen).

Per 31 december 2015 hield de Groep twee financiële derivaten voor afdekkingsdoeleinden in het kader van hedge accounting. Mobistar gebruikt financiële instrumenten, meer specifiek renteswaps, om zijn blootstelling aan renterisico's als gevolg van zijn financieringsactiviteiten af te dekken. Een renteswap is een rentetermijncontract waarbij Mobistar een vlottende rentevoet ruilt tegen een vaste rentevoet. Na hun eerste opname worden deze renteswaps gewaardeerd tegen hun reële waarde. De waardering tegen reële waarde is afgeleid van direct of indirect waarneembare gegevens, gebaseerd

op verdisconteerde kasstromen berekend op basis van een rentecurve die is aangepast aan de looptijd van de instrumenten.

Overzicht van de voor afdekking gebruikte financiële derivaten in het kader van hedge accounting:

					in duizend EUR	
Begindatum	Einddatum	Optie	Uitoefenprijs	Vlottende rente	Nominaal bedrag	
31/01/2016	31/01/2021	Renteswap	0,4280%	EURIBOR 3 maanden	75 000	
15/12/2015	15/12/2020	Renteswap	0,3995%	EURIBOR 3 maanden	125 000	

Reële waarde van de voor afdekking gebruikte financiële derivaten in het kader van hedge accounting:

		in duizend EUR	
		31.12.2015	31.12.2014
Kortlopende verplichtingen – effectief gedeelte van de reële waarde van toegestane instrumenten als kasstroomafdekking		2 012	0

De boekwaarde van geldmiddelen en kasequivalenten, handelsvorderingen en andere activa, handelsschulden en overige te betalen vorderingen wordt geacht hun reële waarde te vertegenwoordigen, rekening houdend met de eraan verbonden korte looptijd. Andere niet-courante financiële activa worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, die wordt geacht hun reële waarde te vertegenwoordigen.

Einddatum

					in duizend EUR				
Op 31 december 2015	Bedrag	Op hoogstens 1 jaar	Op hoogstens 2-5 jaar	Op meer dan 5 jaar					
FINANCIËLE ACTIVA									
Niet-courante financiële activa	741		90	651					
Handelsvorderingen	184 366	184 366							
Courante financiële activa	1 113	1 113							
Kortlopende derivaten (vorderingen)	2 160	2 160							
Kas en kasequivalenten	9 709	9 709							
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN									
Niet-courante financiële verplichtingen	409 007		294 037	114 970					
Langlopende derivaten (verplichtingen)	1	1							
Courante financiële verplichtingen	8 165	8 165							
Kortlopende derivaten (verplichtingen)	4 172	2 160	1 251	761					
Handelsschulden	169 815	169 815							

					in duizend EUR				
Op 31 december 2014	Bedrag	Op hoogstens 1 jaar	Op hoogstens 2-5 jaar	Op meer dan 5 jaar					
FINANCIËLE ACTIVA									
Niet-courante financiële activa	551			551					
Langlopende derivaten (vorderingen)	1	1							
Handelsvorderingen	192 894	192 894							
Courante financiële activa	6 261	6 261							
Kortlopende derivaten (vorderingen)	1 393	1 393							
Kas en kasequivalenten	6 124	6 124							
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN									
Niet-courante financiële verplichtingen	94 717		94 717						
Courante financiële verplichtingen	449 489	449 489							
Kortlopende derivaten (verplichtingen)	1 393	1 393							
Handelsschulden	151 680	151 680							

Gevoeligheidsanalyse

Zoals voorafgaand aangegeven, wordt het voornaamste risico door externe variabele elementen gevormd door de leenkosten. Uitgaande van een gemiddelde langetermijn schuldenlast van 488 miljoen euro voor 2015, zou een schommeling in de variabele rente van 0,5 % een impact op de financieringskosten hebben betekend van 2,4 miljoen euro. Uitgaande van een gemiddelde langetermijn schuldenlast van 544 miljoen euro voor 2014, zou een schommeling in de variabele rente van 0,5 % een impact op de financieringskosten hebben betekend van 2,7 miljoen euro.

Samenvatting van kortlopende en langlopende verplichtingen

De langlopende verplichtingen van Mobistar stegen tot 484,1 miljoen euro eind december 2015, tegenover 161,5 miljoen euro op het einde van 2014. Dat is grotendeels het resultaat van de herfinanciering van de schuld op korte termijn naar een schuld op lange termijn. Ter herinnering, in juni 2015 herfinancierde Mobistar zijn langlopende doorlopende kredietfaciliteit van 450 miljoen euro door een nieuwe langlopende doorlopende kredietfaciliteit van 420 miljoen euro aangegaan met een gemiddelde looptijd van 5 jaar. Daarnaast heeft Mobistar toegang tot een bijkomende 3 jaar afschrijfbaar, doorlopende kredietfaciliteit ondertekend in december 2013 van 120 miljoen euro, waarvan aan het begin van 2016 nog 70 miljoen euro beschikbaar is.

De kortlopende verplichtingen van Mobistar daalden tot 576,2 miljoen euro eind 2015, tegenover 899,2 miljoen euro op het einde van 2014. Dat is het resultaat van de herschikking van kortlopende naar langlopende schuld, de stijging van de courante vaste activa die betaalbaar zijn en die gekoppeld zijn aan de betaling van de resterende 900 MHz- en 1.800 MHz-licentievergoeding, de stijging van de operationele belastingen en van de betaalbare heffingen, gelet op de Waalse ploontaksprovisies en, als laatste element, de stijging van de te betalen winstbelastingen.

Toelichting 9: Eigen vermogen

Kapitaal

Er hebben in 2014 en 2015 geen wijzigingen plaatsgevonden.

	Kapitaal (in duizend EUR)	Aantal gewone aandelen (in eenheden)
Op 1 januari 2015	131 721	60 014 414
Op 31 december 2015	131 721	60 014 414

Alle gewone aandelen werden volledig volgestort en hebben een boekwaarde van 2,195 euro. Aangezien er in 2015 geen wijzigingen hebben plaatsgevonden, is de nominale waarde voor 2014 en 2015 dezelfde.

Dividenden

In 2015 slaagde Mobistar erin om de netto financiële schuld / EBITDA-ratio te verlagen naar 1,3x. In 2016 verkiest Mobistar om de beschikbare middelen te investeren in convergentie en in andere toekomst gerichte groei-initiatieven. Bijgevolg zal de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering, die plaats heeft op 4 mei 2016, voorstellen geen dividend uit te keren over het boekjaar 2015. Er is ook voor het boekjaar 2014 geen dividend betaald.

Toelichting 10: Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Verbintenissen in verband met bedrijfsactiviteiten

	in duizend EUR			
	Totaal	Minder dan één jaar	Eén tot vijf jaar	Meer dan vijf jaar
Operationele leases	8 423	1 024	7 399	
Aankopen van telefoons	65 697	65 697		
Aankopen van transmissiecapaciteit	62	11	41	10
Andere aankopen van goederen en diensten	54 866	20 545	34 606	15
Investeringsverbintenissen	213 182	112 631	100 551	
VERBINTENISSEN IN VERBAND MET BEDRIJFSACTIVITEITEN	342 230	199 908	142 297	25

Verbintenissen in verband met vastgoedleases

	in duizend EUR	
	Gedisconteerde waarde van toekomstige leasebetalingen	Minimale toekomstige leasebetalingen
Technische activiteiten	217 521	378 712
Activiteiten van winkels / kantoren	70 139	86 201
VERBINTENISSEN IN VERBAND MET VASTGOEDLEASES	287 660	464 913

De operationele leases voor kantoren hebben een duur tot 15 jaar met optie tot verlenging. Operationele leases voor netwerksites hebben een duur van 1 tot 99 jaar.

Looptijden worden hierna vermeld:

	in duizend EUR						
	Minimale toekomstige leasebetalingen	Minder dan één jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	4-5 jaar	Meer dan vijf jaar
VERBINTENISSEN IN VERBAND MET VASTGOEDLEASES	464 913	38 334	34 053	30 693	27 431	24 396	310 006

Toegekende waarborgen

	in duizend EUR			
	Totaal	Minder dan één jaar	Eén tot vijf jaar	Meer dan vijf jaar
TOEGEKENDE WAARBORGEN	12 109	506	3 298	8 305

In 2015 houden toegekende waarborgen verband met verschillende leasingovereenkomsten en met netwerkprestatiegaranties die werden toegekend aan een aantal zakelijke klanten. Geen andere dekking (hypotheek, pandgeving of andere) werd toegekend aan de activa van Mobistar per 31 december 2015.

Toelichting 11: Niet-courante voorzieningen

	in duizend EUR					
2015	31.12.2014	Toevoegingen	Gebruik	Annulering	Ander effect	31.12.2015
Voorzieningen voor ontmanteling	56 927		-1 696	-20	5 838	61 049
Voorzieningen voor geschillen	14 145	1 860	-3 654	-748	19	11 622
TOTAAL VOORZIENINGEN	71 072	1 860	-5 350	-768	5 857	72 671

	in duizend EUR					
2014	31.12.2013	Toevoegingen	Gebruik	Annulering	Ander effect	31.12.2014
Voorzieningen voor ontmanteling	51 191		-429	-30	6 195	56 927
Voorzieningen voor geschillen	18 450	3 657	-5 715	-309	-1 938	14 145
TOTAAL VOORZIENINGEN	69 641	3 657	-6 144	-339	4 257	71 072

Voorzieningen voor geschillen worden opgenomen in de overige langlopende/kortlopende verplichtingen.

Lopende rechtszaken

Mobistar is verwickeld in verschillende gerechtelijke procedures met derden (particulieren of instanties) die een vergoeding eisen voor schade die ze zouden hebben opgelopen. Elk geschil wordt beoordeeld op individuele basis teneinde te bekijken of het al dan niet waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen nodig zal zijn om deze geschillen te beslechten en teneinde te garanderen dat de veronderstellingen voor het bepalen van de voorzieningen gegrond zijn.

De afgelopen jaren werd zo een aantal eisen geformuleerd. Redelijkerwijs zal hierover voor een rechtbank of in onderlinge overeenstemming de komende jaren een beslissing vallen.

Zie beheersverslag, hoofdstuk 5 voor gedetailleerde informatie over geschillen.

Voorziening voor het ontmantelen van de sites van het netwerk

Zie toelichting 5 - Overige immateriële vaste activa en materiële vaste activa.

Afval elektrisch en elektronisch materiaal

Volgens de Europese richtlijn gepubliceerd over voornoemd onderwerp en de IFRIC 6-interpretatie is Mobistar verantwoordelijk voor de behandeling en overdracht voor het afval van alle elektrisch en elektronisch materiaal (o.a. netwerkinfrastructuur, IT-hardware, ...) verworven op of vóór 13 augustus 2005.

Mobistar verkoopt heden ten dage al zijn elektrisch en elektronisch afval aan één WEEE-gecertificeerde derde partij aan een netto prijs die in overeenstemming is met de verplichtingen van de Europese richtlijn. Het contract met deze leverancier legt ook de verplichtingen van Mobistar voor de periode vóór 13 augustus 2005 vast. Daarom wordt geen voorziening opgenomen in de financiële verslaggeving van Mobistar.

Toelichting 12: Relaties met verbonden ondernemingen

Relaties met verbonden ondernemingen

Balans en winst- en verliesrekening

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
ACTIVA		
Courante handelsvorderingen	5 055	7 766
PASSIVA		
Courante interestdragende lening	7 565	449 957
Niet-courante interestdragende lening	409 589	94 550
Courante handelsschulden	-6 526	-3 986
OPBRENGSTEN EN KOSTEN		
Verkopen	21 689	23 986
Inkopen	-17 051	-13 396
Interesten	-5 852	-6 735

De moedermaatschappij van Mobistar nv is Orange sa, 78 rue Olivier de Serres, 75015 Paris, Frankrijk.

Verbonden ondernemingen transacties

	in duizend EUR			
	Verkopen aan verbonden ondernemingen	Aankopen bij verbonden ondernemingen	Openstaande vorderingen bij verbonden ondernemingen	Openstaande schulden bij verbonden ondernemingen
31.12.2015				
Orange – Telecommunicatieverkeer en diensten	16 127	-12 292		
Orange – Cash pool			4 106	9 365
Filialen van Orange – Telecommunicatieverkeer en diensten	5 562	-4 759	949	-7 333
Atlas Services Belgium - Lening		-5 852		408 596
TOTAAL	21 689	-22 903	5 055	410 628

	in duizend EUR			
	Verkopen aan verbonden ondernemingen	Aankopen bij verbonden ondernemingen	Openstaande vorderingen bij verbonden ondernemingen	Openstaande schulden bij verbonden ondernemingen
31.12.2014				
Orange – Telecommunicatieverkeer en diensten	16 906	-11 357	18	
Orange – Cash pool			6 944	3 523
Filialen van Orange – Telecommunicatieverkeer en diensten	7 080	-2 039	804	-7 269
Atlas Services Belgium - Lening		-6 735		544 267
TOTAAL	23 986	-20 131	7 766	540 521

Voorwaarden voor transacties met verbonden ondernemingen

De voorwaarden betreffende de aan- en verkoop van verkeer en diensten, de overeenkomst betreffende het gecentraliseerde financieel beheer en de overeenkomst betreffende de doorlopende kredietfaciliteit worden op zakelijke basis bepaald overeenkomstig de normale marktprijzen en voorwaarden.

Er is geen uitstaande garantie voor of van een verbonden partij op de balansdatum. Er is geen uitstaande waardevermindering op dubieuze debiteuren op bedragen van verbonden partijen op de balansdatum.

Relaties met leden van de Raad van Bestuur en het senior management

Het totaalbedrag aan personeelsbeloningen en vergoedingen, met inbegrip van sociale zekerheidsbijdragen, toegekend aan leden van het senior management van Mobistar en als kosten opgenomen tijdens de periode, is als volgt:

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
Bezoldigingen	488	448
Pensioenvoorzieningen	4 572	3 830
TOTAAL	5 060	4 278

Het totaalbedrag aan bezoldigingen toegekend aan de Raad van Bestuur (exclusief de normale vergoeding van de CEO, hierboven vermeld) is als volgt:

	in duizend EUR	
	31.12.2015	31.12.2014
TOTAAL BEZOLDIGINGEN	455	338

Toelichting 13: Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

1. Samenvatting van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving

1.1. Transacties in vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden bij de eerste opname geboekt tegen de koers van de functionele valuta per datum van de transactie. Monetaire activa en verplichtingen uitgedrukt in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers van de functionele valuta per balansdatum.

Koerswinsten en -verliezen worden opgenomen als bedrijfsinkomsten en -uitgaven, indien ze verband houden met bedrijfsactiviteiten. Koerswinsten en -verliezen worden opgenomen als financiële inkomsten en uitgaven, indien ze verband houden met financiële activiteiten.

1.2. Bedrijfscombinaties, goodwill en bijzondere waardevermindering van goodwill

Bedrijfscombinaties worden administratief verwerkt door toepassing van de overnamemethode:

- de overnamevergoeding wordt gewaardeerd, op overnamedatum, als de reële waarde van de overgedragen vergoeding, inclusief alle voorwaardelijke vergoedingen. Latere wijzigingen in de voorwaardelijke vergoeding worden ofwel administratief verwerkt in de winst-en-verliesrekening, ofwel via de andere elementen van het totaalresultaat, in overeenstemming met de toepasselijke normen;
- als de initiële administratieve verwerking voor een bedrijfscombinatie onvolledig is aan het einde van de verslagperiode waarin de combinatie plaatsvindt, dan neemt de Groep in zijn verslag voorlopige bedragen op voor de posten waarvoor de administratieve verwerking onvolledig is. Die voorlopige bedragen worden tijdens de waarderingsperiode aangepast, of er worden aanvullende activa of verplichtingen opgenomen om nieuwe informatie te weerspiegelen die is verkregen over feiten en omstandigheden die bestonden op de overnamedatum en die, indien ze bekend waren geweest, een invloed zouden hebben gehad op de bedragen die op die datum zijn opgenomen;
- goodwill is het verschil tussen de overgedragen vergoeding en de reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa en verplichtingen op de overnamedatum en wordt als een actief opgenomen in het overzicht van de financiële positie.

Voor elke bedrijfscombinatie met een eigendomsbelang van minder dan 100 % worden minderheidsbelangen als volgt gewaardeerd:

- ofwel tegen reële waarde: in dit geval wordt er goodwill in verband met minderheidsbelangen opgenomen;
- ofwel als het evenredige aandeel van het minderheidsbelang in de identificeerbare netto activa van de overgenomen entiteit: in dit geval wordt er alleen goodwill opgenomen voor het overgenomen aandeel.

Kosten in verband met overnames worden direct opgenomen in de bedrijfsopbrengsten in de periode waarin ze zijn opgelopen.

Wanneer een bedrijfscombinatie in verschillende fasen tot stand komt, wordt het voorheen gehouden eigenvermogensbelang op de overnamedatum geherwaardeerd tegen reële waarde via de bedrijfsopbrengsten. De

toerekenbare andere elementen van het totaalresultaat worden in voorkomend geval volledig opnieuw ingedeeld in de bedrijfsopbrengsten.

Goodwill wordt niet afgeschreven maar gecontroleerd op bijzondere waardeverminderingen, minstens jaarlijks, maar frequenter indien er aanwijzingen zijn dat de goodwill mogelijk een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. De evolutie van algemene economische en financiële tendensen, de verschillende mate waarin telecomoperatoren standhouden in de context van slechtere lokale economische omgevingen, de marktkapitalisatiewaarde van telecommunicatieondernemingen en de werkelijke economische prestaties in vergelijking met de marktverwachtingen, vertegenwoordigen dan ook externe indicatoren die, samen met interne prestatie-indicatoren, door de Groep worden geanalyseerd om te beoordelen of er meer dan eenmaal per jaar moet worden gecontroleerd op bijzondere waardeverminderingen.

IAS 36 vereist dat deze tests moeten worden uitgevoerd op het niveau van elke kasstroomgenererende eenheid of groepen van kasstroomgenererende eenheden waarvan het waarschijnlijk is dat ze zullen profiteren van overname gerelateerde synergiën. In de praktijk stemmen ze doorgaans overeen met het operationele segment. Deze toewijzing wordt opnieuw beoordeeld als de Groep het niveau verandert waarop het rendement op investeringen met het oog op het testen van goodwill wordt gecontroleerd.

Om vast te stellen of er een bijzondere-waardeverminderverslies moet worden opgenomen, wordt de boekwaarde van de activa en verplichtingen van de kasstroomgenererende eenheden of groepen van kasstroomgenererende eenheden vergeleken met de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde van een kasstroomgenererende eenheid is haar bedrijfswaarde.

De bedrijfswaarde is de contante waarde van toekomstige kasstromen die naar verwachting uit de kasstroomgenererende eenheden zullen worden gegenereerd. Kasstroomvoorspellingen zijn gebaseerd op economische en reglementaire veronderstellingen, veronderstellingen over de verlenging van licenties en verwachtingen over de handelsomstandigheden die als volgt zijn opgesteld door het management van de Groep:

- kasstroomvoorspellingen zijn gebaseerd op ondernemingsplannen op drie tot vijf jaar;
- kasstroomvoorspellingen na die perioden kunnen worden geëxtrapoleerd door over de volgende twee jaar (voor bepaalde kasstroomgenererende eenheden) een dalende of vlakke groei toe te passen, gevolgd door een perpetuele groei die de verwachte langetermijngroei op de markt weerspiegelt;
- de verkregen kasstromen worden verdisconteerd met behulp van een gepaste disconteringsvoet voor de soort activiteiten en de betrokken landen.

De boekwaarde van geteste kasstroomgenererende eenheden omvat goodwill, immateriële activa met onbepaalde gebruiksduur die voortvloeien uit bedrijfscombinaties en activa met een bepaalde gebruiksduur (materiële vaste activa, immateriële activa en nettowerkkapitaal, inclusief saldi binnen de groep). De nettoboekwaarde wordt vermeld op het niveau van de kasstroomgenererende eenheden en groepen van kasstroomgenererende eenheden, d.w.z. inclusief boekhoudkundige posten in verband met transacties met andere kasstroomgenererende eenheden en groepen van kasstroomgenererende eenheden.

Voor een kasstroomgenererende eenheid die gedeeltelijk eigendom is van de Groep en die een deel omvat dat verband houdt met minderheidsbelangen, wordt het bijzondere-waardeverminderverslies aan de eigenaars van de moedermaatschappij en de minderheidsbelangen toegerekend op dezelfde basis die wordt gehanteerd voor de toerekening van winst of verlies (d.w.z. eigendomsbelang).

Wanneer een bijzondere waardevermindering voor goodwill eenmaal is opgenomen, wordt deze in een latere periode niet teruggenomen.

De bedrijfswaarde, die het grootste deel van de realiseerbare waarde vertegenwoordigt en die de boekwaarde van vaste activa ondersteunt, kan variëren volgens de waarderingmethode en de in de modellen gebruikte veronderstellingen. Ze varieert ook als de huidige bedrijfsomgeving afwijkt van de gebruikte veronderstellingen. Mobistar neemt voor zijn activa een bijzondere waardevermindering op wanneer er gebeurtenissen of omstandigheden plaatsvinden die permanente materiële nadelige gevolgen hebben die het economische klimaat beïnvloeden, of die nadelige gevolgen hebben op de - op het moment van de aankoop - gebruikte veronderstellingen en streefdoelen. Mobistar zou dus op basis van nieuwe gebeurtenissen of ongunstige omstandigheden kunnen beslissen om de contante waarde van zijn activa te herzien, en verdere aanzienlijke bijzondere-waardeverminderversliezen op te nemen die een ongunstig effect hebben op zijn resultaten.

1.3. Immateriële vaste activa

Deze activa bevatten de immateriële vaste activa met een beperkte gebruiksduur zoals kosten voor telecommunicatielicenties, kosten voor netwerkdesign en -ontwikkeling, kosten voor aangekochte en intern gegenereerde software.

Immateriële vaste activa worden bij de initiële opname gewaardeerd tegen kostprijs. De kostprijs omvat aankoopprijs, invoerrechten, niet-terugbetaalbare aankoopbelastingen, na aftrek van handelskortingen en rabatten, en alle direct toe te rekenen kosten voor het voorbereiden van de activa op hun beoogde ingebruikstelling, met name kosten van personeelsbeloningen, honoraria en kosten voor het testen.

Na de waardering bij de eerste opname worden immateriële vaste activa gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en eventuele geaccumuleerde waardeverminderingen.

De restwaarde van immateriële vaste activa wordt beschouwd als nul, tenzij werd voldaan aan de voorwaarden van IAS 38.

Immateriële vaste activa worden over de gebruiksduur afgeschreven en op waardevermindering getest van zodra daarvoor een indicatie bestaat.

Het afschrijfbaar bedrag van immateriële vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt toegerekend op lineaire basis gedurende de volledige gebruiksduur.

De afschrijving van de mobiele licenties vangt aan wanneer deze gereed zijn voor gebruik.

De gsm- en umts-licenties zijn toegekend voor een periode van respectievelijk 15 (oorspronkelijk) en 20 jaar. De verlenging van de gsm-licentie, verkregen in 2015, wordt afgeschreven over een periode van 5 jaar, wat overeenstemt met de levensduur van de licentie.

De 4g-licentie, die in 2011 werd verworven, is toegekend voor een periode van vijftien jaar, tot 1 juli 2027. De 800 MHz-licentie, verworven in november 2013, is geldig voor een periode van 20 jaar. De afschrijving van de licenties start wanneer het actief beschikbaar is voor gebruik, d.w.z. wanneer het zich op de locatie en in de technische toestand bevindt opdat het kan werken op de manier die door het management wordt beoogd, ook al wordt het actief in werkelijkheid niet gebruikt. De licentie zal beschikbaar zijn voor gebruik wanneer het technische team bepaalt dat de eerste geografische zone 'klaar is voor de lancering'. Het volledige bedrag zal lineair worden afgeschreven over zijn resterende gebruiksduur op die datum.

De gebruiksduur van verworven en interne gegenereerde software is 5 jaar (software voor het netwerk) of 4 jaar (andere software) en hun afschrijving start wanneer de software klaar is voor gebruik.

De afschrijvingsmethode en -periode voor immateriële vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt minstens op het einde van elk boekjaar herbekeken. Elke wijziging in de gebruiksduur of het verwachte consumptiepatroon van de toekomstige economische voordelen die vervat zijn in de activa, wordt prospectief geboekt als een wijziging in de boekhoudkundige schatting. De wijzigingen in gebruiksduur voor immateriële activa die tijdens het jaar zijn opgenomen worden voor elk actief apart vastgesteld. Ook wordt er rekening gehouden met veroudering, ontmanteling en activa die verloren zijn gegaan.

Afschrijvingskosten worden in de resultatenrekening opgenomen onder de rubriek 'Afschrijvingen'.

Onderzoekskosten worden in kosten opgenomen zodra zij zich voordoen. Een immaterieel vast actief dat voorkomt uit ontwikkelingskosten gemaakt op een individueel project wordt slechts opgenomen indien de Groep kan aantonen dat oplevering van dit immaterieel vast actief technisch haalbaar is, zodat dit actief voor gebruik of verkoop beschikbaar zal zijn, dat zij van plan is dit actief op te leveren en in staat is om het te gebruiken of verkopen, dat zij kan aangeven hoe dit actief toekomstige economische voordelen zal genereren, dat dit actief met de ter beschikking staande middelen kan worden opgeleverd en dat het mogelijk is om op betrouwbare wijze de gedurende de ontwikkeling te maken kosten te bepalen.

Na de eerste opname van de ontwikkelingskosten, wordt het actief opgenomen tegen kostprijs na aftrek van eventuele cumulatieve afschrijving en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving van het actief vangt aan zodra de ontwikkelingsfase wordt afgerond en het actief klaar is voor gebruik. De geactiveerde kosten worden afgeschreven over de periode waarin verwachte toekomstige verkopen worden gerealiseerd vanuit het betreffende project. Zolang het actief niet in gebruik is, wordt deze jaarlijks getoetst op bijzondere waardeverminderingen.

1.4. Materiële vaste activa

De volgende investeringsgoederen worden opgenomen onder materiële vaste activa: gebouwen, netwerkinfrastructuur en uitrustingen, IT-servers en pc's, kantoormeubelen, verbeteringen aan gebouwen, uitrustingen verhuurd aan klanten.

Bij initiële opname in de balans worden materiële vaste activa gewaardeerd tegen kostprijs. De kostprijs omvat aankoopprijs, invoerrechten en niet-terugbetaalbare aankoopbelastingen, na aftrek van handelskortingen en rabatten, en alle kosten die rechtstreeks te maken hebben met het opstellen van de activa op de daartoe bestemde locatie en het gebruiksklaar maken ervan. Kosten voor het vervangen van een onderdeel van een artikel uit de rubriek 'Materiële vaste activa' worden beschouwd als activa op het moment dat ze worden opgelopen en indien werd voldaan aan de waarderingscriteria. Alle andere reparatie- en onderhoudskosten worden ten laste genomen van de winst- en verliesrekening zodra zij zich

voordoen. De kosten omvatten eveneens de geschatte uitgaven voor het ontmantelen van de sites van het netwerk, en het opknappen van gehuurde locaties, waar deze verplichtingen bestaan.

Na de eerste opname worden materiële vaste activa gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen.

Het afschrijfbaar bedrag van materiële vaste activa wordt toegerekend op systematische en lineaire wijze gedurende de gebruiksduur. De afschrijving van materiële vaste activa start wanneer ze klaar zijn voor gebruik.

De gebruiksduur van de verschillende categorieën materiële vaste activa werd als volgt vastgelegd:

• Gebouwen	20 jaar
• Pylonen en netwerkconstructies	20 jaar
• Glasvezel	15 jaar
• Netwerkuitrustingen	7-8 jaar
• Data transmissie-uitrustingen	5 jaar
• IT-servers	5 jaar
• Pc's	4 jaar
• Kantoormeubelen	5-10 jaar
• Verbeteringen aan gebouwen	9 jaar of korter naargelang de huurperiode

De restwaarde en de gebruiksduur van materiële vaste activa worden minstens op het einde van elk boekjaar herbekeken. Indien de verwachtingen afwijken van vroegere schattingen, worden wijzigingen prospectief geboekt als wijzigingen in de boekhoudkundige schatting. De wijzigingen in gebruiksduur voor materiële activa die tijdens het jaar zijn opgenomen worden voor elk actief apart vastgesteld. Ook wordt er rekening gehouden met veroudering, ontmanteling en activa die verloren zijn gegaan.

Afschrijvingskosten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen onder de titel 'Afschrijvingen'.

Een materieel vast actief wordt niet meer op de balans opgenomen in geval van vervreemding of indien er geen toekomstige economische voordelen worden verwacht van zijn vervreemding. Eventuele opbrengsten of verliezen voortvloeiend uit de verwijdering van het actief op de balans worden opgenomen in de winst- en verliesrekening gedurende het jaar waarin het actief wordt verwijderd van de balans.

De verplichting uit hoofde van een buitengebruikstelling van sites van het netwerk wordt gewaardeerd op basis van de gekende looptijd van de huurcontracten voor de locatie, daarbij rekening houdend met een grote waarschijnlijkheid op verlenging van de bestaande verbintenissen, en met het feit dat alle vestigingen in de toekomst zullen worden ontmanteld. 'Ontmantelde activa' worden gewaardeerd rekening houdend met de verwachte inflatie en disconteringsrente.

1.5. Bijzondere waardevermindering van materiële en immateriële posten andere dan goodwill

De Groep beoordeelt per balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een actief een waardevermindering heeft ondergaan. Indien een dergelijke aanwijzing bestaat, of indien voor bepaalde activa een jaarlijkse waardeverminderingstest is vereist, maakt Mobistar een schatting van de realiseerbare waarde voor deze activa. De realiseerbare waarde van een actief is de hoogste van: of de reële waarde van een actief of de gebruikswaarde van de kasstroomgenererende eenheid, na aftrek van de verkoopkosten. Ze wordt voor elk actief afzonderlijk bepaald, tenzij het actief geen inkomende kasstromen genereert die grotendeels onafhankelijk zijn van de kasstromen van andere activa of groepen van activa. Indien de boekwaarde van een actief de realiseerbare waarde overschrijdt, wordt het actief geacht een waardevermindering te hebben ondergaan en wordt deze afgewaardeerd tot de realiseerbare waarde. Bij de bepaling van de gebruikswaarde worden de geschatte toekomstige kasstromen geactualiseerd door toepassing van een discontovoet na belastingen die rekening houdt met de huidige marktinzichten van de tijdwaarde van geld, en de specifieke risico's van het actief. Waardeverminderingen worden opgenomen in de rubriek 'Waardeverminderingen' van vaste activa in de winst- en verliesrekening.

Voor activa met uitsluiting van goodwill wordt een beoordeling gemaakt op iedere rapporteringsdatum of er een aanwijzing is dat de voorheen erkende waarderingsverliezen nog bestaan of verminderd zijn. Indien zulke aanwijzing bestaat, schat de Groep de recupereerbare waarde van het activa of van de kasstroomgenererende eenheid. Een voorheen erkend waarderingsverlies wordt enkel tegengedraaid indien er een verandering is opgetreden in de veronderstellingen gebruikt bij het bepalen van het recupereerbare bedrag van het actief sinds de erkenning van het laatste waarderingsverlies. De saldering is beperkt zodat het geboekte bedrag van het actief niet hoger is dan de recupereerbare waarde, noch hoger is dan de geboekte waarde die werd bepaald, netto na afschrijving, indien geen waarderingsverlies was erkend voor het actief in voorgaande jaren. Zulke saldering is erkend in de verlies- en winstrekening tenzij het actief is geboekt als op de geherwaardeerde waarde, in welk geval de saldering is behandeld als een herwaarderingsmeerwaarde.

1.6. Financieringskosten

Financieringskosten worden geactiveerd vanaf 1 januari 2009. De beslissing om financieringskosten al dan niet te activeren gebeurt op projectniveau. Tot het einde van 2008 werden financieringskosten opgenomen als uitgaven in de periode waarin ze werden opgelopen.

1.7. Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen indien er een redelijke mate van zekerheid is dat de subsidie zal worden ontvangen en dat aan alle voorwaarden zal worden voldaan.

Indien de subsidie betrekking heeft op een kostenpost wordt de subsidie als inkomsten toegerekend gedurende de periode die op systematische wijze overeenstemt met de kosten die geacht worden te worden gecompenseerd.

Indien de subsidie betrekking heeft op een actief, wordt de reële waarde gecrediteerd aan de geboekte waarde van het actief, die in gelijke jaarlijkse termen vrijvalt ten gunste van de winst- en verliesrekening over de verwachte gebruiksduur van het betreffende actief.

1.8. Belastingen

Belastingen op inkomsten

Verschuldigde en verrekenbare belastingvorderingen en -verplichtingen voor lopende en voorgaande jaren worden gewaardeerd op het bedrag dat naar verwachting zal worden teruggevorderd van of betaald aan de belastingdienst. Het belastingbedrag wordt berekend op basis van de bij wet vastgestelde belastingtarieven en geldende belastingwetgeving op balansdatum dan wel waartoe materieel op balansdatum is besloten.

Uitgestelde belasting op inkomen

Voor uitgestelde belastingverplichtingen wordt een voorziening gevormd op basis van activa en passiva en hun in deze financiële staten opgenomen boekwaarde.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden verantwoord voor alle belastbare tijdelijke verschillen, behalve:

- indien de uitgestelde belastingverplichting voortvloeit uit de eerste opname van goodwill of de eerste opname van een actief of verplichting in een transactie die geen bedrijfscombinatie is en, op het moment van de transactie, geen invloed heeft op de winst voor belasting of het fiscale resultaat, en
- voor wat betreft belastbare tijdelijke verschillen die verband houden met investeringen in dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en belangen in joint venture, indien het tijdstip van afwikkeling geheel zelfstandig kan worden bepaald, en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil niet in de nabije toekomst zal worden afgewikkeld.

Uitgestelde belastingvorderingen worden opgenomen voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen, onbenutte fiscale faciliteiten en niet verrekenende fiscale verliezen, voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee het verrekenbare tijdelijke verschil kan worden verrekend, en de verrekenbare tijdelijke verschillen, onbenutte fiscale faciliteiten en onbenutte fiscale verliezen kunnen worden aangewend, behalve:

- indien de uitgestelde belastingvordering voortvloeit uit de eerste opname van een vordering of verplichting in een transactie die geen bedrijfscombinatie is en, op het moment van de transactie, geen invloed heeft op de winst voor belasting of het fiscale resultaat, en
- voor verrekenbare verschillen die verband houden met investeringen in dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en belangen in joint ventures, voor zover waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de nabije toekomst zal worden afgewikkeld en fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee het tijdelijke verschil kan worden verrekend.

De boekwaarde van de uitgestelde belastingvorderingen wordt per balansdatum beoordeeld en verlaagd voor zover het niet waarschijnlijk is dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee het tijdelijke verschil geheel of gedeeltelijk kan worden verrekend. Niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen worden per balansdatum herbeoordeeld en opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat in de toekomst fiscale winst aanwezig zal zijn waarmee deze uitgestelde vordering kan worden verrekend.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn op de periode waarin de vordering wordt gerealiseerd of de verplichting wordt afgewikkeld, op basis van de bij wet vastgestelde belastingtarieven en geldende belastingwetgeving.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien er een in rechte afdwingbaar recht bestaat om belastingvorderingen te salderen met belastingverplichtingen en de uitgestelde belastingen verband houden met dezelfde belastbare entiteit en dezelfde belastingautoriteit.

Belasting op de toegevoegde waarde

Opbrengsten, kosten en activa worden opgenomen na aftrek van de belasting op de toegevoegde waarde, behalve:

- indien de op de aankoop van activa of diensten betreffende belasting op de toegevoegde waarde niet teruggevorderd kan worden van de belastingdienst, in welk geval de belasting op de toegevoegde waarde wordt opgenomen als onderdeel van de kosten van de verwerving van het actief of als onderdeel van de kostenpost; en
- vorderingen en verplichtingen die worden verantwoord inclusief de belasting op de toegevoegde waarde.

Het netto bedrag van de belasting op de toegevoegde waarde die kan worden teruggevorderd van of betaalbaar is aan de belastingdienst wordt opgenomen als een onderdeel van de baten en lasten in de balans.

1.9. Voorraden

Voorraden zijn activa die bestemd zijn voor de verkoop in de normale bedrijvigheid, namelijk mobiele telefoontoestellen en simkaarten.

Voorraden worden gewaardeerd tegen de laagste prijs, de kostprijs of de realiseerbare waarde. De kosten van voorraden omvatten alle kosten voor aankoop, inpakkosten en andere kosten die nodig zijn om de voorraden in hun beoogde toestand en op hun beoogde locatie te brengen. Kosten voor voorraden worden gewaardeerd volgens het FIFO-principe (first-in, first-out). De netto opbrengstwaarde wordt gevormd door de geschatte verkoopprijs in de normale bedrijfsvoering, minus de geschatte kosten van voltooiing en de geschatte kosten ten behoeve van de afwikkeling van de verkoop.

1.10. Kas en kasequivalenten

Kas en kasequivalenten omvatten kasgeld, banktegoeden en kortetermijndeposito's met een maximale looptijd van drie maanden. Kas en kasequivalenten bij financiële instellingen worden gewaardeerd tegen hun nominale waarde. Bankkredieten en intergroeps-kredieten worden geboekt als kortlopende financiële schulden.

1.11. Eigen aandelen (liquiditeitscontract)

De aankoop van eigen (Mobistar-) aandelen of verplichtingen in het kader van een liquiditeitscontract, wordt opgenomen als een financieel actief.

Gerealiseerde winsten of verliezen bij de verkoop van eigen aandelen worden direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening (financieel resultaat). De herwaardering van aandelen op de afsluitingsdatum wordt eveneens opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

1.12. Financiële instrumenten

Opname en verwijdering in balans

Financiële activa of passiva worden geboekt op de balans op de afwikkelingsdatum wanneer de Groep partij is in de overeenkomst betreffende het financiële instrument.

Financiële activa worden niet langer opgenomen in de balans wanneer de contractuele rechten op kasstroom uit de financiële activa aflopen.

Financiële passiva worden verwijderd wanneer aan de contractuele verplichting voldaan is, of wanneer ze geannuleerd of afgelopen is.

Financiële activa

Financiële activa worden ofwel gewaardeerd als financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, of als leningen en vorderingen.

De Onderneming heeft geen tot einde looptijd aangehouden investeringen of voor verkoop geschikte, financiële activa in haar bezit.

Bij een eerste opname worden financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde vermeerderd met de rechtstreeks toe te rekenen transactiekosten in het geval de investeringen niet aan reële waarde via winst of verlies worden geboekt. De Groep waardeert haar financiële activa op basis van een eerste opname. Indien nodig en toegestaan bekijkt ze deze waardering bij de afsluiting van elk boekjaar opnieuw.

Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening

Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening omvatten onder meer voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa en financiële activa die bij eerste opname worden aangemerkt als verantwoord tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Leningen en vorderingen

Leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of vooraf bepaalde betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd. Dergelijke activa worden opgenomen tegen de afgeschreven kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. Winsten en verliezen worden opgenomen in de resultatenrekening zodra de leningen en vorderingen niet langer op de balans worden opgenomen of een waardevermindering ondergaan, alsmede via het afschrijvingsproces.

Handelsvorderingen en andere kortlopende vorderingen zonder vaste rentevoet worden opgenomen tegen het oorspronkelijke factuurbedrag of het nominale bedrag wanneer het verdisconterings-effect immaterieel is. Een verlies door waardevermindering op handelsvorderingen en andere kortlopende vorderingen wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening indien de boekwaarde lager is dan de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen. Waardevermindering wordt gewaardeerd op individuele basis, of op basis van een segment indien individuele waardering niet mogelijk is. Handelsvorderingen en andere kortlopende vorderingen worden opgenomen op de balansrekening na aftrek van alle cumulatieve verliezen door waardevermindering.

Waardevermindering van financiële activa

De Groep bekijkt elke balansdatum opnieuw of financiële activa afzonderlijk of in groep aan waarde ingeboet hebben.

Tegen afgeschreven kostprijs gewaardeerde activa

Indien er objectief bewijs bestaat dat er een bijzonder waardeverminderingverlies is opgetreden op tegen afgeschreven kostprijs gewaardeerde leningen en vorderingen, wordt het bedrag bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van verwachte toekomstige kasstromen (exclusief verwachte toekomstige kredietverliezen die zich niet hebben voorgedaan), verdisconteerd tegen het oorspronkelijke effectieve rentetarief van het financiële actief (dus als bij eerste opname berekende effectieve rentetarief). De boekwaarde van het actief wordt verlaagd met gebruikmaking van een afschrijvingsrekening. Het bedrag van het verlies wordt verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Indien het bedrag van het verlies wegens bijzondere waardevermindering in een navolgende periode daalt en de daling objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die na opname van de bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden, wordt het eerder verantwoorde verlies wegens bijzondere waardevermindering teruggenomen. Een eventuele daaraan volgende terugneming van een verlies wegens bijzondere waardevermindering wordt in de winst of het verlies verantwoord, voor zover de boekwaarde van het actief niet hoger is dan de afgeschreven kostprijs ervan per de datum van terugneming.

Met betrekking tot handelsvorderingen wordt een waardevermindering getroffen indien er objectief bewijs is (zoals de waarschijnlijkheid van faillissement of aanmerkelijke financiële moeilijkheden van de debiteur) dat de Groep niet in staat zal zijn alle volgens de oorspronkelijke factuur openstaande bedragen te innen. De boekwaarde van de vordering wordt verlaagd met gebruikmaking van een voorziening voor dubieuze debiteuren. Vorderingen die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, worden niet langer opgenomen zodra de niet-invorderbaarheid daarvan is vastgesteld.

Financiële verplichtingen

Interestdragende leningen

Leningen worden bij de eerste opname opgenomen tegen de reële waarde van de ontvangen tegenprestatie, minus de direct toerekenbare transactiekosten.

Na deze eerste opname worden de rentedragende leningen vervolgens gewaardeerd tegen de afgeschreven kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

Winsten en verliezen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening zodra de schulden niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het afschrijvingsproces.

Handelsschulden en andere kortlopende schulden

Handelsschulden en andere kortlopende schulden zonder vaste rentevoet worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijke factuurbedrag of het nominale bedrag indien het verdisconterings-effect onbetekenend is.

Compenseren van financiële activa en passiva

Handelsvorderingen en -schulden worden gecompenseerd en het nettobedrag wordt weergegeven op de balans indien deze bedragen wettelijk mogen worden gecompenseerd en er een duidelijke intentie bestaat om ze op netto basis af te handelen.

1.13. Voorzieningen op lange termijn

Voorzieningen worden aangelegd indien Mobistar een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van een gebeurtenis in het verleden, waarvoor het waarschijnlijk is dat er een uitstroom nodig zal zijn van middelen die economische voordelen in zich bergen om de verplichting af te wikkelen, en indien deze uitstroom op een betrouwbare wijze kan worden geschat.

Indien Mobistar verwacht dat een aantal of alle voorzieningen zullen worden uitgekeerd, wordt de vergoeding opgenomen als afzonderlijk actief, maar enkel wanneer de vergoeding vrijwel zeker is. De kost die met een voorziening samenhangt, wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening na aftrek van een eventuele vergoeding.

Indien het effect van de tijdwaarde van geld materieel is, worden de voorzieningen contant gemaakt tegen een discontovoet (vóór belastingen) die, indien noodzakelijk, met de specifieke risico's van de verplichting rekening houdt. Indien verdisconteerd wordt, wordt de toename in de voorziening wegens het verstrijken van de tijd geboekt als financieringskosten.

De schatting van de kosten voor het ontmantelen van de sites van het netwerk en voor de renovatie van gehuurde locaties wordt geboekt als onderdeel van materiële vaste activa. Deze schatting wordt eveneens geboekt als een voorziening, gewaardeerd tegen een gepaste inflatie- en discontovoet.

1.14. Personeelsbeloningen

Kortlopende personeelsbeloningen zoals lonen, sociale-zekerheidsbijdragen, betaalde jaarlijkse vakantie, winstdeling en bonussen, hospitalisatieverzekering, bedrijfswagens e.d. worden geboekt tijdens de periode waarin de werknemer werkzaam is in de onderneming.

Kortlopende personeelsbeloningen worden gewaardeerd als passiva als gevolg van een contractuele of feitelijk bestaande verplichting en indien een betrouwbare schatting van dergelijke passiva mogelijk is.

Als gevolg van de wet van 18 december 2015 zijn minimumrendementen als volgt door de werkgever gewaarborgd:

- voor de betaalde bijdragen vanaf 1 januari 2016, een nieuw variabel minimumrendement op basis van de OLO-tarieven, met een minimum van 1,75% en een maximum van 3,75%. Gezien de lage OLO-tarieven van de afgelopen jaren is het rendement aanvankelijk vastgesteld op 1,75%.
- voor de betaalde bijdragen tot eind december 2015 blijven de voorheen geldende wettelijke rendementen (respectievelijk 3,25% en 3,75% op de werkgevers- en werknemersbijdragen) gelden tot de pensioendatum van de deelnemers.

Gezien de gewaarborgde minimumrendementen komen die regelingen in aanmerking als toegezegde-bijdragenregelingen.

De Groep bevond zich niet in een positie om een volledige actuariële berekening te ontvangen volgens de PUC-methode vanwege de recente publicatiedatum van de wet. Op basis van een analyse van de regelingen en het beperkte verschil tussen de wettelijk gewaarborgde minimumrendementen en de gewaarborgde rente door de verzekeringsmaatschappij, heeft de Groep beslist dat de toepassing van de PUC-methode een immateriële impact zou hebben.

Bijgevolg is er, gezien het immateriële verschil tussen de gecumuleerde reserves en de minimumreserves per 31 december 2015, geen voorziening opgenomen.

1.15. Opbrengsten

Opbrengsten worden verantwoord voor zover het waarschijnlijk is dat de economische voordelen ten goede zullen komen van Mobistar en de opbrengsten betrouwbaar kunnen worden bepaald. Opbrengsten worden aan de reële waarde van de ontvangen vergoeding gemeten, geen rekening houdend met kortingen, restituties of omzetbelastingen of rechten.

Verkoop van goederen wordt opgenomen als opbrengst indien de wezenlijke risico's en voordelen van eigendom van de goederen en de controle erover zijn overgedragen aan de koper.

Opbrengsten die voortkomen uit dienstverlening worden verantwoord naar rato van vergoeding die is ontvangen of waarop recht is verkregen. Opbrengsten worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de vergoeding die is ontvangen of waarop

recht is verkregen. Verschillende indicatoren worden gebruikt om de afhandeling van de dienstverrichting te bepalen, afhankelijk van de geleverde dienst. Voor voorafbetaalde diensten worden de inkomsten geboekt gebaseerd op gebruiksinformatie (gebruikte minuten, sms verzonden). Voor gefactureerde diensten worden de inkomsten geboekt ofwel bij gebruik (gefactureerd of erkend) of als een percentage van het geschatte gebruik (voor voorafbetaalde diensten).

Specifieke inkomensstromen en gerelateerde waarderingcriteria zijn de volgende:

Verkoop van apparatuur

Verkoop van apparatuur aan distributiekanalen en eindklanten wordt gewaardeerd bij levering. Verkoop in consignatie wordt opgenomen onder opbrengsten bij verkoop aan eindklanten.

Opbrengsten uit abonnementen

Opbrengsten uit verkeer worden opgenomen bij verbruik. Niet-verbruikte communicatierechten worden overgedragen indien dat recht bestaat. Voorafbetaalde bedragen voor abonnementen worden opgenomen tijdens de abonnementsperiode op lineaire wijze.

Scheidbare componenten van gebundelde aanbiedingen

Bepaalde offerten van de Groep bestaan uit twee componenten: een apparatuurcomponent (bijv. een mobiele telefoon) en een dienstcomponent (bijv. een tariefplan).

Voor de gezamenlijke verkoop van meerdere producten of diensten evalueert de Groep alle componenten die volgens de overeenkomst moeten worden geleverd om vast te stellen of ze afzonderlijke boekhoudkundige eenheden vertegenwoordigen. Een geleverd onderdeel wordt als een afzonderlijke boekhoudkundige eenheid beschouwd als (i) het onafhankelijk van de andere onderdelen waarde heeft voor de klant, en (ii) de reële waarde van het (de) nog niet geleverde onderdeel(en) op objectieve en betrouwbare wijze kan worden bepaald. Het totale vaste of vast te stellen bedrag van de overeenkomst wordt toegerekend aan de afzonderlijke boekhoudkundige eenheden op basis van de relatieve reële waarde ervan. Als de toewijzing van een bedrag aan een geleverd onderdeel echter afhankelijk is van de levering van bijkomende onderdelen of indien er daarvoor vastgestelde prestatievoorwaarden moeten worden vervuld, dan is het bedrag dat aan dat geleverde onderdeel wordt toegerekend beperkt tot het niet-voorwaardelijke bedrag. Dit geval komt in de sector van de mobiele telefonie voor wanneer er gebundelde aanbiedingen worden verkocht die een toestel en een contract voor telecommunicatiediensten omvatten. Het toestel wordt beschouwd als een onderdeel dat onafhankelijk van de andere componenten waarde heeft voor de klant, en de reële waarde van de te leveren telecommunicatiedienst kan op objectieve en betrouwbare wijze worden bepaald. Aangezien het bedrag dat aan de mobiele telefoon kan worden toegewezen doorgaans hoger ligt dan het bedrag dat van de klant wordt ontvangen op de datum waarop het toestel wordt geleverd, zijn de opbrengsten die voor de verkoop van het toestel worden opgenomen doorgaans beperkt tot het bedrag van de overeenkomst dat niet afhankelijk is van de levering van telecommunicatiediensten, namelijk het bedrag dat door de klant voor het toestel wordt betaald.

Opbrengsten uit de verkoop van voorafbetaalde kaarten

De verkoop van voorafbetaalde kaarten wordt gewaardeerd tegen nominale waarde als uitgestelde opbrengsten op het moment van de verkoop en vrijgegeven in de winst- en verliesrekening als opbrengsten op het moment van gebruik.

Opbrengsten uit interconnectie

Opbrengsten uit verkeer van andere telecomoperatoren die ons netwerk gebruiken, worden geboekt op het ogenblik van het gebruik zelf.

Gedeelde opbrengsten

Opbrengsten die voortkomen uit contracten met derde 'content providers' worden verantwoord na aftrek van de bedragen die aan hen werden betaald als bezoldiging voor het geleverde product of de geleverde service.

Opbrengsten uitgesteld tot de betaling

Opbrengsten waarvan de invorderbaarheid op het verkooppunt niet redelijkerwijze is gewaarborgd, worden uitgesteld tot de betaling is ontvangen.

Huuropbrengsten uit gedeelde locaties

Betreffende de overeenkomsten waar Mobistar de volledige verantwoordelijkheid heeft voor het naleven van de voorwaarden voor het huurcontract van de sites worden de huurkosten opgenomen onder uitgaven. Opbrengsten uit het onderverhuren van sites aan andere operatoren worden opgenomen onder opbrengsten.

1.16. Leasingovereenkomsten

Leasingovereenkomsten waarbij alle wezenlijke risico's en voordelen in verband met de eigendom niet hoofdzakelijk worden overgedragen aan de huurder zijn operationele leasingovereenkomsten. De betalingen worden opgenomen als uitgaven op lineaire basis gedurende de looptijd van het contract.

Het bepalen of een overeenkomst een leasingovereenkomst is of bevat, vereist een beoordeling van het feit of de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van het specifieke activa en de overeenkomst een recht bevat op het gebruik van het activa.

1.17. Loyauteitsvergoedingen

Loyauteitsvergoedingen die door de distributiekkanalen worden verdiend op postpaid-contracten worden vooraf opgenomen bij de ondertekening van het contract.

1.18. Financiële kortingen

Financiële kortingen die worden toegekend aan klanten of ontvangen van leveranciers voor vroegtijdige betalingen worden afgetrokken van opbrengsten en kosten van verkoop wanneer ze zich voordoen.

1.19. Dividenden

Een dividend dat door de Algemene Vergadering van aandeelhouders wordt aangekondigd na balansdatum wordt niet verantwoord als een passief op die datum.

1.20. Getrouwheidsprogramma's

Het getrouwheidsprogramma ('Have a nice day') is gebaseerd op de trouw van onze klanten. Hoe langer een klant (prepaid of postpaid) bij Mobistar blijft, hoe meer geschenken er worden toegekend. De kosten van dit getrouwheidsprogramma worden administratief verwerkt in de 'commerciële kosten' (bedrijfskosten) op het moment waarop ze worden gemaakt.

2. Toekomstige grondslagwijzigingen voor de verslaggeving

Nieuwe of gewijzigde standaarden en interpretaties die zijn uitgegeven tot de publicatiedatum van de financiële staten van de Groep, maar die nog niet van kracht zijn voor financiële staten van 2015, worden hierna vermeld. De Groep heeft verkozen geen standaarden of interpretaties toe te passen voor de effectieve invoeringsdatum.

- IFRS 9 *Financiële Instrumenten* en de daaropvolgende aanpassingen (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2018, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 14 *Uitgestelde rekeningen in verband met prijsregulering* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 15 *Opbrengsten uit contracten met klanten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2018, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- IFRS 16 *Lease-overeenkomsten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2019, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Verbeteringen aan IFRS (2010-2012) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 februari 2015)
- Verbeteringen aan IFRS (2012-2014) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IFRS 10, IFRS 12 en IAS 28 *Beleggingsentiteiten: Toepassing van de consolidatievrijstelling* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IFRS 10 en IAS 28 *Verkoop of inbreng van activa tussen een investeerder en de geassocieerde deelneming of joint venture* (ingangsdatum voor onbepaalde duur uitgesteld, waardoor de goedkeuring binnen de Europese Unie eveneens werd uitgesteld)
- Aanpassing van IFRS 11 *Gezamenlijke overeenkomsten – Verwerking van overnames van deelnemingen in gezamenlijke bedrijfsactiviteiten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 1 *Presentatie van jaarrekening – Initiatief rond informatieverstopping* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 7 *Het kasstroomoverzicht – Initiatief rond informatieverstopping* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2017, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IAS 12 *Winstbelastingen – Opname van uitgestelde belastingvorderingen voor niet-gerealiseerde verliezen* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2017, maar nog niet goedgekeurd binnen de Europese Unie)
- Aanpassing van IAS 16 en IAS 38 *Materiële en immateriële vaste activa – Verduidelijking van aanvaardbare afschrijvingsmethodes* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 16 en IAS 41 *Materiële vaste activa en biologische activa – Dragende planten* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)
- Aanpassing van IAS 19 *Personeelsbeloningen – Werknemersbijdragen* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 februari 2015)
- Aanpassing van IAS 27 *Enkelvoudige jaarrekening - Equity methode* (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2016)

Toelichting 14: Gebeurtenissen na balansdatum

Er deden zich tussen de balansdatum en de datum waarop de financiële staten voor publicatie werden vrijgegeven geen gebeurtenissen voor die aanpassing noodzakelijk maken.

Jaarrekening 2015 van Mobistar nv

**Toelichting bij de jaarrekening van
het boekjaar 2015 van Mobistar nv,
opgesteld overeenkomstig
de Belgische boekhoudnormen**

De statutaire resultaten-
rekening en balans worden
hierna voorgesteld. De
volledige jaarrekening
van Mobistar nv is tevens
beschikbaar op de website van
de Balanscentrale
<http://www.nbb.be/nl>

Balans na verdeling

in duizend EUR

	2015	2014
ACTIVA		
VASTE ACTIVA	1 217 787	1 138 078
Oprichtingskosten	1 404	733
Immateriële vaste activa	339 142	343 007
Materiële vaste activa	775 166	697 126
Terreinen en gebouwen	357 743	338 897
Installaties, machines en uitrusting	386 100	324 197
Meubilair en rollend materieel	17 171	17 938
Overige materiële vaste activa	14 152	16 094
Financiële vaste activa	102 075	97 212
Verbonden ondernemingen	98 429	92 679
Deelnemingen	93 017	87 267
Vorderingen	5 412	5 412
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	3 550	3 450
Deelnemingen	3 550	3 450
Andere financiële vaste activa	96	1 083
Vorderingen en borgtochten in contanten	96	1 083
VLOTTENDE ACTIVA	260 602	270 445
Vorderingen op meer dan één jaar	701	550
Overige vorderingen	701	550
Voorraden en bestellingen in uitvoering	17 973	15 762
Voorraden	17 973	15 762
Handelsgoederen	17 973	15 762
Vorderingen op ten hoogste één jaar	219 758	229 724
Handelsvorderingen	210 575	214 914
Overige vorderingen	9 182	14 810
Geldbeleggingen	8 706	4 206
Eigen aandelen		39
Overige beleggingen	8 706	4 167
Liquide middelen	1 217	1 640
Overlopende rekeningen	12 248	18 563
TOTAAL DER ACTIVA	1 478 389	1 408 523

	in duizend EUR	
	2015	2014
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN	464 915	383 633
Kapitaal	131 721	131 721
Geplaatst kapitaal	131 721	131 721
Reserves	13 172	13 211
Wettelijke reserve	13 172	13 172
Onbeschikbare reserves		39
Voor eigen aandelen		39
Overgedragen winst (verlies) (+) (-)	320 002	238 655
Kapitaalsubsidies	20	46
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	13 557	12 849
Voorzieningen voor risico's en kosten	13 557	12 849
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	1 321	1 161
Overige risico's en kosten	12 236	11 688
SCHULDEN	999 916	1 012 041
Schulden op meer dan één jaar	410 000	95 000
Financiële schulden	410 000	95 000
Overige leningen	410 000	95 000
Schulden op ten hoogste één jaar	529 520	849 166
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen		450 000
Financiële schulden	8 225	
Overige leningen	8 225	
Handelsschulden	443 842	351 080
Leveranciers	443 842	351 080
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	74 026	45 747
Belastingen	42 356	14 501
Bezoldigingen en sociale lasten	31 670	31 246
Overige schulden	3 427	2 339
Overlopende rekeningen	60 396	67 875
TOTAAL DER PASSIVA	1 478 389	1 408 523

Resultatenrekening

in duizend EUR

	2015	2014
Bedrijfsopbrengsten	1 218 609	1 241 623
Omzet	1 161 959	1 194 026
Geproduceerde vaste activa	7 895	7 817
Andere bedrijfsopbrengsten	48 755	39 780
Bedrijfskosten	1 147 104	1 175 637
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	571 278	571 514
Aankopen	573 201	568 999
Voorrad: afname (toename) (+) (-)	-1 923	2 515
Diensten en diverse goederen	222 737	239 094
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (+) (-)	134 504	144 046
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	188 673	183 874
Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen) (+) (-)	16 785	24 757
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) (+) (-)	708	-983
Andere bedrijfskosten	12 419	13 335
Bedrijfswinst (bedrijfsverlies) (+) (-)	71 505	65 986
Financiële opbrengsten	382	243
Opbrengsten uit vlottende activa	238	148
Andere financiële opbrengsten	144	95
Financiële kosten	8 565	9 054
Kosten van schulden	6 159	7 127
Andere financiële kosten	2 406	1 927
Winst (verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening voor belasting (+) (-)	63 322	57 175
Uitzonderlijke opbrengsten	56 699	18 560
Meerwaarde bij de realisatie van vaste activa		18 350
Andere uitzonderlijke opbrengsten	56 699	210
Winst (verlies) van het boekjaar voor belasting (+) (-)	120 021	75 735
Belastingen op het resultaat (+) (-)	37 939	9 999
Belastingen	46 261	23 188
Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen	8 322	13 189
Winst (verlies) van het boekjaar (+) (-)	82 082	65 736
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar (+) (-)	82 082	65 736

Resultaatverwerking

in duizend EUR

	2015	2014
Te bestemmen winst (verlies) (+) (-)	320 737	239 127
Te bestemmen winst (verlies) van het boekjaar (+) (-)	82 082	65 736
Overgedragen winst (verlies) van het vorige boekjaar (+) (-)	238 655	173 391
Onttrekking aan het eigen vermogen	39	
Aan de reserves	39	
Toevoeging aan het eigen vermogen		39
Aan de overige reserves		39
Over te dragen winst (verlies) (+) (-)	320 002	238 655
Uit te keren winst	774	433
Andere rechthebbenden	774	433

Verklaring inzake Deugdelijk Bestuur

1. INLEIDING

Mobistar hecht veel belang aan een goed bestuur en bevestigt haar voornemen om zich te richten naar de Belgische Corporate Governance Code van 12 maart 2009 die zij als referentiecode hanteert.

Deze code is online beschikbaar en kan geraadpleegd worden op het volgende internetadres: <http://www.corporategovernancecommittee.be>. De code werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 28 juni 2010 als bijlage bij het Koninklijk Besluit van 6 juni 2010 houdende aanduiding van de na te leven Code inzake deugdelijk bestuur door genoteerde vennootschappen.

De Raad van Bestuur heeft in samenwerking met het Toezichtcomité voor Corporate Governance een nieuwe Corporate Governance Charter opgesteld dat werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur op 16 oktober 2015. Deze tiende versie van het Corporate Governance Charter is van kracht sedert 1 november 2015. Het Charter kan worden geraadpleegd op de website van Mobistar (<https://corporate.mobistar.be/nl/financiële-informatie/corporate-governance>) en kan worden opgevraagd bij het Investor Relations departement.

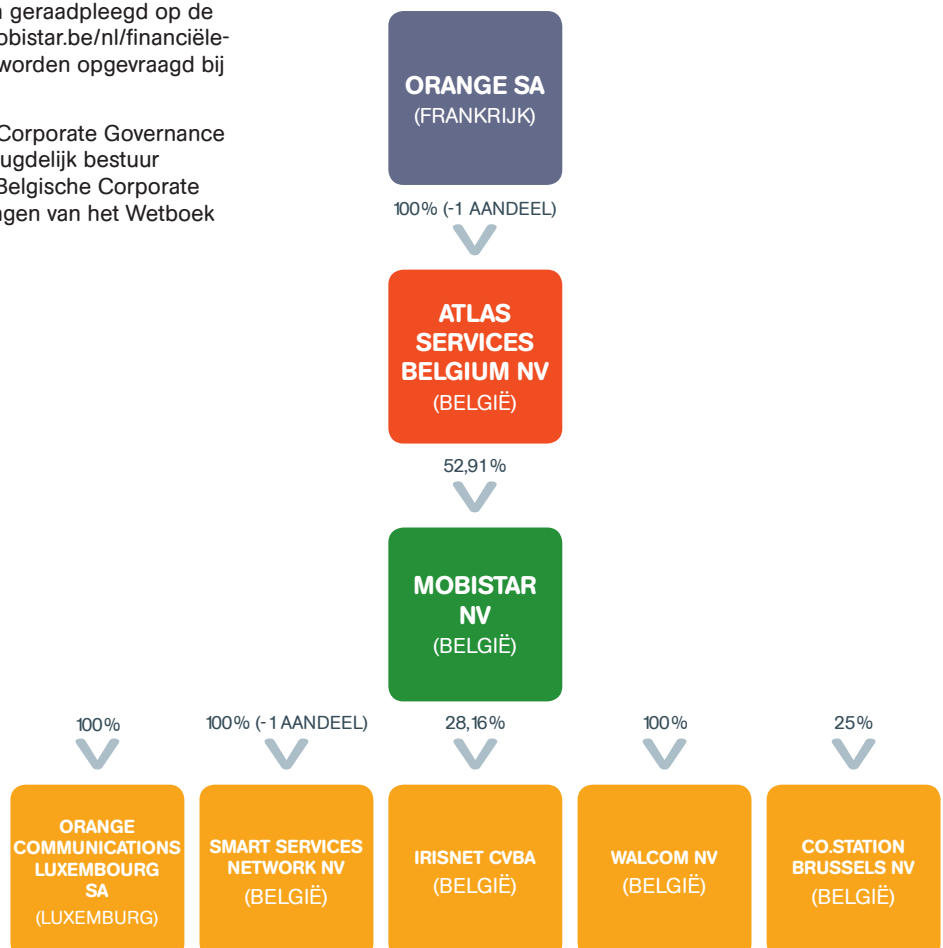
De vennootschap is van oordeel dat haar Corporate Governance Charter evenals deze Verklaring inzake deugdelijk bestuur zowel de geest als de bepalingen van de Belgische Corporate Governance Code en de relevante bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen weerspiegelen.

2. WET OP DE OPENBARE OVERNAMEBIEDINGEN

Op 24 augustus 2009 heeft Mobistar een kennisgeving ontvangen van zijn uiteindelijke aandeelhouder Orange sa op grond van artikel 74 §7 van de wet van 1 april 2007 op de openbare overnamebiedingen.

Deze kennisgeving omvatte de details van de participatie van Orange sa in Mobistar nv. Per 24 augustus 2009 hield Orange sa indirect 31.753.100 aandelen van Mobistar nv.

De controleketen werd op 1 juli 2013 herbevestigd, na een interne reorganisatie van de Orange groep. Het huidige organigram per 31 december 2015 wordt hierna weergegeven:

3. RELEVANTE INFORMATIE BEOOGD DOOR DE WET VAN 2 MEI 2007 EN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 14 NOVEMBER 2007

Op 31 december 2015 was de aandeelhoudersstructuur als volgt samengesteld:

Mobistar aandeelhouders	Aantal aandelen	% kapitaal
Atlas Services Belgium nv	31.753.100	52,91 %
Boussard & Gavaudan Asset Management	1.810.714	3,02 %
Schroder Investment Management	3.105.040	5,17 %
M&G Investment Management Ltd	1.801.397	3,00 %
Publiek (andere)	21.544.163	35,90 %
Totaal aantal aandelen	60.014.414	100 %

De meerderheidsaandeelhouder van de vennootschap is Atlas Services Belgium nv, die 52,91 % van de aandelen van de vennootschap in bezit heeft. Atlas Services Belgium nv is een volledige dochter van Orange sa.

Conform de transparantieregeling (artikel 18 van de Wet van 2 mei 2007) op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in beursgenoteerde bedrijven, behoudt Mobistar de meldingsdrempels van 3 %, 5 % en veelvouden van 5 %. In januari 2015 overschreed Schroder Investment Management de drempel van 5 % en in augustus 2015 overschreed M&G Investment Management de drempel van 3 %.

Alle uitstaande aandelen van de vennootschap zijn gewone aandelen. Er zijn geen bijzondere klassen van aandelen en alle aandelen verlenen dezelfde rechten. Er zijn geen uitzonderingen op deze regel.

Er is geen enkele wettelijke of statutaire beperking van het stemrecht verbonden aan de aandelen van de vennootschap.

De bestuurders worden benoemd en ontslagen overeenkomstig de relevante artikelen van het Wetboek van Vennootschappen. Meer details hieromtrent bevinden zich eveneens in Bijlage I, Titel II van het Corporate Governance Charter.

De statuten van de vennootschap kunnen gewijzigd worden overeenkomstig de relevante bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen.

De Raad van Bestuur is niet gemachtigd om nieuwe aandelen uit te geven aangezien de vennootschap geen gebruik maakt van de procedure van het toegestane kapitaal.

Op de Algemene Vergadering van 7 mei 2014 hebben de aandeelhouders de Raad van Bestuur gemachtigd om aandelen van de vennootschap te verkrijgen (door aankoop of ruil) ten belope van een maximum van 20 % van de door de vennootschap uitgegeven aandelen. Deze machtiging is geldig voor een periode van vijf jaar vanaf de datum van genoemde Algemene Vergadering. De aankoopprijs van de aandelen mag niet hoger liggen dan 115 % en niet lager dan 85 % van de gemiddelde slotkoers van de aandelen gedurende de vijf werkdagen voorafgaand aan de verkrijging. Deze machtiging geldt tevens voor de aankoop van aandelen van de vennootschap door een rechtstreekse dochtervennootschap in de zin van artikel 627 van het Wetboek van Vennootschappen. De aandeelhouders hebben bovendien de Raad van Bestuur gemachtigd om de aldus door de vennootschap verkregen aandelen te verkopen (in het kader van een liquiditeitscontract) of te vernietigen, om desgevallend deze vernietiging bij notariële akte te laten vaststellen en om de statuten aan te passen en te coördineren om ze in overeenstemming te brengen met de aldus genomen beslissingen.

4. SAMENSTELLING EN WERKINGSWIJZE VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN DE COMITÉS

De samenstelling van de Raad van Bestuur wordt bepaald op basis van algemene en complementaire deskundigheid, ervaring en kennis, alsook op basis van genderdiversiteit en diversiteit in het algemeen. De Raad van Bestuur moet bestaan uit een voldoende aantal bestuurders teneinde diens goede werking toe te laten, rekening houdend met de specificiteiten van de vennootschap.

Op 31 december 2015 bestond de Raad van Bestuur uit twaalf leden waaronder één uitvoerend bestuurder en elf niet-uitvoerende bestuurders (waaronder vier onafhankelijke bestuurders). Binnen de Raad van Bestuur werd geen leeftijds grens vastgelegd.

In 2015 hebben twee bestuurders ontslag genomen en werden vervangen: de heer Bertrand du Boucher heeft per 30 juni 2015 ontslag genomen en werd door de heer Christophe Naulleau op 23 juli 2015 vervangen, en mevrouw Geneviève André heeft per 1 december 2015 ontslag genomen en werd door de heer Francis Gelibter op dezelfde datum vervangen.

Naam	Functie	Hoofdfunctie	Leeftijd	Nationaliteit	Einde mandaat
J. Steyaert	Voorzitter	Bestuurder van vennootschappen	70	Belgisch	2017
J.M. Harion ⁽¹⁾⁽²⁾	Uitvoerend bestuurder	CEO Mobistar	54	Frans	2017
J. Deschuyffeleer ⁽³⁾	Onafhankelijk bestuurder	Senior VP Technology Consulting HP	58	Belgisch	2017
Société de Conseil en Gestion et Stratégie d'Entreprises ⁽³⁾⁽⁴⁾	Onafhankelijk bestuurder	Bestuurder van vennootschappen	NVT	Belgisch	2017
F. Gelibter ⁽¹⁾⁽⁷⁾	Bestuurder	Chief Finance & Strategy for Europe Orange	58	Frans	2016
G. Ries ⁽¹⁾	Bestuurder	Executive VP International Operations Orange	61	Frans	2017
Ch. Naulleau ⁽¹⁾⁽⁶⁾	Bestuurder	Senior VP Europe-Countries Governance Orange	56	Frans	2016
P. Lambert-de Diesbach ⁽¹⁾	Bestuurder	Senior VP - Head of Investor Relations Orange	59	Frans	2017
B. Mettling ⁽¹⁾	Bestuurder	Deputy CEO Orange (HR / Internal Communication)	58	Frans	2017
G. Pellissier ⁽¹⁾	Bestuurder	Deputy CEO Orange (Europe and Group operations)	57	Frans	2015
M. De Rouck ⁽³⁾	Onafhankelijk bestuurder	Head of Fraud protection Office BNP Paribas Fortis	59	Belgisch	2017
Leadership and Management Advisory Services (LMAS) ⁽³⁾⁽⁵⁾	Onafhankelijk bestuurder	Bestuurder van vennootschappen	NVT	Belgisch	2017

(1) Bestuurders die de meerderheidsaandeelhouder (Atlas Services Belgium nv) vertegenwoordigen.

(2) Bestuurder belast met het dagelijks bestuur sinds 1 december 2011.

(3) De onafhankelijke bestuurders hebben een verklaring ondertekend die stelt dat ze de criteria voor onafhankelijkheid respecteren die vermeld worden in het Wetboek van Vennootschappen.

(4) De vennootschap Société de Conseil en Gestion et Stratégie d'Entreprises (SOGESTRA) wordt vertegenwoordigd door mevrouw Nadine Lemaître-Rozencweig.

(5) De vennootschap Leadership and Management Advisory Services (LMAS) wordt vertegenwoordigd door de heer Grégoire Dallemagne.

(6) De heer Christophe Naulleau werd per 23 juli 2015 gecoöpteerd na het ontslag van de heer Bertrand du Boucher. Zijn definitieve benoeming zal voorgesteld worden op de Algemene Vergadering van 2016.

(7) De heer Francis Gelibter werd per 1 december 2015 gecoöpteerd na het ontslag van mevrouw Geneviève André. Zijn definitieve benoeming zal voorgesteld worden op de Algemene Vergadering van 2016.

Er is voorzien dat de Raad van Bestuur minstens viermaal per jaar vergadert. In 2015 heeft de Raad van Bestuur voornamelijk volgende onderwerpen besproken:

- > de strategie en de structuur van de vennootschap;
- > het budget en de financiering van de vennootschap;
- > de operationele en financiële toestand;
- > de opvolging van de strategische projecten;
- > de werking en de besluiten van de comités opgericht door de Raad van Bestuur;
- > de evolutie van het regelgevende kader;

- > distributiebeleid en -vehikels;
- > branding en communicatie;
- > netwerk licenties en spectrum vereisten.

De directie van de vennootschap bezorgt de bestuurders voor de aanvang van elke vergadering een dossier met alle noodzakelijke informatie voor de beraadslaging over de op de agenda geplaatste onderwerpen (waarvan de belangrijkste hierboven werden vermeld).

De statuten bepalen dat de Raad van Bestuur zijn beslissingen neemt bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Aanwezigheid van de bestuurders op vergaderingen van de Raad van Bestuur:

Leden van de Raad van Bestuur	Functie	03.02	24.03	26.03	22.04	11.06	23.07	16.10	25.11	08.12	11.12
J. Steyaert	Voorzitter	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
Ch. Naulleau	Bestuurder	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	D	D	D	D	D
F. Gelibter	Bestuurder	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	R	R
B. du Boucher	Bestuurder	D	D	D	D	D	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
G. Ries	Bestuurder	R	D	D	D	R	D	D	D	D	D
J. Deschuyffeleer	Onafhankelijk bestuurder	V	D	D	D	D	D	D	D	D	D
SOGESTRA (N. Lemaître-Rozencweig)	Onafhankelijk bestuurder	D	V	D	D	D	D	D	D	D	D
J. M. Harion	Bestuurder	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
G. André	Bestuurder	D	D	D	D	D	D	D	D	NVT	NVT
M. De Rouck	Onafhankelijk bestuurder	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
P. Lambert-de Diesbach	Bestuurder	D	V	V	D	V	D	D	D	D	R
B. Mettling	Bestuurder	D	D	R	D	R	R	D	R	D	R
Leadership and Management Advisory Services (G. Dallemagne)	Onafhankelijk bestuurder	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
G. Pellissier	Bestuurder	D	R	R	D	R	D	D	D	D	R

D: deelgenomen (in persoon of per telefoon)

V: verontschuldigd

R: geldig vertegenwoordigd

NVT: niet van toepassing

SAMENSTELLING VAN DE RAAD VAN BESTUUR

- 1 Jan Steyaert (Voorzitter)
- 2 Jean Marc Harion (Uitvoerend bestuurder)
- 3 Geneviève André
- 4 P. Lambert-de Diesbach
- 5 Grégoire Dallemagne
- 6 Nadine Lemaître-Rozencweig
- 7 Martine De Rouck
- 8 Bruno Mettling
- 9 Johan Deschuyffeleer
- 10 Gervais Pellissier
- 11 Bertrand du Boucher
- 12 Gérard Ries

De Raad van Bestuur heeft drie statutaire comités opgericht (het Auditcomité, het Remuneratie- en Benoemingscomité en het Strategisch Comité) evenals een extrastatutair comité (het Toezichtcomité voor Corporate Governance).

Het Auditcomité

Het Auditcomité bestond in 2015 uit drie bestuurders: de vennootschap Société de Conseil en Gestion et Stratégie d'Entreprises (SOGESTRA, vertegenwoordigd door mevrouw Nadine Lemaître-Rozencweig), mevrouw Martine De Rouck en de heer Bertrand du Boucher. Het mandaat van de heer du Boucher is op 30 juni 2015 tot een eind gekomen. Hij werd vervangen door mevrouw Geneviève André die haar ontslag gaf op 1 december 2015. De heer Francis Gelibter nam haar mandaat over vanaf die datum.

Het Auditcomité heeft als taak de Raad van Bestuur bij te staan in zijn verantwoordelijkheden op het gebied van - onder andere - de monitoring van het verslaggevingsproces van de financiële informatie, de monitoring van de doeltreffendheid van de systemen van interne controle en risicobeheer, de monitoring van de interne audit en van zijn doeltreffendheid, de monitoring van de wettelijke controle van de financiële verslagen, de beoordeling en de monitoring van de onafhankelijkheid van de commissaris, het onderzoek van de budgetvoorstellen voorgesteld door het management en de opvolging van de financiële relaties tussen de vennootschap en haar aandeelhouders. In 2015 vergaderde het Auditcomité zeven maal.

Aanwezigheid van de leden op vergaderingen van het Auditcomité:

Leden van het Auditcomité	Functie	02.02	20.04	08.06	22.07	15.10	25.11	08.12
SOGESTRA (N. Lemaître-Rozencweig)	Voorzitter	D	D	D	D	D	D	D
B. du Boucher	Bestuurder	D	D	D	NVT	NVT	NVT	NVT
G. André	Bestuurder	NVT	NVT	NVT	D	D	D	NVT
F. Gelibter	Bestuurder	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	V
M. De Rouck	Onafhankelijk bestuurder	D	D	D	D	D	D	D

D: deelgenomen (in persoon of per telefoon)

V: verontschuldigd

NVT: niet van toepassing

De belangrijkste onderwerpen die in 2015 binnen het Auditcomité werden besproken zijn de volgende:

- > de jaarlijkse evaluatie van de werking van het comité;
- > de periodieke financiële, budget- en activiteitenverslagen;
- > de interne controle, met inbegrip van de kwaliteitsaspecten;
- > de interne audit (plan, activiteiten, verslagen en besluiten);
- > de evaluatie van de externe audit en van het verslag van de commissaris;
- > het risicobeheer (cartografie en belangrijke risico's en gebeurtenissen);
- > het jaarlijks verslag 'Fraudepreventie en revenue assurance';
- > de informatiebeveiliging;
- > het jaarlijks verslag 'Naleving & Ethiek';
- > het jaarlijks verslag met betrekking tot de voornaamste geschillen.

Het Remuneratie- en Benoemingscomité

In 2015 bestond het Remuneratie- en Benoemingscomité uit vijf bestuurders: de heren Bruno Mettling (Voorzitter), Jan Steyaert en Johan Deschuyffeleer, mevrouw Martine De Rouck en de vennootschap Société de Conseil en Gestion et Stratégie d'Entreprises (SOGESTRA, vertegenwoordigd door mevrouw Nadine Lemaître-Rozencweig).

Het Remuneratie- en Benoemingscomité heeft onder andere de opdracht de Raad van Bestuur bij te staan bij het vaststellen van de remuneratie van de directieleden van de vennootschap evenals bij het voordragen van leden voor de Raad van Bestuur voor benoeming of herverkiezing.

In 2015 vergaderde het Remuneratie- en Benoemingscomité vijf maal en bestudeerde onder andere de remuneratie van de leden van het Uitvoerend Management en het remuneratiebeleid van de vennootschap. Het comité heeft de samenstelling van de Raad van Bestuur en van het Uitvoerend Management geëvalueerd en de veranderingen die in de loop van 2015 hebben plaatsgevonden, besproken.

Het Remuneratie- en Benoemingscomité heeft eveneens het remuneratieverslag van de vennootschap opgesteld en voorgelegd aan de Raad van Bestuur.

Aanwezigheid van de leden op vergaderingen van het Remuneratie- en Benoemingscomité:

Leden van het Remuneratie- en Benoemingscomité	Functie	03.02	06.05	22.07	15.10	08.12
B. Mettling	Voorzitter	D	D	D	D	D
J. Steyaert	Bestuurder	D	D	D	D	D
SOGESTRA (N. Lemaître-Rozencweig)	Onafhankelijk bestuurder	D	D	D	D	D
J. Deschuyffeleer	Onafhankelijk bestuurder	V	V	V	D	D
M. De Rouck	Onafhankelijk bestuurder	D	D	D	D	D

D: deelgenomen (in persoon of per telefoon)

V: verontschuldigd

Het Strategisch Comité

Het Strategisch Comité heeft als taak de Raad van Bestuur bij te staan in het bepalen en evalueren van de strategie van de vennootschap.

Per einde 2015 bestond het Strategisch Comité uit acht bestuurders: de heer Johan Deschuyffeleer (Voorzitter), de vennootschap Leadership and Management Advisory Services (LMAS, vertegenwoordigd door de heer Grégoire Dallemagne), de heren Jan Steyaert, Gérard Ries, Patrice Lambert-de Diesbach, Bertrand du Boucher en Gervais Pellissier en mevrouw Geneviève André. De heer Bertrand du Boucher heeft ontslag genomen in juli 2015 en werd vervangen door de heer Christophe Naulleau. Mevrouw Geneviève André heeft ontslag genomen in december 2015 en werd vervangen door de heer Francis Gelibter.

In 2015 vergaderde het Strategisch Comité zes maal en behandelde voornamelijk volgende onderwerpen:

- > de resultaten van de vennootschap;
- > de ontwikkeling en de vooruitzichten van de vennootschap;
- > de convergentie en nieuwe technologieën;
- > de voornaamste investeringen;
- > de strategie inzake vastelijnendiensten, kabel distributie en netwerkbeheer;
- > de markt tendensen en de positionering van de vennootschap;
- > belangrijke geschillen;
- > de branding en aanverwante zaken.

Aanwezigheid van de leden op vergaderingen van het Strategisch Comité:

Leden van het Strategisch Comité	Functie	16.01	11.03	25.06	24.09	25.11	09.12
J. Deschuyffeleer	Voorzitter	D	D	D	D	D	D
J. Steyaert	Bestuurder	D	D	D	D	D	D
B. du Boucher	Bestuurder	D	D	D	NVT	NVT	NVT
G. Ries	Bestuurder	V	D	D	D	D	D
G. André	Bestuurder	D	D	D	D	D	NVT
Ch. Naulleau	Bestuurder	NVT	NVT	NVT	D	D	D
Leadership and Management Advisory Services (G. Dallemagne)	Onafhankelijk bestuurder	D	D	D	D	D	D
G. Pellissier	Bestuurder	V	V	D	D	V	D
F. Gelibter	Bestuurder	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
P. Lambert-de Diesbach	Bestuurder	V	V	V	V	D	D

D: deelgenomen (in persoon of per telefoon)

V: verontschuldigd

NVT: niet van toepassing

Het Toezichtcomité voor Corporate Governance

Het Toezichtcomité voor Corporate Governance is een ad hoc comité dat werd opgericht op 14 december 2004, na de publicatie van de (eerste) Corporate Governance Code, met de bedoeling de evoluties te volgen inzake Corporate Governance en de toepassing ervan binnen de vennootschap te waarborgen.

Per einde 2015 bestond het comité uit drie bestuurders: de heer Jan Steyaert, mevrouw Geneviève André en de vennootschap Société de Conseil en Gestion et Stratégie d'Entreprises (SOGESTRA, vertegenwoordigd door mevrouw Nadine Lemaître-Rozencweig). In december 2015 werd mevrouw Geneviève André vervangen door de heer Christophe Naulleau.

In 2015 kwam het Toezichtcomité voor Corporate Governance eenmaal samen.

De in 2015 behandelde onderwerpen betroffen onder andere de evoluties op het vlak van governance, de evaluatie van de comités, alsook de opvolging van de status van de dematerialisering van de aandelen van de vennootschap.

Aanwezigheid van de leden op vergaderingen van het Toezichtcomité voor Corporate Governance:

Leden van het toezichtcomité voor Corporate Governance	Functie	22.12
SOGESTRA (N. Lemaître-Rozencweig)	Voorzitter	D
J. Steyaert	Bestuurder	D
G. André	Bestuurder	NVT
Ch. Naulleau	Bestuurder	D

D: deelgenomen (in persoon of per telefoon)
NVT: niet van toepassing

5. INSPANNINGEN DIE WERDEN GELEVERD ZODANIG DAT MINSTENS EEN DERDE VAN DE LEDEN VAN EEN ANDER GESLACHT IS DAN DE OVERIGE

Bij het vervangen van bestuurders wordt zo veel mogelijk getracht om vrouwelijke kandidaten te benoemen.

De Raad van Bestuur telt op dit moment twee vrouwelijke bestuurders op een totaal van 12 bestuurders. Bij toekomstige benoemingen zullen verdere inspanningen worden geleverd om zo snel mogelijk het gewenste quota (één derde vrouwelijke bestuurders) te bereiken. Mobistar streeft er naar om de doelstelling ruim voor de wettelijke opgelegde termijn (2019) te bereiken.

6. SAMENSTELLING EN WERKING VAN HET UITVOEREND MANAGEMENT

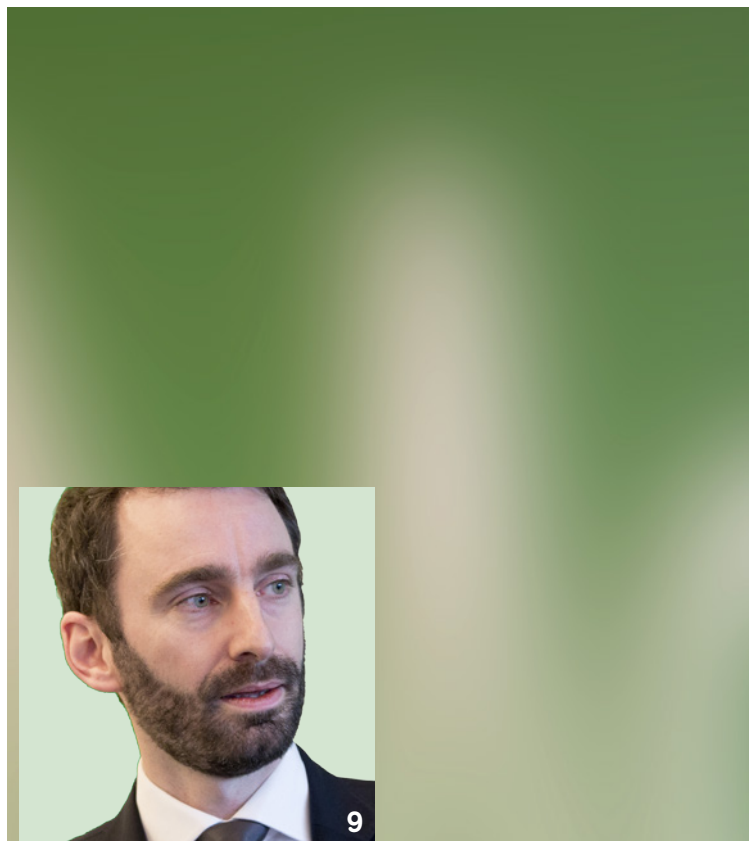
De heer Jean Marc Harion oefent sinds 1 december 2011 de functie uit van CEO.

Tijdens de vergadering van 24 juli 2003 besliste de Raad van Bestuur geen gebruik te maken van de wettelijke en statutaire mogelijkheid om bepaalde bevoegdheden naar een directiecomité te delegeren.

Om de CEO bij te staan in zijn verantwoordelijkheden inzake dagelijks bestuur komt een comité (het 'Uitvoerend Management') in principe elke week bijeen. Elk lid van het Uitvoerend Management, behalve de CEO, staat aan het hoofd van een departement van de organisatie.

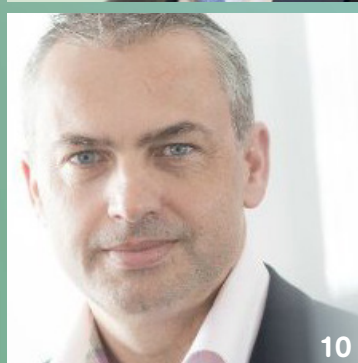
Het Uitvoerend Management is als volgt samengesteld:

- > De heer Jean Marc Harion (Chief Executive Officer)
- > De heer Stéphane Beauvain (Chief Enterprise and Wholesales Officer)
- > De heer Paul-Marie Dessart (Secretary General)
- > De heer Ludovic Pech (Chief Financial Officer)
- > Mevrouw Anne Cambier (Chief People Officer) tot 30 juni 2015
- > Mevrouw Cristina Zanchi (Chief Consumer Officer)
- > De heer Alain Ovin (Chief Customer Service Officer)
- > De heer Erick Cuvelier (Chief Information Officer on Strategic Program)
- > De heer Sven Bols (Chief Sales & Distribution Officer) tot 30 juni 2015
- > De heer Gabriel Flichy (Chief Network Officer)
- > De heer Jérémie Dutray (Chief Operating Officer)
- > De heer Werner De Laet (Chief Executive Officer Orange Communications Luxembourg sa)
- > Mevrouw Isabel Carrion (Chief People Officer) vanaf 1 september 2015

- 1 Jean Marc Harion
- 2 Stéphane Beauduin
- 3 Paul-Marie Dessart
- 4 Ludovic Pech
- 5 Cristina Zanchi
- 6 Alain Oryn
- 7 Erick Cuvelier
- 8 Gabriel Flichy
- 9 Jérémie Dutray
- 10 Werner De Laet
- 11 Isabel Carrion

7. CONTRACTUELE RELATIES MET BESTUURDERS, MANAGERS EN GROEPSVENNOOTSCHAPPEN

Elk contract en elke transactie tussen een bestuurder of een lid van het Uitvoerend Management en de vennootschap is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Bestuur, na informatie en consultatie van het Auditcomité hieromtrent. Dergelijke contracten of transacties moeten worden afgesloten aan commerciële voorwaarden, conform de op de markt geldende omstandigheden. De voorafgaande goedkeuring van de Raad van Bestuur is vereist, en dit zelfs indien de artikelen 523 en 524 van het Wetboek van Vennootschappen niet van toepassing zijn op de betreffende transactie of het betreffende contract. Diensten die worden geleverd door de vennootschap in het algemene kader van haar activiteiten en aan normale marktvoorwaarden (d.w.z. een normale 'klantrrelatie') zijn echter niet onderworpen aan dergelijke voorafgaande goedkeuring.

Tussen verschillende bedrijven van de Orange groep en de vennootschap bestaan overeenkomsten en/of aanrekeningen aangaande prestaties van personeelsleden en/of levering van diensten of goederen. Deze overeenkomsten en aanrekeningen worden nagekeken door het Auditcomité van de vennootschap.

8. EVALUATIEPROCES VAN DE RAAD VAN BESTUUR, DE COMITÉS EN DE INDIVIDUELE BESTUURDERS

De Raad van Bestuur staat in voor een periodieke evaluatie van zijn eigen doeltreffendheid en voor de periodieke evaluatie van de verschillende comités.

Hiertoe voert de Raad van Bestuur, minstens om de twee of drie jaar, onder leiding van zijn voorzitter een evaluatie uit met betrekking tot de omvang, samenstelling en prestaties van de Raad van Bestuur en de verschillende comités. Deze evaluatie beoogt vier doelstellingen:

- > beoordelen van de werking;
- > nagaan of de belangrijke onderwerpen grondig worden voorbereid en besproken;
- > de daadwerkelijke bijdrage van elke bestuurder aan de werkzaamheden van de Raad van Bestuur en de comités, zijn of haar aanwezigheid bij de vergaderingen van de Raad van Bestuur en/of van de comités en zijn of haar constructieve betrokkenheid bij de besprekingen en de besluitvorming beoordelen;
- > de huidige samenstelling van de Raad van Bestuur en de comités beoordelen in het licht van de gewenste samenstelling.

Teneinde een periodieke individuele evaluatie mogelijk te maken, zijn de bestuurders gehouden hun volledige medewerking te verlenen aan de voorzitter van de Raad van Bestuur, aan het Remuneratie- en Benoemingscomité en aan elke andere persoon, zowel intern als extern aan de vennootschap, belast met de evaluatie van de bestuurders. De voorzitter van de Raad van Bestuur en de uitoefening van zijn functies in de Raad van Bestuur worden eveneens geëvalueerd.

De niet-uitvoerende bestuurders zijn gehouden hun interactie met het Uitvoerend Management jaarlijks te evalueren en, indien nodig, maken zij voorstellen over aan de voorzitter van de Raad van Bestuur met het oog op verbeteringen.

In februari 2016 werd een evaluatie van het Auditcomité uitgevoerd. De resultaten van deze evaluatie wijzen niet op een slechte werking of een kennelijk gebrek aan competentie binnen het Auditcomité.

Voor meer informatie wordt verwezen naar Titel II, 1.3 en 2.1 van het Corporate Governance Charter.

9. INFORMATIE MET BETREKKING TOT VERLONING GERELATEERD AAN AANDELEN

Er werd in 2015 geen verloning uitgekeerd in de vorm van aandelen, opties of andere rechten om aandelen van de vennootschap te verkrijgen. Er zal ook op de jaarlijkse Algemene Vergadering van 2016 geen voorstel daaromtrent worden neergelegd.

De vennootschap kreeg in de loop van 2015 de melding van de verkoop van 1.000 Mobistar aandelen door een lid van het Uitvoerend Management, de heer Werner De Laet.

10. REMUNERATIEVERSLAG

Remuneratiebeleid voor de leden van het Uitvoerend Management

Het remuneratiebeleid van de vennootschap is gebaseerd op prestaties, met als doel de medewerkers te motiveren om de doelstellingen van de vennootschap te verwezenlijken maar tegelijkertijd ook individuele prestaties aan te moedigen. Het remuneratiebeleid kadert in een meer algemene remuneratiestrategie die medewerkers betreft bij de uitwerking en de uitvoering van de strategie van de vennootschap, het welzijn en het evenwicht tussen gezinsleven en privéleven bevordert en de bedrijfscultuur en de waarden van de vennootschap alsook carrièreperspectieven binnen het bedrijf in acht neemt.

Dit remuneratiebeleid wordt doorlopend geëvalueerd ten opzichte van de marktpraktijken, de collectieve uitdaging en doelstelling van Mobistar om zijn medewerkers te motiveren, de persoonlijke betrokkenheid om de ambities van de vennootschap te bevorderen en een interessante remuneratie te bieden op de arbeidsmarkt. Om dit te bereiken werkt Mobistar nauw samen met verschillende universiteiten teneinde de beste tools te ontwikkelen aangaande functieclassificaties, de componenten van de remuneratie en het remuneratieniveau voor elk type functie. De gebruikte salarisstudies worden gekozen op basis van de sector, de grootte van de bedrijven en de strategische uitdagingen.

Naast het remuneratiebeleid dat voor al zijn medewerkers gebaseerd is op prestaties, heeft Mobistar eveneens de ambitie om de leden van het Uitvoerend Management te vergoeden in verhouding tot de prestaties van de vennootschap op korte termijn en de verwezenlijking van strategische ambities van de vennootschap op lange termijn. Alle leden van het Uitvoerend Management hebben het statuut van werknemer van de vennootschap.

In 2014 startte Mobistar met een herziening van zijn remuneratiestructuur voor de leden van het Uitvoerend Management, met de bedoeling de remuneratie meer richting een groeibeleid op lange termijn te sturen, in lijn met de strategie. Die inspanning, waar het zich in 2014 op toelagde voor een periode van 2 jaar, werd in 2015 voortgezet voor een periode van 3 jaar. Het doel is om een structureel evenwicht te vinden tussen de doelstellingen op korte en die op lange termijn.

Structuur van de remuneratie van de leden van het Uitvoerend Management

De remuneratie van de leden van het Uitvoerend Management is samengesteld uit de volgende elementen:

1. Jaarlijks basissalaris (circa 50 % van totale remuneratie)
2. Variabele remuneratie gebaseerd op de prestaties op zowel korte als lange termijn ter bevordering van de verwezenlijking van de doelstellingen van de vennootschap (circa 33 % van totale remuneratie)
  - a. Variabele remuneratie op korte termijn, 'doelstellingsbonus' genaamd
  - b. Variable remuneratie op lange termijn, 'langetermijnbonus 2014-2015', 'langetermijnbonus 2015-2016' en 'langetermijnaanmoedigingspremie' genaamd (Long-term Incentive Plan, 'LTIP')

De Algemene Vergadering van mei 2011 heeft beslist om de uitzondering voorzien in artikel 520ter van het Wetboek van Vennootschappen (in combinatie met artikel 525) toe te passen om rekening te houden met de concurrentiële en voortdurend evoluerende omgeving die eigen is aan de telecommunicatiesector. In 2015 vond er een herbalancering plaats tussen de variabele remuneratie op korte termijn, en die op lange termijn.

3. Andere elementen van de remuneratie (circa 17 % van totale remuneratie)
  - a. Groepsverzekering bestaande uit vier luiken: leven – overlijden – invaliditeit en vrijstelling van premies
  - b. Hospitalisatieverzekering
  - c. Winstdelingsplan voor werknemers
  - d. Terbeschikkingstelling van een voertuig
  - e. Maaltijdcheques en ecocheques
  - f. Huisvestingskosten van de Chief Executive Officer en sommige leden van het Uitvoerend Management

Componenten van de remuneratie van de leden van het Uitvoerend Management

Het remuneratiebeleid van het Uitvoerend Management wordt geëvalueerd en besproken in het Remuneratie- en Benoemingscomité die haar voorstellen ter goedkeuring voorlegt aan de Raad van Bestuur.

1. Jaarlijks basissalaris

Het jaarlijks basissalaris dient ertoe de aard en de omvang van de individuele verantwoordelijkheden te vergoeden.

Het is gebaseerd op de benchmark rekening houdende met het respect van de interne billijkheid binnen de vennootschap.

2. Variabele remuneratie

2.a. Doelstellingsbonus

De variabele remuneratie op korte termijn is een sleutelement in het remuneratiebeleid van de vennootschap. Op basis van salarisstudies bevindt het beoogde contractuele variabele remuneratieniveau zich tussen 30 % en 40 % van het jaarlijks basissalaris voor de bedrijfsondersteunende functies, tussen 40 % en 50 % voor managementfuncties en 50 % voor de CEO. Deze variabele remuneratie omvat een luik dat individuele prestaties aanmoedigt, en een luik dat de verwezenlijking van de doelstellingen van de vennootschap beoogt te stimuleren.

> Het individueel deel is gebaseerd op een evaluatie van relevante en neutrale objectieven. Een aanzienlijk deel is gebaseerd op de managementkwaliteiten alsmede op de persoonlijke betrokkenheid bij de verwezenlijking van de doelstellingen van de vennootschap.

De bepalingen van de doelstellingen die gekoppeld zijn aan het individuele variabele deel vindt elk semester plaats. De individuele prestaties van de CEO worden bepaald door het Remuneratie- en Benoemingscomité; de individuele prestaties van de andere leden van het Uitvoerend Management worden voorgesteld door de CEO aan het Remuneratie- en Benoemingscomité.

> Het collectieve deel is, voor 2015, gebaseerd op financiële indicatoren, op de tevredenheid van de klanten en op werknemersbetrokkenheid, om zo de strategische ambitie van de vennootschap te weerspiegelen om de klant en de werknemer centraal te stellen in haar activiteiten:

- De geconsolideerde omzet uit telefonie (mobiele en vastelijndiensten)
- De geherformuleerde EBITDA (Earnings before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization)
- De Net Promoter Score (NPS = percentage van klanten die een gunstige score geven - percentage van klanten die een negatieve score geven)
- De 'Employee Net Promoter Score', die meet in welke mate de medewerkers van Mobistar het bedrijf zouden aanraden als een goede werkgever (percentage werknemers die een gunstige score geven - percentage van werknemers die een negatieve score geven)

De doelstellingen in verband met het collectieve variabele deel worden voor het hele jaar vastgesteld, gespreid per semester op basis van de doelstellingen van de vennootschap en goedgekeurd door het Remuneratie- en Benoemingscomité.

De doelstellingsbonus wordt toegekend in geld of in opties op aandelen die niet verbonden zijn aan de vennootschap.

Het resultaat van het collectieve en individuele deel wordt elk semester ter controle voorgelegd aan het Remuneratie- en Benoemingscomité alvorens te worden toegekend.

In het geval dat de objectieven niet worden bereikt, kan het collectieve deel naar 0 % gebracht worden. Ingeval van niet-voldoening van de persoonlijke prestaties, kan het financiële individuele deel verminderd en zelfs geannuleerd worden.

De resultaten van het eerste semester worden beoordeeld in de maand juli van het lopende jaar; de resultaten van het tweede semester worden beoordeeld in de maand februari van het jaar volgend op het einde van het boekjaar.

Leden van het Uitvoerend Management die zich in de loop van een semester bij het bedrijf voegen of het verlaten, krijgen een doelstellingsbonus die pro rata temporis wordt berekend. In 2015 werd daar één uitzondering op toegekend.

2.b. De variabele remuneratie op lange termijn

i. Langetermijnbonus 2014-2015 en 2015-2016

De langetermijnbonus 2014-2015 is een bonus die het mogelijk maakt om de transformatie van het bedrijf te evalueren over een periode van twee jaar om de remuneratie meer richting een groeibeleid op lange termijn te sturen en de realisatie van de strategie van het bedrijf te bevorderen. Die langetermijnbonus vertegenwoordigt 20 % van de jaarlijkse bruto remuneratie. Het werd opgesteld op basis van een marktendens die evolueert naar een herwonnen evenwicht tussen de bonussen op korte en lange termijn van het bedrijf.

Vanaf 2015 kunnen de Chief Executive Officer en zijn Uitvoerend Managementteam nu ook contractueel genieten van een nieuw Long-term Incentive Plan dat telkens over 3 jaar loopt (zie ii). Als overbrugging tussen de langetermijnbonus 2014-2015 en dit nieuwe terugkerende Long-term Incentive Plan werd er een uitzonderlijke langetermijnbonus 2015-2016 goedgekeurd, om ervoor te zorgen dat de focus op de langetermijngroei niet zou wankelen. Die langetermijnbonus 2015-2016 vertegenwoordigt 15 % van de jaarlijkse brutoremuneratie (30 % over de periode van twee jaar).

Die twee langetermijnbonussen zijn gebaseerd op twee KPI's: de cumulatieve geherformuleerde EBITDA-indicatoren voor de periode 2014-2015, respectievelijk 2015-2016, en de incrementele bedrijfsopbrengsten (mobiele en vastelijndiensten) die gegenereerd werden aan het einde van de periode 2014-2015, respectievelijk de periode 2015-2016 (beide goed voor 50 % van het gewicht).

De langetermijnbonus 2014-2015 wordt voor 25 % geëvalueerd in 2015, en voor 75 % in 2016. De langetermijnbonus 2015-2016 zal geëvalueerd worden in maart 2017.

Om die langetermijnbonussen te ontvangen, is de voorwaarde dat men in dienst is in maart 2015 en maart 2016 (voor de volledige balans van de 2014-2015 bonus) en in maart 2017 voor de 2015-2016 bonus. Indien managementleden met een Orange-contract een andere opdracht aannemen binnen de Orange-groep, hebben ze recht op een bonus pro rata temporis. De bonus wordt uitbetaald in contanten of in de vorm van aandelenopties in een ander bedrijf dan de Vennootschap. Indien de bonus wordt uitbetaald in de vorm van opties, worden die voor één jaar bevroren.

De leden van het Uitvoerend Management die in 2015 bij het bedrijf zijn begonnen, komen in aanmerking voor de langetermijnbonus 2015-2016.

De Chief Executive Officer komt niet in aanmerking voor de langetermijnbonus 2014-2015, maar wel voor de langetermijnbonus 2015-2016.

ii. Long-term Incentive Plan 2015-2017

Het 2015-2017 Long-term Incentive Plan is het eerste programma van het Remuneratie- en benoemingscomité in de nieuwe reeks van om de drie jaar terugkerende Long-term Incentive Plans ('LTIP') van de Vennootschap, dat de bedoeling heeft om de managementleden over de lange termijn aan te moedigen en te behouden, door hen te belonen als ze doelstellingen behalen die

gekoppeld zijn aan de strategie en de waardecreatie op lange termijn van de Vennootschap. Dit nieuwe LTIP vertegenwoordigt 30 % van de jaarlijkse vaste remuneratie na drie jaar, en de managementleden krijgen toegang tot dit LTIP op voorwaarde dat ze instemmen met een aanpassing van hun contractvoorwaarden, om de herbalancering van de korte- en langetermijnmix in hun beloningspakket te compenseren met een overeenstemmende daling van 5 % tot 10 % in hun jaarlijkse bonusmogelijkheden.

Het LTIP is een 'voortschrijdend plan' dat loopt over prestatieperioden van telkens drie jaar, waarbij de beloningen jaarlijks overwogen en bepaald worden door het Remuneratie- en benoemingscomité. Voor nieuwe managementleden is het LTIP toegankelijk vanaf het jaar na de instapdatum (d.w.z. de volgende jaarlijkse LTIP-toekenning die overwogen wordt door het Remuneratie- en benoemingscomité). In 2015 werd hierop één uitzondering verleend. Om in aanmerking te komen voor de Incentive Bonus moeten de managementleden nog in dienst zijn op de betalingsdatum, tenzij ze gevraagd worden voor een andere functie binnen de Orange-groep. In dat geval zullen ze pro rata beloond worden tot aan de datum van hun overplaatsing. Dit blijft onderworpen aan de goedkeuring van het Remuneratie- en benoemingscomité, en zal geval per geval worden besproken. Managementleden die vertrekken, komen niet in aanmerking voor verdere beloningen door het Remuneratie- en benoemingscomité.

Het Remuneratie- en benoemingscomité zal aan het begin van het boekjaar de drie bedrijfs-KPI's en doelstellingen vastleggen die van toepassing zullen zijn voor elke jaarlijkse toekenning van het LTIP gedurende de drie jaar durende prestatieperiode. De bedrijfsdoelstellingen worden los van elkaar 50%/50%/50% gewogen, zodat de hoogst mogelijke verwezenlijking voor elke LTIP-toekenning 150 % bedraagt. De prestaties zullen aan het einde van elke prestatieperiode van drie jaar beoordeeld worden door het Remuneratie- en benoemingscomité, volgens het 'hit-or-miss'-principe (alles of niets): de doelstelling is wel of niet behaald, en moet behaald zijn voordat het respectieve percentage voor elke doelstelling toegekend wordt. Op voorwaarde dat er minstens één bedrijfsdoelstelling behaald wordt in een prestatieperiode van drie jaar, kan de individuele bijdrage van een managementlid een bijkomende 25 % toevoegen aan het eindresultaat, tot een algemeen maximaal LTIP-potentieel van 175 % van de vastgestelde beloning.

Het Remuneratie- en benoemingscomité zal oordelen en een beslissing nemen over elke individuele bijdrage, rekening houdend met de volgende criteria:

- boven verwachting gepresteerd op het gebied van de individuele bijdrage met betrekking tot de strategische doelstellingen van elk managementlid (in zijn/haar werkzaamheden, op basis van de kosten en/of inkomsten)
- boven verwachting gepresteerd op het gebied van samenwerking en transversale bijdragen
- de persoonlijke prestaties in de tweejaarlijkse bonus bevonden zich tijdens de volledige prestatieperiode van drie jaar voortdurend boven de 100 %
- eventuele andere uitzonderlijke elementen waarmee rekening gehouden moet worden (bijdrage aan de Groep, belangrijke impact buiten Mobistar enz.)

Voor de toekenning van het 2015-2017 LTIP heeft het Remuneratie- en benoemingscomité de volgende bedrijfsdoelstellingen vastgelegd, die de strategische doelstellingen van de onderneming over de prestatieperiode van drie jaar weerspiegelen:

- > Groei van de omzet uit diensten ten opzichte van de doelstellingen in het strategische plan van 2014
- > Stijging in de winst per aandeel
- > Tegen eind 2017 aantal convergente B2C-klienten bereikt zoals vermeld in het strategische plan dat goedgekeurd is door de Raad van Bestuur

De LTIP-bonus wordt toegekend onder voorbehoud van de prestaties van de vennootschap gemeten over elke periode van drie jaar, waarbij de bonus wordt uitbetaald in contanten of in de vorm van aandelenopties in een ander bedrijf dan de Vennootschap. Indien de bonus wordt uitbetaald in de vorm van opties, worden die voor één jaar bevroren. Er wordt verwacht dat het 2015-2017 LTIP toegekend zal worden, en in maart 2018 uitbetaald zal worden afhankelijk van de resultaten.

3. Andere elementen van de remuneratie

3.a. Groepsverzekering - aanvullend pensioenplan

Het aanvullend pensioenplan is een plan met vooraf bepaalde bijdragen. De verworven reserve bestaat enkel uit werkgeversbijdragen.

3.b. Winstdelingsplan voor werknemers

Overeenkomstig de wet van 22 mei 2001 werd een Collectieve Arbeids Overeenkomst gesloten teneinde 1 % van de geconsolideerde nettowinst onder bepaalde voorwaarden te delen met de leden van het personeel met inbegrip van de leden van het Uitvoerend Management. Indien aan de toekenningsvoorwaarden is voldaan, wordt het bedrag toegekend aan elke werknemer, hierin inbegrepen de leden van het Uitvoerend Management, hetzelfde ongeacht het niveau van de functie die de werknemer uitoefent.

In 2015 gaf de Algemene Vergadering haar fiat voor de toekenning van een winstdeelnamenplan.

3.c. Vooraf onderhandelde vertrekvoorwaarden

De nieuwe Chief People Officer die in september 2015 bij de Vennootschap kwam werken, geniet van een niet-ontslaggarantie van 12 maanden. Voor de andere leden van het Uitvoerend Management gelden de gewone arbeidswetten en werden er geen specifieke ontslagbepalingen afgesproken.

De gedetailleerde remuneratie van de leden van het Uitvoerend Management

In 2015 steeg de remuneratie van het Uitvoerend Management met 18 % ten opzichte van 2014. De voornaamste variaties kwamen er als gevolg van:

1. een reorganisatie van het Uitvoerend Management die tot doel heeft om voort te bouwen op de resultaten van 2014 en de organisatie voor te bereiden op de jaren 2015-2016. Deze veranderingen resulteerden in een herziening van verschillende loonpakketten.
2. de variabele remuneratie op korte termijn uitbetaald in 2014 die stevig beïnvloed werd door de resultaten van 2013; het vermelde bedrag beslaat immers de tweede helft van 2013 en de eerste helft van 2014 wegens een verschuiving in de tijd.
3. de variabele remuneratie op lange termijn, die de remuneratie in 2014 niet beïnvloedt. De langetermijnbonus 2014-2015 zal wel een invloed hebben op de remuneratie van het Uitvoerend Management in 2015 en 2016. De langetermijnbonus 2015-2016 zal enkel een invloed hebben op de remuneratie van het Uitvoerend Management in 2017.

Eind 2015 werd er aan de Chief Enterprise & Wholesales Officer een ontslagvergoeding uitbetaald die overeenstemt met 10 maanden en 12 weken loon, en op de vertrekdatum, die vastgelegd werd op 30 juni 2016, zal er een betaling ter waarde van 3 maanden loon worden toegekend om het niet-concurrentiebeding te laten naleven.

(in €)	2015	2014
CEO		
Bruto basissalaris	330.952	319.410
Bruto variabele remuneratie (op korte termijn) in cash en/of opties	284.680	205.450
Bruto variabele remuneratie (op lange termijn) in cash en/of opties		
Andere componenten van de remuneratie (met uitzondering van de werkgeversbijdragen aan het pensioenplan)	91.819	63.597
• risicoverzekering	17.136	16.772
• andere componenten	74.684	46.825
Werkgeversbijdragen aan het pensioenplan	65.239	65.219
Totaal	772.690	653.676

UITVOEREND MANAGEMENT (MET UITZONDERING VAN DE CEO)

Bruto basissalaris	2.150.323	2.029.022
Bruto variabele remuneratie (op korte termijn) in cash en/of opties	1.180.304	932.364
Bruto variabele remuneratie (op lange termijn) in cash en/of opties	210.739	
Andere componenten van de remuneratie (met uitzondering van de werkgeversbijdragen aan het pensioenplan)	325.223	276.691
• risicoverzekering	67.483	62.195
• andere componenten	257.740	214.496
Werkgeversbijdragen aan het pensioenplan	421.075	386.634
Totaal	4.287.664	3.624.711

Globaal totaal	5.060.354	4.278.387

Alle bedragen worden gerapporteerd op basis van een brutobedrag, met uitsluiting van de sociale zekerheid van de werkgever en elke belasting verschuldigd door de werkgever, onder andere op de verzekeringspremies.

De variabele remuneratie die in rekening wordt gebracht is de effectief uitbetaalde remuneratie in 2015 met betrekking tot de prestaties van 2014, of in het geval van opties die niet verbonden zijn aan de vennootschap, de effectief toegekende opties tijdens de betrokken periode. De 'Black & Scholes' formule wordt gebruikt voor de waardering van de opties.

Het Uitvoerend Management (met uitzondering van de CEO) was in 2015 samengesteld uit 10 leden, en werd verminderd tot 9 (9,4 voltijdse equivalenten). In 2014 bedroeg dit 9,3 voltijdse equivalenten. De leden van het Uitvoerend Management die niet het ganse jaar in dienst waren werden pro-rata temporis in rekening gebracht.

Geen enkel aandeel, optie of enig ander recht om aandelen van de vennootschap te verwerven werd toegekend, uitgeoefend of verviel in 2015.

Het remuneratiebeleid voor de bestuurders

Het remuneratiebeleid voor de bestuurders wordt bepaald door de Raad van Bestuur, en werd tijdens de vergadering van de Raad van Bestuur van 7 mei 2014 vastgelegd voor een periode van drie jaar.

De onafhankelijke bestuurders zullen voor het jaar 2015 een jaarlijkse forfaitaire remuneratie ontvangen van 33.000 euro evenals een bijkomende remuneratie van 2.200 euro per vergadering van een statutair of ad hoc comité die zij hebben

bijgewoond. De betaling van deze remuneratie zal (desgevallend pro rata) gebeuren na afloop van de Algemene Vergadering die de financiële staten van het betrokken boekjaar heeft goedgekeurd.

Het gaat om de volgende bestuurders:

- > SOGESTRA (vertegenwoordigd door mevrouw Nadine Lemaître-Rozencweig)
- > Johan Deschuyffeleer
- > Martine De Rouck
- > Leadership and Management Advisory Services (LMAS, vertegenwoordigd door de heer Grégoire Dallemagne)

De voorzitter van de Raad van Bestuur, de heer Jan Steyaert, zal voor het jaar 2015 een jaarlijkse forfaitaire remuneratie van 66.000 euro ontvangen evenals een bijkomende remuneratie van 2.200 euro per vergadering van een comité van de Raad van Bestuur waarvan hij lid is. De betaling van deze remuneratie zal (desgevallend pro rata) gebeuren na afloop van de Algemene Vergadering die de financiële staten van het betrokken boekjaar heeft goedgekeurd.

De volgende bestuurders (allemaal behorende tot de Orange groep) hebben hun mandaat onbezoldigd uitgeoefend in 2015:

- > De heer Jean Marc Harion ⁽¹⁾
- > De heer Bertrand du Boucher (tot 30 juni 2015)
- > De heer Gérard Ries
- > Mevrouw Geneviève André (tot 1 december 2015)
- > De heer Gervais Pellissier
- > De heer Bruno Mettling
- > De heer Patrice Lambert-de Diesbach
- > De heer Christophe Naulleau (vanaf 23 juli 2015)
- > De heer Francis Gelibter (vanaf 1 december 2015)

De gedetailleerde remuneratie van de bestuurders

Bestuurders	Basissalaris (pro rata)	Audit comité	Remuneratie- en Benoemingscomité	Strategisch Comité	Toezichtcomité voor Corporate Governance	Comité Art. 524 van vennootschappen (18 vergaderingen)	TOTAAL
J. Steyaert	66.000	NVT	11.000	13.200	2.200	NVT	92.400
SOGESTRA (N. Lemaître-Rozencweig)	33.000	15.400	11.000	NVT	2.200	39.600	101.200
J. Deschuyffeleer	33.000	NVT	4.400	13.200	NVT	33.000	83.600
M. De Rouck	33.000	15.400	11.000	NVT	NVT	39.600	99.000
Leadership and Management Advisory Services (G. Dallemagne)	33.000	NVT	NVT	13.200	NVT	39.600	85.800
TOTAAL	198.000	30.800	37.400	39.600	4.400	151.800	462.000

⁽¹⁾ De heer Jean Marc Harion (CEO) wordt bezoldigd onder zijn werknemersstatuut.

11. DEMATERIALISATIE VAN AANDELEN

Kennisgeving krachtens artikel 11 §5 van de wet van 14 december 2005 houdende afschaffing van de effecten aan toonder (hierna de 'Dematerialisatiewet').

Op 10 april 2015 verkocht de Vennootschap 8.110 aandelen op Euronext Brussel krachtens artikel 11 van de Dematerialisatiewet. De verkoop betrof aandelen waarvan de eigenaars niet waren opgedaagd of waarvoor geen eigendomsrecht werd opgeëist voor de dag van de verkoop. Op 17 juli 2015 stelde de commissaris (handelend krachtens artikel 11 §5 van de Dematerialisatiewet) een verslag op waarin hij bevestigde dat de bepalingen van artikel 11 van de Dematerialisatiewet werden nageleefd. De Vennootschap overhandigde het verslag van de commissaris aan het Franse 'Caisse des dépôts et consignations' op 4 augustus 2015.

12. BESCHRIJVING VAN DE VIJF KENMERKEN VAN DE INTERNE CONTROLEOMGEVING EN DE PROCESSEN VOOR RISICOBEBEER

Controleomgeving

Via zijn visie, zijn missie en zijn waarden definieert Mobistar zijn bedrijfscultuur en bevordert het ethische waarden die in al zijn activiteiten worden weerspiegeld. Er is een charter voor beroepsethiek beschikbaar op het niveau van de onderneming, en een deel van het intranet van de onderneming, dat toegankelijk is voor alle werknemers, is specifiek gewijd aan naleving, ethiek, maatschappelijk verantwoord ondernemen en de bedrijfscultuur in het algemeen. In het kader van de bevordering van ethische waarden kan er via een professioneel waarschuwingssysteem vertrouwelijke informatie worden gemeld. Dat systeem is bedoeld om de controleomgeving te versterken. Er wordt jaarlijks een verslag over ethische en compliancekwesities opgesteld en voorgelegd aan het Auditcomité.

Het personeelsbeleid en de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de onderneming worden beschreven in de corporate brochure van het jaarverslag. Het bestuur, de controle van de onderneming, alsook de werking van de bestuursorganen worden gedetailleerd beschreven in de verklaring inzake deugdelijk bestuur die in het jaarverslag is opgenomen, en in de statuten van de onderneming. Dit deugdelijk bestuur dekt in het bijzonder de verantwoordelijkheden van deze organen, hun interne reglementen en de belangrijkste regels die bij het bestuur van de onderneming moeten worden nageleefd.

Daarnaast is er enkele jaren geleden bij Mobistar een intern controlesysteem ingevoerd, dat geregeld wordt beoordeeld. Dat systeem behandelt aspecten zoals bestuur, de machtiging van bevoegdheden en handtekeningen, ethiek, fraude, controlemechanismen voor gegevens en werktuigen, controlemechanismen voor processen en financiële informatie, het personeelsbeleid, enz. Dit interne controlesysteem draagt bij tot de naleving van de Sarbanes-Oxley-vereisten die op het niveau van de groep Orange moeten worden nageleefd.

Risicobeheerproces

De onderneming heeft een formeel charter voor risicobeheer opgesteld. Het 'Mobistar Risk Management Charter' werd bekrachtigd door het voltallig Uitvoerend Comité en goedgekeurd door het Auditcomité. In wezen omschrijft dit document het kader en het proces voor risicobeheer, alsmede de organisatie

en de verantwoordelijkheden die ermee verband houden. De 'Area Risk Managers', die een belangrijke rol spelen op bedrijfs- en operationeel vlak in de verschillende afdelingen, zijn verantwoordelijk voor de identificatie, de analyse, de evaluatie en de behandeling van de risico's per gebied. Op het niveau van de onderneming is er een bedrijfsteam verantwoordelijk voor het ontwerp van het kader, het toezicht erop, de aanwending van gebruikelijke werktuigen en technieken, de communicatie en het in kaart brengen van de bedrijfsrisico's. De informatieverschaffing over risicobeheer in de ganse onderneming wordt verzekerd via het 'Comité voor risicobeheer', dat leden van het Uitvoerend Comité omvat. Twee keer per jaar herziet het Comité voor risicobeheer het toezichtkader, en keurt het de risicokaart van de Vennootschap goed. De resultaten van die herziening en de goedgekeurde risicokaart worden vervolgens voorgelegd aan het Auditcomité, dat de aanpak en de methode beoordeelt.

Controleactiviteiten

Om de risico's die genomen worden tijdens zijn activiteiten te beheren, heeft Mobistar beleidslijnen, processen, procedures en controles ontwikkeld en geïmplementeerd om te waarborgen dat de gekozen behandeling van elk risico (tegenhouden, beperken, overdragen, vermijden) effectief wordt uitgevoerd. De controleactiviteiten worden in de eerste plaats uitgevoerd door de functionele of operationele managers, onder het toezicht van hun chef. De voornaamste processen en de daarmee verbonden controlemechanismen worden formeel beschreven en gepubliceerd op het intranet van de onderneming. De klantencontactprocessen (de klantendienst en de verkooppunten) zijn ISO 9001-gecertificeerd. Omdat Mobistar deel uitmaakt van de Groep Orange, zijn Mobistar Governance - het interne controlekader - en Mobistar Financial Reporting onderworpen aan de Amerikaanse Sarbanes-Oxley-wetgeving. De volledige documentatie, inclusief de matrices voor de scheiding van taken, wordt regelmatig opnieuw beoordeeld en naar behoren bijgewerkt. Ook zijn er specifieke functies voor controle (nl. 'Fraud & Revenue Assurance'), naleving en audit (nl. 'Internal Audit') gecreëerd. De budgetcontrole dekt niet alleen de budgettaire aspecten, maar ook belangrijke prestatie-indicatoren. Om een toereikende financiële planning en opvolging te garanderen, wordt nauw toegezien op een financiële planningprocedure waarin de planning, de kwantificering, de implementering en de controle van het budget volgens de periodieke vooruitzichten wordt beschreven.

Het Auditcomité waakt over de monitoring en het toezicht op het verslaggevingsproces van de financiële informatie die door de vennootschap wordt aangeleverd en de rapporteringsprocedures.

Met het oog hierop bespreekt het Auditcomité alle financiële informatie met het Uitvoerend Management en met de commissaris en onderzoekt desgevallend specifieke kwesties met betrekking tot deze informatie.

Het Auditcomité evalueert minstens eenmaal per jaar samen met het Uitvoerend Management de doeltreffendheid van de systemen van interne controle en risicobeheer die door het Uitvoerend Management werden opgezet. Het dient zich ervan te verzekeren dat de voornaamste risico's behoorlijk geïdentificeerd, beheerd en ter kennis gebracht worden overeenkomstig het kader dat werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur. Het Auditcomité ziet tevens toe op de effectiviteit van de risicobehandeling, de kwaliteit en effectiviteit van de interne controle, het respect van de normen, het reactievermogen op audits en de opvolging van de bijsturende maatregelen.

Voor gedetailleerde informatie inzake deze procedures en controles wordt verwezen naar het interne reglement van het Auditcomité (Bijlage III van het Corporate Governance Charter), meer in het bijzonder Sectie III 'Taken'.

Informatie en communicatie

De onderneming heeft een transparante communicatie ten aanzien van haar werknemers, in overeenstemming met haar waarden en gebaseerd op meerdere informatiekkanalen, dewelke in het bijzonder bestaan uit het intranet en de periodieke presentaties van het Uitvoerend Management op verschillende niveaus.

Dankzij vooruitstrevende processen voor elektronische gegevensverwerking en –controle (zoals beschreven onder de hoofding 'Controleactiviteiten' hierboven) kan er te gepasten tijde betrouwbare informatie worden verspreid, in het bijzonder voor de opstelling van de financiële verslaggeving. Het geavanceerde rapporteringssysteem van Mobistar, het 'Mobistar Advanced Reporting System', verschaft via het intranet een persoonlijke toegang tot de relevante gegevens over de activiteiten en het beheer van de onderneming.

Het systeem voor informatie over risico's wordt beschreven onder de hoofding 'Risicobeheerproces' hierboven.

Mobistar streeft naar openheid en transparantie in zijn communicatie naar het publiek, klanten, werknemers en andere stakeholders. Het bedrijf publiceert gedetailleerde driemaandelijkse financiële rapporten die een uitgebreide set van key performance indicatoren bevatten en financiële informatie over elk business segment, naast een oplijsting van directe en indirecte kosten. Die resultaten zijn vier keer per jaar beschikbaar voor de pers en voor de investeerders- en analistengemeenschap tijdens toegewijde meetings (conference calls/webcasts/fysieke vergaderingen). Alle meegedeelde informatie is voor iedereen toegankelijk en kan worden geraadpleegd op de website van het bedrijf (<http://corporate.mobistar.be>) voorafgaand aan de meetings. De inspanningen van Mobistar op het vlak van communicatie met het investeerderspubliek zijn niet onopgemerkt gebleven, aangezien Mobistar werd verkozen tot winnaar van de Extel WeConvene – IR Awards in de categorie 'Corporate Best on IR' voor de Belgische Mid- & Small caps, voor het tweede jaar op rij.

Toezicht

Zoals reeds aangegeven in het punt 'Risicobeheerproces' hierboven bestaan er naast de eerstelijns controleactiviteiten ook specifieke functies voor controle, naleving en audit om een continue evaluatie van het interne controlesysteem te verzekeren. Er wordt specifieke aandacht besteed aan de scheiding van taken, in het bijzonder in het kader van de naleving van de bepalingen van de Sarbanes-Oxley-wetgeving.

De interne afdeling van het bedrijf dient te worden georganiseerd op een manier die de onafhankelijke en onpartijdige uitvoering van haar taken garandeert. Daarom wordt in het interne audit charter van het bedrijf Mobistar gesteld dat de interne afdeling functioneel rapporteert aan het Auditcomité.

Het Auditcomité ontvangt de besluiten van alle interne audits. Ook ontvangt het periodieke verslagen van de functies 'Fraud & Revenue Assurance', 'Risicobeheer', 'Naleving & Ethiek' en 'Legal'.

13. VERANTWOORDING VAN DE TOEPASSING VAN DE BOEKHOUDKUNDIGE CONTINUÏTEITSREGELS

Gezien de financiële resultaten van Mobistar in de loop van het boekjaar dat werd afgesloten op 31 december 2015, valt de vennootschap niet onder de toepassing van artikel 96 §1 (6°) van het Wetboek van Vennootschappen betreffende de verantwoording van de boekhoudkundige continuïteitsregels.

14. TOEPASSING VAN ARTIKEL 524 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN TIJDENS HET BOEKJAAR 2015

De procedure zoals omschreven in artikel 524 van het Wetboek van vennootschappen werd in het boekjaar 2015 toegepast.

Die procedure werd toegepast in de context van de 'rebranding' van de bedrijfsnaam van 'Mobistar' naar 'Orange' in overeenstemming met een contract dat zal worden afgesloten tussen Orange Brand Services Ltd en Mobistar sa/nv.

De vergadering van de Raad van Bestuur van 8 december 2015 maakte nota van het verslag van de onafhankelijke bestuurders op datum van 7 december 2015, dat opgesteld werd met de hulp van onafhankelijke experts. De conclusies van dit verslag worden als volgt opgesomd in het verslag van de raad van 8 december 2015:

"De voorzitter van het comité in toepassing van artikel 524 heeft de conclusies bekendgemaakt van de mening van het comité op datum van 7 december 2015:

Als samenvatting van dit verslag presenteren we de drie volgende conclusies:

- > Financieel vertegenwoordigen de Overeenkomst en de Operatie geen opvallend buitensporige schadevergoedingen voor Mobistar.*
- > Wettelijk kunnen we er in het algemeen en redelijkerwijs van uitgaan dat de Overeenkomst en de Operatie Mobistar niet zullen blootstellen aan opvallend buitensporige schadevergoedingen.*
- > De beperkingen en de niet-buitensporige schadevergoedingen die kunnen voortvloeien uit de Overeenkomst kunnen redelijkerwijs als gerechtvaardigd worden beschouwd in het licht van de economische en financiële voordelen die de Vennootschap naar verwachting zal verkrijgen als gevolg van de merkverandering.*

Het verslag concludeert dan ook dat niets erop wijst dat er opvallende buitensporige schadevergoedingen mee gemoeid zullen zijn.

Het verslag van de onafhankelijke bestuurders wordt bij dit verslag gevoegd.

(...)

Op basis hiervan, en met de opmerking dat de vereiste procedures met betrekking tot artikel 524 van de Vennootschappenwet naar behoren werden gevolgd, keurt de raad unaniem (...) de merkwijziging van Mobistar naar Orange (Belgium) goed. Deze beslissing werd genomen op voorwaarde dat alle wettelijke documenten tussen de Orange- en de Mobistar-diensten voltooid kunnen worden."

Aangezien na deze vergadering de laatste hand werd gelegd aan de contractuele documentatie, heeft de Raad van Bestuur op zijn vergadering van 3 februari 2016 zijn definitieve goedkeuring gegeven voor de merkwijziging van Mobistar in Orange (Belgium).

De bedrijfsrevisor Deloitte vermeldt in zijn specifiek verslag van 25 maart 2016:

"Overeenkomstig de bepalingen van artikel 524 §3 van het Wetboek van Vennootschappen hebben wij kennis genomen van de volgende documenten:

- > Het advies van het comité van onafhankelijke bestuurders van 7 december 2015 aan de raad van bestuur overeenkomstig artikel 524 § 2 van het Wetboek van Vennootschappen;
- > De notulen van de vergadering van de raad van bestuur van 8 december 2015.

Wij hebben de getrouwheid van de gegevens die vermeld staan in het advies van het comité van onafhankelijke bestuurders en in de notulen van de raad van bestuur nagegaan.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen kennis gekregen van elementen die ons zouden doen besluiten dat de gegevens vervat in het advies van het comité van onafhankelijke bestuurders of in de notulen van de raad van bestuur niet getrouw zouden zijn."

15. TOEPASSING VAN ARTIKEL 96 §1 (9°) VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN

Zoals voorzien door artikel 96 §1 (9°) van het Wetboek van Vennootschappen voldoet de Vennootschap aan de eis dat minstens één lid van het Auditcomité onafhankelijk en expert is inzake boekhouding en audit door de aanwezigheid van mevrouw Martine De Rouck, lid van het Auditcomité, sinds 7 mei 2014 en tevens onafhankelijke bestuurder.

Zij is benoemd door de Algemene Vergadering en voldoet aan de onafhankelijkheidscriteria zoals beschreven in artikel 524 van het Wetboek van Vennootschappen.

Haar expertise op het vlak van boekhouding en auditing wordt eveneens bevestigd door haar opleiding en door de verschillende functies die ze bekleedde in de bankwereld.

16. INFORMATIE OVER DE OPDRACHTEN DIE WERDEN TOEVERTROUWD AAN DE COMMISSARISSEN

In de loop van het boekjaar 2015 hebben de commissaris en de verbonden ondernemingen opdrachten uitgevoerd voor een totaalbedrag als volgt samengesteld:

> honoraria voor controleopdrachten	353.000 euro
> andere missies buiten het bedrijfsrevisoraat	93.825 euro

De opdrachten die door andere commissarissen in 2015 uitgevoerd werden, zijn als volgt samengesteld:

> honoraria voor controleopdrachten	123.550 euro
> andere missies buiten het bedrijfsrevisoraat	7.170 euro

Verlag van de commissaris

**aan de algemene vergadering over de geconsolideerde financiële
staten afgesloten op 31 december 2015**

Aan de aandeelhouders

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons verslag over de geconsolideerde financiële staten, en omvat tevens ons verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze geconsolideerde financiële staten omvatten de geconsolideerde staat van financiële positie op 31 december 2015, het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerd overzicht van vermogensmutaties en het geconsolideerd kasstroomoverzicht voor het boekjaar eindigend op die datum, alsmede een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en toelichtingen.

Verlag over de geconsolideerde financiële staten– Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde financiële staten van Mobistar NV (“de vennootschap”) en haar dochterondernemingen (samen “de groep”), opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. De totale activa in de geconsolideerde staat van financiële positie bedragen 1.517.352 (000) EUR en de geconsolideerde winst (aandeel van de groep) van het boekjaar bedraagt 76.591 (000) EUR.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten die een getrouw beeld geven in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor het implementeren van een interne controle die ze noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten die geen afwijking van materieel belang bevatten, die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde financiële staten tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (International Standards on Auditing - ISA) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de geconsolideerde financiële staten geen afwijking van materieel belang bevatten.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde financiële staten opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de geconsolideerde financiële staten als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne controle van de groep in aanmerking die relevant is voor het opstellen van de geconsolideerde financiële staten die een getrouw beeld geven, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne controle van de groep. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede de presentatie van de geconsolideerde financiële staten als geheel. Wij hebben van de aangestelden en van de raad van bestuur van de groep de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geven de geconsolideerde financiële staten van Mobistar NV een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de groep per 31 december 2015, en van haar resultaten en kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Verslag over andere door wet- en regelgeving gestelde eisen

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en voor de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde financiële staten.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaring die niet van aard is om de draagwijdte van ons oordeel over de geconsolideerde financiële staten te wijzigen:

- Het jaarverslag over de geconsolideerde financiële staten behandelt de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de geconsolideerde financiële staten en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Diegem, 25 maart 2016

De commissaris

DELOITTE Bedrijfsrevisoren

BV o.v.v.e. CVBA

Vertegenwoordigd door

Rik Neckebroeck en Bernard De Meulemeester

Verklaring van de verantwoordelijken

Wij, ondergetekenden, Jean Marc Harion, CEO, en Ludovic Pech, CFO, verklaren dat, voor zover ons bekend:

- a) de financiële staten, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, de financiële toestand en van de resultaten van de emittent en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen;
- b) het jaarverslag een getrouw beeld geeft van de ontwikkeling en de resultaten van het bedrijf en van de positie van de emittent en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden.

Jean Marc Harion
CEO

Ludovic Pech
CFO

Download onze jaar- en
activiteitenverslag op
corporate.mobistar.be

Ce rapport annuel
est également
disponible en
français.
This annual report
is also available in
English.

© 2016, Mobistar, alle rechten voorbehouden. Mobistar is een gedeponerd merk. De in dit rapport vermelde merknamen zijn handels- of geregistreerde merken en zijn eigendom van de respectieve fabrikanten. De eigenschappen en prijzen van de vermelde producten en diensten kunnen zonder voorafgaande mededeling worden gewijzigd. Mobistar kan in geen geval aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten bij het opmaken en het drukken van dit document. Producten van andere fabrikanten worden slechts ter informatie vermeld. Alleen die fabrikanten zijn aansprakelijk voor elke garantie op hun producten. Mobistar kan in geen geval verantwoordelijk gesteld worden voor de gegevensoverdrachtdiensten, noch voor de inhoud, de wettelijkheid, de toegankelijkheid of het gebruik van deze diensten door de klant, wanneer deze diensten geleverd worden door Mobistar of door derden.

Voor meer informatie

Aandeelhouders en investeerders

Siddy Jobe – ir@mail.mobistar.be

Journalisten

Annelore Marynissen
annelore.marynissen@mail.mobistar.be

Verantwoordelijke uitgever

Paul-Marie Dessart – Secretaris Generaal

Concept & layout

ChrisCom

Fotografie

Jean-Michel Byl, Julien Dewilde

Mobistar nv

Bourgetlaan, 3, BE-1140 Brussel – België
T. +32 2 745 71 11 – www.mobistar.be
HRB 599 402 – BTW BE 0456 810 810

Mobistar N.V.
Bourgetlaan 3
BE-1140 Brussel - België
T. +32 2 745 71 11

corporate.mobistar.be
www.mobistar.be
business.mobistar.be

Volg ons op:

